

**ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

ΓΕΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«Δίκαιο και Ευρωπαϊκή Ενοποίηση»

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ : Ιδιωτικό Δίκαιο

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

με θέμα: *Σύγκριση της οδηγίας 1999/44 και της CISG
ως προς την εγγύηση των καταναλωτικών προϊόντων.*

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Σπυρίδων Δ. Χρυσοφώτης

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : κ. Χαρίλαος Κεφάλας

Αθήνα, 2007

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Θέμα: Σύγκριση της οδηγίας 1999/44 και της CISG ως προς την εγγύηση των καταναλωτικών προϊόντων

Φοιτητής: Σπυρίδων Δ. Χρυσοφώτης

Επιβλέπων Καθηγητής: κ. Χαρίλαος Κεφάλας

I. ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

I. Πίνακας Περιεχομένων.....	4
II. Πίνακας Συντομογραφιών.....	8
III. Περίληψη.....	10
IV. Κυρίως σώμα εργασίας.....	13

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΗΣ ΒΙΕΝΝΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΩΛΗΣΗ ΚΙΝΗΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

1. Γενικά.....	13
2. Βασικές έννοιες της Σύμβασης	
<i>α. Η έννοια της πώλησης.....</i>	<i>13</i>
<i>β. Η έννοια του κινητού πράγματος.....</i>	<i>16</i>
3. Πεδίο εφαρμογής.....	16
4. Εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής της CISG.....	18
5. Το εισαγόμενο ρυθμιστικό πλαίσιο	
<i>α. Οι υποχρεώσεις των μερών</i>	
<i>ι. Υποχρεώσεις του πωλητή.....</i>	<i>20</i>
<i>ii. Υποχρεώσεις του αγοραστή.....</i>	<i>23</i>
<i>β. Η ενιαία μορφή μη εκπλήρωσης.....</i>	<i>23</i>
<i>γ. Αντικειμενική ευθύνη.....</i>	<i>25</i>
<i>δ. Οι συνέπειες της μη εκπλήρωσης.....</i>	<i>26</i>
<i>ε. Ειδική ανάλυση για το δικαίωμα υπαναχώρησης.....</i>	<i>28</i>
<i>στ. Ειδική ανάλυση για το δικαίωμα αποζημίωσης</i>	
<i>ι. Προϋποθέσεις για τη γέννηση του δικαιώματος αποζημίωσης.....</i>	<i>31</i>
<i>ii. Έκταση της αποζημίωσης.....</i>	<i>32</i>

iii. Απαλλαγή από την αποζημίωση.....	33
iv. Υπαναχώρηση και αποζημίωση.....	36
ζ. Η έννοια της «ουσιώδους συμβατικής παράβασης».....	37

6. Ειδικά Ζητήματα Συρροής.....39

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ : Η ΟΔΗΓΙΑ 1999/44/ΕΚ

1. Γενικά.....40

2. Πεδίο εφαρμογής.....42

3. Αναγκαστικός χαρακτήρας.....42

4. Υποχρεώσεις του πωλητή.....43

5. Λόγοι αποκλεισμού της ευθύνης του πωλητή.....45

6. Ευθύνη του πωλητή.....45

7. Δικαιώματα του καταναλωτή

α. Περιγραφή των θεσπιζομένων δικαιωμάτων.....47

β. Τα δικαιώματα πρώτης βαθμίδας (αξίωση επισκευής και αξίωση αντικατάστασης).....49

γ. Μετάβαση από την πρώτη στη δεύτερη βαθμίδα δικαιωμάτων....51

δ. Δικαιώματα δεύτερης βαθμίδας

i. Δικαίωμα προσήκουσας μείωσης του τιμήματος.....53

ii. Δικαίωμα υπαναχώρησης.....53

ε. Η αξίωση αποζημίωσης.....53

στ. Ζητήματα παραγραφής των ανωτέρω δικαιωμάτων.....55

8. «Εμπορικές εγγυήσεις».....56

9. Η αναγωγή μεταξύ των πωλητών.....	60
--------------------------------------	----

10. Οι κυριότερες μεταβολές που επέφερε η ενσωμάτωση της Οδηγίας στο Ελληνικό Δίκαιο.....	62
---	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΤΩΝ ΔΥΟ ΑΝΩΤΕΡΩ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

1. Ομοιότητες

α. Ενοποίηση λόγων ευθύνης.....	64
β. Ενοποίηση έννομων συνεπειών της έλλειψης συμμόρφωσης.....	65
γ. Αντικειμενική ευθύνη.....	65
δ. Παραπλήσιοι λόγοι αποκλεισμού της ευθύνης του πωλητή.....	66
ε. Παρεμφερή έννομα βοηθήματα του αγοραστή.....	66
στ. Ενοποίηση του θεσμού της υπαναχώρησης και της αναστροφής.....	67

2. Διαφορές

α. Στόχος.....	67
β. Πεδίο Εφαρμογής.....	68
γ. Δεσμευτικός ή μη χαρακτήρας.....	69
δ. Υποχρεώσεις πωλητή.....	70
ε. Βάρος απόδειξης περί της ελαττωματικότητας του προϊόντος.....	70
στ. Η κακή εγκατάσταση ως έλλειψη συμμόρφωσης.....	70
ζ. Έννομα βοηθήματα και ιδίως οι αξιώσεις επισκευής και αποκατάστασης.....	70
η. Δικαίωμα αποζημίωσης.....	72
θ. «Εμπορικές εγγυήσεις».....	72
ι. Παραγραφή.....	73

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΤΕΛΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ.....	73
--	----

V. Πίνακας Βιβλιογραφικών Αναφορών.....79

A. Βιβλιογραφία.....79

B. Αρθρογραφία.....80

VI. Παράρτημα.....85

A. Το κείμενο της Σύμβασης της Βιέννης για τις διεθνείς πωλήσεις
κινητών πραγμάτων.....86

B. Το κείμενο της Οδηγίας 1999/44 της 25ης Μαΐου 1999 σχετικά με
ορισμένες πτυχές της πώλησης και των εγγυήσεων καταναλωτικών
αγαθών.....117

ΙΙ. ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

ά ή άρθρ.	άρθρο
αρ. ή αριθ. ή αριθμ.	αριθμός
ΑΚ	Αστικός Κώδικας
βλ.	βλέπε
Δ.Ε.Ε.	Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιρειών
ΔΕΚ	Δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
δηλ.	δηλαδή
εδ.	εδάφιο
Ειδ.Ενοχ.Δ.	Ειδικό Ενοχικό Δίκαιο
Εκδ.	Εκδόσεις
ΕΕμπΔ	Επιθεώρηση Εμπορικού Δικαίου
ΕπισκΕΔ	Επισκόπηση Εμπορικού Δικαίου
επ.	επόμενα
ΕΝΟΒΕ	Εταιρεία Νομικών Βορείου Ελλάδας
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΚ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα
ΚριτΕ	Κριτική Επιθεώρηση
ΚΠολΔ	Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας
ΝοΒ	Νομικό Βήμα
Ν. ή ν.	νόμος
όπ	όπου παραπάνω
πρβλ.	πράβαλε
παρ.	παράγραφος
π.χ.	παραδείγματος χάρη
περ.	περίπτωση
Πολ.Πρ.Αθ.	Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών
σ. ή σελ.	σελίδα
στοιχ.	στοιχείο

ΣυνΘΕΚ

Συνθήκη περί Ιδρύσεως της
Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Σ.

Σύνταγμα

τομ.

τόμος

υποπ.

υποπερίπτωση

υποσ.

υποσημείωση

ΧρΙΔ

Χρονικά Ιδιωτικού Δικαίου

III. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

The subject of the present essay is to compare the regulations introduced, on the one hand, by the "Convention on Contracts for the International Sale of Goods (CISG) adopted in Vienna" and on the other hand, by the Directive 1999/44 "on certain aspects of the sale of consumer goods and associated guarantees" especially as regards guarantees of consumer products. In order to fulfil the above mentioned scope, at a first stage, the analysis of the regulations of the Vienna Convention was deemed necessary, since it constitutes the legislative text adopted first – within the framework of the United Nations Organization - and at a second stage the analysis of the Directive 1999/44 adopted at a later point within European Union and afterwards pinpointing their similarities and differences.

Thus, after a short introduction for the signature of the Vienna Convention regarding its scope and its character, the analysis of the basic concepts of the Convention, the field of its application and the exceptions from the field of application follows. Afterwards, we proceed with the analysis of the regulatory framework that the Convention itself introduces, that is the obligations instituted for both contracting parties – the seller and the purchaser - , the kind of responsibility envisaged, the consequences of the violation of the provisions included in the sale contract, the rights the purchaser enjoys and under which conditions they apply and, finally, special issues of combination that may arise at a level of legislative regulation are mentioned.

The analysis for the Directive 1999/44 follows in general the same structure – general remarks, application field, compulsory character of the regulation introduced, analysis of the obligations and the responsibility that bears the seller as well as when the latter may be excluded. Extensive reference is made to the purchaser's – consumer's rights, whereas the issue of commercial guarantees is analysed. Finally, the issue of "recourse among sellers" is briefly mentioned and the main changes brought by the incorporation of the Directive in question into the Greek Law.

The third and most significant part follows, where the similarities and the differences of the two regulations are located whereas some conclusions and personal assessments are included in the afterword of the essay.

As results from the essay elaborated, there are many similarities between the two regulations introduced: in both texts all reasons of liability are consolidated into one that is "the lack of the goods' compliance with the terms of the contract", but also the lawful consequences brought by the lack of compliance, the objective liability of the seller as well as approximate lawful aids are institutionalized, whereas there is no distinction between back-out and retroversion.

Certainly, several differences do not cease to exist between the regulations of the two texts. The main reason of this differentiation is the target that serves each statute. The Directive, on the one hand, aims at creating a consumers' protection law whereas the Convention aims at creating a uniform sale law. Therefore, each one has its own - different - application field; the Directive as opposed to the Convention is binding and only regulates the seller's obligation and not the purchaser's obligations. Furthermore, the Directive breaks new ground – to the benefit of the purchaser – whereas this phenomenon is not envisaged by the Vienna Convention in the following issues: The inversion of the burden of proof to the benefit of the purchaser in the event of the appearance of a defect within 6 months upon the delivery of the goods is introduced, the bad installation from the part of the seller is considered as "lack of compliance" and the issue of "commercial guarantees" is regulated. Finally, deviations are observed among the regulations and all legal aids that the purchaser has in his disposal but also regarding the issue of their limitation.

Despite the omissions and disadvantages, both texts, the creation of which was a foregone conclusion from the moment that the "golden mean" had to be found among the legislative alternatives of many countries and mainly in the fundamental section of the law of contracts (obligations), play and are called to play a significant role as an instrument, the first as uniform as possible and harmonized regulation of international sales contracts

whereas the second as a means to increase the consumer's protection, the facilitation of the free movement of goods, the lifting of the competition limitation and the consolidation of the sales law within the community.

IV. ΚΥΡΙΩΣ ΣΩΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΗΣ ΒΙΕΝΝΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΩΛΗΣΗ ΚΙΝΗΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

1. Γενικά

Η Σύμβαση της Βιέννης ήταν αποτέλεσμα της διάσκεψης της Βιέννης του 1980, στην οποία συμμετείχαν Κράτη από όλες τις ηπείρους της γης και από όλα τα νομικά, οικονομικά και πολιτικά συστήματα. Η Διεθνής Σύμβαση της Βιέννης για την πώληση κινητών πραγμάτων (United Nations Convention for the International Sale of Goods) υπογράφηκε στις 11.4.1980, τέθηκε σε εφαρμογή την 1.1.1988 και έχει κυρωθεί από περισσότερα από 60 κράτη σε όλο το κόσμο, στα οποία περιλαμβάνεται σχεδόν το σύνολο των κρατών της Ε.Ε. Η Σύμβαση αυτή δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για το διεθνές εμπορικό δίκαιο (UNCITRAL)¹ και είναι μία σύμβαση αυτοδύναμης εφαρμογής (self-executing Convention), παράγει δηλαδή άμεσα αποτελέσματα και γεννά δικαιώματα και υποχρεώσεις στο επίπεδο των ιδιωτών χωρίς να είναι αναγκαία η παρέμβαση εσωτερικού δικαίου προσαρμογής, έχει δε υπερνομοθετική ισχύ (Σ. 28 παρ. 1).

¹ Οι προσπάθειες για την ενοποίηση του δικαίου των διεθνών πωλήσεων είχε ξεκινήσει ήδη από τη δεκαετία του 1930 κατόπιν σχετικής πρωτοβουλίας του Διεθνούς Ινστιτούτου της Ρώμης για την ενοποίηση του Ιδιωτικού Δικαίου (UNIDROIT) οι οποίες μάλιστα κατέληξαν στην υπογραφή δύο διεθνών συμβατικών κειμένων, της ULIS (Convention Relating to a Uniform Law on the International Sale of Goods) και της ULFIS (Convention Relating to a Uniform Law on the Formation of Contracts for the International Sale of Goods), γνωστών και ως συνθηκών της Χάγης του 1964. Τα κείμενα αυτά ωστόσο δεν σημείωσαν αξιόλογη επιτυχία κυρίως γιατί θεωρήθηκε από τα τότε σοσιαλιστικά κράτη πως δεν εξυπηρετούσαν ικανοποιητικά τα συμφέροντά τους. Έτσι οδηγηθήκαμε στην αναθεώρησή τους και στην δημιουργία της CISG. βλ. Νικολαΐδη Γεώργιο, Η διεθνής πώληση κινητών κατά τη σύμβαση της Βιέννης, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2000, σελ. 16 επ.

Η Σύμβαση αυτή ως προϊόν μιας μακρόχρονης προσπάθειας στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών² δε θα μπορούσε παρά να αντανakλά μια σειρά από συμβιβασμούς, οι οποίοι χρειάστηκε να γίνουν προκειμένου να επιτευχθεί η υπογραφή της. Κυρίως εκφράζει μια σειρά από συμβιβασμούς ανάμεσα στις αντιλήψεις των νομικών του ηπειρωτικού και του αγγλοσαξωνικού νομικού συστήματος αλλά ταυτόχρονα και μια σειρά από συμβιβασμούς ανάμεσα στα πρώην σοσιαλιστικά και τα κράτη με ελεύθερη οικονομία, καθώς επίσης ανάμεσα και στα αναπτυσσόμενα και ανεπτυγμένα κράτη.³ Οι συμβιβασμοί αυτή είχαν και τη θετική και την αρνητική τους πλευρά. Αφενός «κατέστησαν δυνατή την ευρεία αποδοχή του σε παγκόσμια κλίμακα, μετατρέποντάς το σε μια σύγχρονη παγκόσμια *lex mercatoria* για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών»⁴ αφετέρου οδήγησαν σε πολλές διατάξεις οι οποίες αποφεύγουν να δώσουν σαφή και ενιαία απάντηση σε ένα νομικό ζήτημα έχοντας διατυπώσεις που επιτρέπουν διαφορετική εφαρμογή του ομοιόμορφου δικαίου από χώρα σε χώρα⁵.

Περαιτέρω ο σκοπός που εξυπηρετεί η δημιουργία της Σύμβασης της Βιέννης (CISG) είναι η ομοιομορφοποίηση του δικαίου της βασικότερης εμπορικής σύμβασης, της πώλησης κινητών. Με την ομοιομορφοποίηση του

² Κορνηλάκης Πάνος, Δογματική προσέγγιση των νέων ρυθμίσεων, ΕΝΟΒΕ τομ. 46, σελ. 356 επ.

³ Νικολαΐδης Γεώργιος, Η διεθνής πώληση κινητών κατά τη σύμβαση της Βιέννης, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2000, σελ. 13-14 επ.

⁴ Παπανικολάου-Καραμπατζός Το νέο δίκαιο της ευθύνης του πωλητή Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2003, σελ 259 επ.

⁵ Πολύ εντυπωσιακά αποκρυσταλλώνονται αυτοί οι συμβιβασμοί στο άρθρο 28 CISG σχετικά με την αξίωση για αυτούσιας εκπλήρωσης κατά την οποία το δικαστήριο δεν υποχρεούται να διατάξει την αυτούσια εκπλήρωση παρά μόνο αν θα τη διέτασσε σύμφωνα με το δίκαιο του σε παρόμοιες συμβάσεις πώλησης που δεν διέπονται από τη Σύμβαση. Με αυτή τη ρύθμιση παρέχεται ουσιαστικά ρήτρα διαφυγής στους αγγλοσάξωνες δικαστές για να μην αναγνωρίσουν την αξίωση αυτή καθώς το αγγλοσαξωνικό δίκαιο μόνο κατ' εξαίρεση γνωρίζει την αυτούσια εκπλήρωση (*specific performance*). Υποστηρίζεται πως το ίδιο μπορούν να κάνουν και οι δικαστές των ηπειρωτικών συστημάτων, όταν το δίκαιο τους σε συγκεκριμένη περίπτωση δεν προβλέπει την αυτούσια εκπλήρωση. Βλ. Νικολαΐδη Γεώργιο, Η διεθνής πώληση κινητών κατά τη σύμβαση της Βιέννης, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2000, σελ. 108 επ.

δικαίου της διεθνούς πώλησης θεώρησαν οι συντάκτες της CISG, αλλά και τα κράτη που την υιοθέτησαν ότι δημιουργείται βεβαιότητα δικαίου που ευνοεί τη σύναψη διεθνών πωλήσεων (αφού τα μέρη μίας συναλλαγής γνωρίζουν ότι αυτή δεν θα διέπεται ούτε από το δίκαιο του πωλητή, που για ένα από τα μέρη της συναλλαγής θα είναι άγνωστο, αλλά από ένα ουδέτερο τρίτο δίκαιο, το διεθνές ομοιόμορφο, το οποίο λαμβάνει υπόψη του τα συμφέροντα και τις επιδιώξεις πωλητή και αγοραστή και εναρμονίζει με τον καλύτερο τρόπο τα αντικρουόμενα συμφέροντά τους) και έτσι προωθείται η ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου.

Επομένως η CISG ρυθμίζει την κατάρτιση διεθνών πωλήσεων και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών που απορρέουν από αυτές. Το πρώτο μέρος της CISG (άρθρα 1 - 13) οριοθετεί το πεδίο εφαρμογής και θέτει γενικές διατάξεις εφαρμοστέες στα επόμενα μέρη. Οι διατάξεις οι σχετικές με την κατάρτιση της σύμβασης αποτελούν το δεύτερο μέρος της CISG (άρθρα 14-24) και η ουσιαστική ρύθμιση της πώλησης ακολουθεί στο τρίτο μέρος (άρθρα 25-88). Το τέταρτο μέρος (άρθρα 89-101) απευθύνεται στα συμβαλλόμενα μέρη και θέτει κανόνες δημοσίας τάξεως.

Η CISG κυρώθηκε από την Ελλάδα με το νόμο 2532/1997 και σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 99 παρ. 2 της Σύμβασης της Βιέννης, η τελευταία τέθηκε σε ισχύ για την Ελλάδα από την 1.2.1999. Από την ημερομηνία αυτή έχουμε πλέον δυο δίκαια πώλησης: το δίκαιο του ΑΚ για τις εσωτερικές πωλήσεις και το δίκαιο της CISG για τις διεθνείς πωλήσεις, το οποίο στο πεδίο εφαρμογής της CISG αντικαθιστά το δίκαιο του Α.Κ.⁶.

2. Βασικές έννοιες της Σύμβασης

α. Η έννοια της πώλησης

Η Σύμβαση ρυθμίζει την πώληση υπό την ευρεία έννοιά της. Δεν υπάρχει πάντως στο κείμενο σαφής ορισμός του όρου contract sales. Με βάση όμως κάποιες διατάξεις της μπορεί η έννοια αυτή να προσδιοριστεί. Έτσι,

⁶ Γ.Σ. Νικολαΐδη, Η διεθνής πώληση κινητών κατά τη Σύμβαση της Βιέννης

βάσει των διατάξεων των άρθρων 30 και 53 CISG, που καθορίζουν τα δικαιώματα και υποχρεώσεις των μερών, πώληση κατά την CISG είναι μία σύμβαση ανταλλαγής κατά την οποία ο πωλητής υποχρεούται να παραδώσει τα κινητά πράγματα, να εγχειρίσει τα σχετικά έγγραφα και να μεταβιβάσει την κυριότητα των πραγμάτων⁷, ενώ ο αγοραστής υποχρεούται να πληρώσει το τίμημα σε κοινά μέσα πληρωμής και να παραλάβει τα πράγματα⁸. Πρέπει να τονισθεί και αυτό αναφέρεται με σαφήνεια στο κείμενο της Συμβάσεως ότι η τελευταία ρυθμίζει τις συμβατικές πλευρές της πώλησεως και όχι τις επιπτώσεις που η πώληση μπορεί να επιφέρει στην κυριότητα των πωληθέντων πραγμάτων⁹.

Πρόβλημα δημιουργείται σχετικά με την πώληση – μίσθωση και το χρηματοδοτικό leasing. Τότε μάλλον είναι ορθότερο να δεχθούμε ότι η CISG εφαρμόζεται στη σύμβαση, εφόσον ο αγοραστής έχει δικαίωμα προαίρεσης να αγοράσει το πράγμα και η προκαταβολή, οι δόσεις και η τελική πληρωμή αντιπροσωπεύουν μέρος του κεφαλαίου, έτσι ώστε το σύνολό τους να αντιπροσωπεύει το κεφάλαιο. Και τούτο διότι τότε υπερέχει το στοιχείο της πώλησης με χρηματοδότηση και όχι της παραχώρησης της χρήσης¹⁰.

β. Η έννοια του κινητού πράγματος

Ως προς την έννοια του κινητού πράγματος σύμφωνα με το άρθρο 2β-στ της CISG, η Συνθήκη εφαρμόζεται μόνο σε πωλήσεις ενσώματων αντικειμένων που μπορούν κατά το χρόνο παράδοσης να μετακινηθούν και όχι σε πωλήσεις δικαιωμάτων ή ακινήτων. Αντίθετα η CISG δεν εφαρμόζεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2δ-στ της CISG σε πωλήσεις αξιογράφων ή μέσων πληρωμής, πλοίων, πλωτών ναυπηγημάτων, αεροστρομνών ή αεροσκαφών και ηλεκτρικής ενέργειας.

3. Πεδίο εφαρμογής

⁷ Βλ. άρθρο 30 της Σύμβασης

⁸ Βλ. άρθρο 53 της Σύμβασης

⁹ Βλ. άρθρο 4(β) της Συμβάσεως

¹⁰ Γ. Νικολαΐδης, ό.π., σελ. 45.

Η διάταξη του άρθρου 1 της Συμβάσεως θέτει ως προϋποθέσεις για την εφαρμογή της CISG το διεθνές χαρακτήρα της σύμβασης και την ύπαρξη κάποιας σχέσης με ένα συμβαλλόμενο κράτος. Συγκεκριμένα ορίζει «Η παρούσα Σύμβαση εφαρμόζεται σε πωλήσεις κινητών πραγμάτων μεταξύ μερών που έχουν εγκατάσταση σε διαφορετικά κράτη».

Εκ του ορισμού του ανωτέρω άρθρου της Συμβάσεως εύκολα καταλαβαίνουμε ότι μία σύμβαση είναι διεθνής και κατά συνέπεια εμπίπτει στην CISG, όταν τα συμβαλλόμενα μέρη βρίσκονται σε διαφορετικά κράτη.

Σημασία έχει η εγκατάσταση των μερών σε διαφορετικά κράτη, καθώς η διάταξη του άρθρου 1 παρ. 3 ορίζει: «Για την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης δε λαμβάνεται υπόψη η ιθαγένεια των μερών, ούτε η αστική και εμπορική ιδιότητα των μερών ή της Σύμβασης πώλησης¹¹».

Σύμφωνα με το ανωτέρω κριτήριο βλέπουμε ότι η CISG σε σχέση με τις Συνθήκες της Χάγης (ULIS και ULF) οι οποίες μιλούσαν κατά βάση για μεταφορά των προϊόντων από μια χώρα σε άλλη διαφοροποιείται. Αντίθετα στη νέα Συνθήκη μία πώληση εμπίπτει στις διατάξεις της ακόμα και αν πρόκειται για εμπορεύματα τα οποία βρίσκονται σε ένα συγκεκριμένο κράτος και δεν πρόκειται να μετακινηθούν εκτός των ορίων του κράτους αυτού. Μόνη βασική προϋπόθεση οι συμβαλλόμενοι να είναι εγκατεστημένοι σε διαφορετικά κράτη.

Πρέπει όμως να επισημάνουμε ότι αντίθετα με τις Συμβάσεις της Χάγης (ULIS και ULF) στην CISG δεν εμπίπτουν συμβάσεις πώλησης προϊόντων, τα οποία πρόκειται να μεταφερθούν από ένα κράτος σε ένα άλλο, όταν οι συμβαλλόμενοι βρίσκονται εγκατεστημένοι εντός του ιδίου κράτους. Βλέπουμε δηλαδή να υπάρχει ένας περιορισμός της έννοιας της διεθνούς συναλλαγής και συνεπώς στο πεδίο εφαρμογής της CISG, πράγμα για το οποίο έχει ασκηθεί κριτική¹².

¹¹ Βλ. Δήμα Αλέξανδρο, Πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών πραγμάτων, ΔΕΕ 1998 σελ. 452.

¹² Βλ. Δήμα Αλέξανδρο, Πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών πραγμάτων, ΔΕΕ 1998 σελ. 453, 454.

Είναι πιθανό να προκύψει πρόβλημα σχετικά με την εφαρμογή ή μη της Συμβάσεως, στην περίπτωση υπάρξεως αντιπροσώπου, ο οποίος είναι εγκατεστημένος σε άλλη χώρα. Το ζήτημα αυτό κλήθηκε να αντιμετωπίσει το Cour d' Appel de Paris¹³ όταν πωλήτρια εταιρία με έδρα τη Γερμανία αρνήθηκε την εφαρμογή της Συμβάσεως, την οποία επικαλέσθηκε η αγοράστρια γαλλική εταιρία με το επιχείρημα ότι η σύμβαση καταρτίσθηκε με το γραφείο της στη Γαλλία από όπου προέρχονταν και τα εμπορεύματα. Το Εφετείο του Παρισιού έκρινε εφαρμόσιμη τη Σύμβαση με το αιτιολογικό ότι το γραφείο της Γαλλίας, δεν είχε ξεχωριστή νομική προσωπικότητα και αποτελούσε απλό αντιπρόσωπο της γερμανικής εταιρίας στη Γαλλία.

4. Εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής της CISG.

Αρκετά σημαντικά θέματα εξαιρούνται απ' το πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης¹⁴.

Ο πιο ενδιαφέρον περιορισμός ως προς το πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης της Βιέννης δεν είναι άλλος από τον σχετικό με τις καταναλωτικές συμβάσεις. Σύμφωνα με το άρθρο 2 η Σύμβαση δεν εφαρμόζεται σε πωλήσεις πραγμάτων που αγοράζονται για προσωπική, οικογενειακή ή οικιακή χρήση. Στη Σύμβαση βρίσκουμε λοιπόν την περιορισμένη έννοια του καταναλωτή, σύμφωνα με την οποία για να θεωρηθεί μια σύμβαση πώλησης καταναλωτική δεν πρέπει να σχετίζεται με τις επαγγελματικές ανάγκες του αγοραστή. Έρχεται έτσι η Σύμβαση σε αντίθεση με το ν. 2251/1994 «για την προστασία του καταναλωτή» όπου ο καταναλωτής νοείται διευρυμένα ώστε η έννοια να περιλαμβάνει οποιονδήποτε τελικό αποδέκτη ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας ακόμη και αν ο αποδέκτης αυτός έχει προβεί στην αγορά για επαγγελματική χρήση, εφόσον βέβαια στη συγκεκριμένη συναλλαγή προβαίνει κατά τρόπο

¹³ Βλ. Δήμα Αλέξανδρο, Πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών πραγμάτων, ΔΕΕ 1998 σελ.454 ο οποίος παραπέμπει σε C. Witz, Les premiers applications jurisprudentielles du droit uniforme de la vente internationale, Paris LGDJ σελ. 134 επ.

¹⁴ Βλ. άρθρα 2, 4 και 5 της Σύμβασης.

ερασιτεχνικό και δεν επιδίδεται κατ' επάγγελμα σε αγορές παρόμοιων προϊόντων (όπως ο δικηγόρος που αγοράζει έναν ηλεκτρονικό υπολογιστή για το γραφείο του). Για να μη διέπει όμως η Σύμβαση τις καταναλωτικές πωλήσεις θα πρέπει ο πωλητής οποτεδήποτε είτε πριν ή μετά τη σύναψη της σύμβασης να γνώριζε ή να όφειλε να γνωρίζει ότι τα πράγματα αγοράστηκαν για τέτοια χρήση. Η διάταξη αυτή σκοπό έχει να προστατεύσει εκείνον τον πωλητή που πίστευε εύλογα πως θα εφαρμοζόταν το διεθνές ομοιόμορφο δίκαιο της CISG και όχι κάποιο εθνικό εσωτερικό δίκαιο που θα παρέχει περισσότερα δικαιώματα στον αγοραστή-καταναλωτή¹⁵.

Στην CISG όπως ρητά ορίζεται δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οι πωλήσεις αξιογράφων, πλοίων, πλωτών ναυπηγημάτων, αεροσκαφών και ηλεκτρικής ενέργειας, όπως επίσης και οι πωλήσεις με πλειστηριασμό ή συνέπεια αναγκαστικής εκτέλεσης ή άλλων μέτρων που διατάσσονται από τις δικαστικές αρχές.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 3 η CISG δεν εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις μικτών συμβάσεων, που περιέχουν στοιχεία πώλησης και παροχής υπηρεσιών ή συμβάσεως έργου, εκτός αν επικρατεί η πώληση, οπότε εφαρμόζεται. Ειδικότερα η CISG δεν εφαρμόζεται, εάν ο παραγγέλλων έχει υποχρέωση παροχής ενός σημαντικού μέρους των υλικών που είναι αναγκαία για την κατασκευή ή παραγωγή. Η κρίση για το αν ο παραγγέλλων προμηθεύει ένα σημαντικό μέρος των υλικών γίνεται με βάση την αξία των υλικών σε σχέση με την συνολική αξία του κατασκευαζόμενου πράγματος.

¹⁵ Παρά το γεγονός πως ο σκοπός της διάταξης αυτής είναι να προτιμηθεί αντί της Σύμβασης η εφαρμογή εσωτερικού εθνικού δικαίου για την προστασία του καταναλωτή που ασφαλώς θα παρέχει περισσότερα δικαιώματα στον καταναλωτή-αγοραστή (και άρα μόνο θετική μπορεί να χαρακτηριστεί), εντούτοις η πιθανή διαφορετική σύλληψη της έννοιας του καταναλωτή ανάμεσα στη CISG και το εσωτερικό δίκαιο της χώρας, όπως επίσης και η ανωτέρω ρύθμιση για την προστασία του πωλητή στη διάταξη του άρθρου 2 α της CISG, μπορεί να προκαλέσει σημαντικά προβλήματα σε περιπτώσεις που θα καλούνται σε εφαρμογή ταυτόχρονα και τα δύο δίκαια. Για τα προβλήματα που θα δημιουργούσε η σύγκρουσή τους και τις τυχόν λύσεις βλ Νικολαΐδη Γεώργιο, Η διεθνής πώληση κινητών κατά τη σύμβαση της Βιέννης, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2000, σελ. 31 επ.

Όσον αφορά την έννοια των κινητών, όπως προαναφέραμε, η Σύμβαση εφαρμόζεται μόνο σε πωλήσεις ενσώματων αντικειμένων που μπορούν κατά το χρόνο παράδοσης να μετακινηθούν και εξαιρεί την εφαρμογή των διατάξεων, όταν πρόκειται για πώληση δικαιωμάτων ή ακινήτων.¹⁶

Τη θεωρία έχει απασχολήσει το κατά πόσο περιλαμβάνεται στην έννοια των κινητών της CISG το λογισμικό (software). Γίνεται έτσι δεκτό πως ενώ υπάγεται στην έννοια του κινητού η πώληση τυποποιημένου λογισμικού, ήτοι λογισμικού που διατίθεται στην αγορά σε αόριστο αριθμό προσώπων, δεν υπάγεται στη Σύμβαση η πώληση εξατομικευμένου λογισμικού κατόπιν παραγγελίας η οποία κατά την άποψη αυτή ρυθμίζεται από τις διατάξεις της συμβάσεως έργου¹⁷.

Τέλος το άρθρο 5 εξαιρεί από το πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης την ευθύνη του πωλητή για θάνατο ή σωματικές βλάβες που προκλήθηκαν σε οποιοδήποτε πρόσωπο από τα κινητά πράγματα.

5. Το εισαγόμενο ρυθμιστικό πλαίσιο

α. Οι υποχρεώσεις των μερών

Οι υποχρεώσεις των μερών ρυθμίζονται ως εξής¹⁸:

ι. Ο πωλητής έχει κύρια συμβατική υποχρέωση σύμφωνα με το άρθρο 30 της σύμβασης: αα) να παραδώσει τα κινητά πράγματα, ββ) να μεταβιβάσει την επ' αυτών κυριότητα και γγ) να εγχειρίσει τα σχετικά έγγραφα. Σύμφωνα μάλιστα με το άρθρο 35 παρ. 1 - και σε αντίθεση με τις αντίστοιχες ρυθμίσεις των ηπειρωτικών ευρωπαϊκών δικαίων - ο πωλητής, τόσο στην πώληση γένους όσο και στην πώληση είδους, έχει κύρια συμβατική υποχρέωση να

¹⁶ Νικολαΐδη Γεώργιο, Η διεθνής πώληση κινητών κατά τη σύμβαση της Βιέννης, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2000, σελ. 47 επ.

¹⁷ Νικολαΐδη Γεώργιο, Η διεθνής πώληση κινητών κατά τη σύμβαση της Βιέννης, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2000, σελ. 47-49 επ. και Παπανικολάου-Καραμπατζός Το νέο δίκαιο της ευθύνης του πωλητή Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2003, σελ 263 επ.

¹⁸ Π. Κορνηλάκης, Αθ. Πουλιάδης, Αν. Βαλτούδης, Η Σύμβαση της Βιέννης για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών, σελ. 15 - 16

παραδώσει στον αγοραστή πράγμα που να ανταποκρίνεται στις «απαιτήσεις της σύμβασης», δηλαδή να ανταποκρίνεται από άποψη ποσότητας, ποιότητας, είδους ή συσκευασίας στον συμφωνημένο ή συνήθη σκοπό χρήσης τους, με άλλα λόγια, να παραδώσει πράγμα χωρίς ελαττώματα πραγματικά ή νομικά (βλ. και άρθρα 41-43) και εφοδιασμένο με τις εύλογα αναμενόμενες (όχι «συνομολογημένες») ιδιότητες.

Πρόκειται για σημαντική – και επιτυχημένη – καινοτομία της Σύμβασης, αφού εγκαταλείπεται η υιοθετημένη από τα περισσότερα ηπειρωτικά ευρωπαϊκά δίκαια (και από το ελληνικό πριν την αναμόρφωσή του με το νόμο 3043/2002) αλλά δογματικά μετέωρη θέση, ότι στις πωλήσεις είδους ο πωλητής έχει συμβατική υποχρέωση να παραδώσει στον αγοραστή το αντικείμενο της πώλησης «όπως εστί και ευρίσκεται» και ότι σε περίπτωση ύπαρξης πραγματικών ελαττωμάτων ο πωλητής – σε αντίθεση με την περίπτωση ύπαρξης νομικών ελαττωμάτων – θεωρείται ότι εκπληρώνει τη συμβατική του υποχρέωση, υπέχοντας όμως ειδική εγγυητική ευθύνη (Πρβ. το παλαιό άρθρο 534 επ. ΑΚ και τα άρθρα 459 επ. γερμΑΚ, 1644 επ. γαλλΑΚ). Συνακόλουθα, στη Σύμβαση της Βιέννης εγκαταλείπεται και η υπό το προϋσχύον νομοθετικό μας καθεστώς διάκριση των έννομων συνεπειών στις περιπτώσεις ύπαρξης νομικών ελαττωμάτων (ευθύνη για μη εκπλήρωση με βάση τις γενικές διατάξεις) και πραγματικών ελαττωμάτων (ειδική εγγυητική ευθύνη των παλαιών άρθρων 534 επ. ΑΚ).

Ο όρος «ανταπόκριση στις απαιτήσεις της σύμβασης» συγκεκριμενοποιείται μάλιστα επιβοηθητικά, για την περίπτωση δηλαδή που τα μέρη δεν έχουν συμφωνήσει διαφορετικά στο άρθρο 35 παρ. 2, όπου παρατίθεται τα κριτήρια με βάση τα οποία κρίνεται αν το πράγμα που παραδίδει ο πωλητής ανταποκρίνεται στη σύμβαση. Τα κριτήρια αυτά είναι και αντικειμενικά (στοιχεία α' και δ': καταλληλότητα του πράγματος για το συνήθη σκοπό χρήσης πραγμάτων της ίδιας κατηγορίας, τοποθέτηση για αποστολή ή συσκευασία κατά το συνήθη, αλλιώς τον προσφορότερο τρόπο) αλλά και υποκειμενικά (στοιχείο β' και γ': καταλληλότητα του πράγματος για κάποιο ειδικό σκοπό του αγοραστή, που περιήλθε ρητά ή σιωπηρά κατά τη σύναψη της πώλησης σε γνώση του αγοραστή και συμφωνία του πράγματος

με το παρουσιασθέν δείγμα ή υπόδειγμα). Άρα η Σύμβαση της Βιέννης ορίζει την ανταπόκριση του πράγματος στη σύμβαση με τον ίδιο τρόπο που και η κρατούσα στην ελληνική (και όχι μόνο) θεωρία γνώμη¹⁹ ορίζει το πραγματικό ελάττωμα στο πλαίσιο της ερμηνείας των σχετικών διατάξεων του Α.Κ. Σύμφωνα με την άποψη αυτή κρίσιμες είναι κατ' αρχήν οι προσδοκίες του αγοραστή που προκύπτουν από τη σύμβαση, ενώ αν τα μέρη αποβλέπουν στις συνήθειες ιδιότητες του πράγματος ή σιωπούν, η ύπαρξη του ελαττώματος κρίνεται αντικειμενικά, με βάση τις κρατούσες αντιλήψεις στις συναλλαγές για τα πράγματα της ίδιας κατηγορίας με το πωληθέν (υποκειμενική – αντικειμενική θεωρία).

Πάντως σύμφωνα με το άρθρο 35 παρ. 3, ο πωλητής δεν ευθύνεται για τη μη ανταπόκριση των πραγμάτων στις απαιτήσεις της σύμβασης, αν ο αγοραστής κατά τη σύναψη της σύμβασης γνωρίζει ή δεν μπορεί να αγνοεί τη μη ανταπόκριση, διατύπωση που παραπέμπει σε θετική γνώση ή άγνοια από βαριά αμέλεια. Κρίσιμο χρονικό σημείο για τη γένεση της ευθύνης του πωλητή για μη ανταπόκριση του προϊόντος στη σύμβαση είναι εκείνο της μεταφοράς του κινδύνου στον αγοραστή (άρθρο 36 παρ. 1)²⁰. Απαιτείται, δηλαδή, η μη ανταπόκριση να υπήρχε κατά το χρόνο μετάθεσης της ευθύνης στον αγοραστή, ακόμα και αν η έλλειψη ανταπόκρισης αποκαλύπτεται αργότερα. Σύμφωνα, δε, με το άρθρο 36 παρ. 2 ο πωλητής ευθύνεται, όταν η μη ανταπόκριση επέρχεται μετά τη μετάθεση του κινδύνου και οφείλεται σε αθέτηση από τον πωλητή οποιασδήποτε υποχρέωσής του και ιδίως σε αθέτηση της εγγύησης καλής λειτουργίας που παρέσχε ο πωλητής για ορισμένη χρονική περίοδο. Το βάρος απόδειξης ότι το πωληθέν πράγμα ήταν ελαττωματικό ήδη κατά το χρόνο μετάθεσης του κινδύνου φέρει ο αγοραστής.

¹⁹ Βλ. Καραμπατζό σε Παπανικολάου- Ρούσσο – Χριστοδούλου – Καραμπατζό, Το νέο δίκαιο της ευθύνης του πωλητή, 2003, σελ. 272-273, όπου παραθέτει και απορρίπτει την αντίθετη – μη κρατούσα – άποψη ότι η παράδοση καταφανώς εσφαλμένου πράγματος συνιστά μη εκπλήρωση και όχι μη ανταπόκριση κατ' είδος στη σύμβαση.

²⁰ Για το πότε ο κίνδυνος της τυχαίας απώλειας, βλάβης ή καταστροφής μετατίθεται στον αγοραστή βλ. άρθρα 66 επ. της Σύμβασης της Βιέννης.

ii. Ο αγοραστής έχει κύρια συμβατική υποχρέωση σύμφωνα με το άρθρο 53: αα) να καταβάλει το τίμημα και ββ) σε αντίθεση με την άποψη που επικρατεί στον ΑΚ μας, να παραλάβει το πράγμα, γεγονός που συνιστά επίσης σημαντική καινοτομία της Σύμβασης.

Επιπλέον ο αγοραστής έχει το βάρος να εξετάσει τα κινητά πράγματα μέσα στη συντομότερη δυνατή προθεσμία που επιτρέπουν οι περιστάσεις (άρθρο 38 παρ. 1). Πρέπει επίσης να ενημερώσει τον πωλητή για τυχόν μη ανταπόκριση των κινητών στη σύμβαση μέσα σε εύλογη προθεσμία από τότε που τη διαπίστωσε ή όφειλε να τη διαπιστώσει (άρθρο 39 παρ. 1). Μάλιστα ορίζεται ως απώτατο χρονικό σημείο για την από μέρους του αγοραστή επίκληση της έλλειψης ανταπόκρισης των κινητών πραγμάτων η διετία αρχόμενη από της παραδόσεως των πραγμάτων. Η προθεσμία αυτή δεν ισχύει, αν ο συμβατικός χρόνος εγγύησης είναι μεγαλύτερος (άρθρο 39 παρ. 2). Επίσης έχει το βάρος να γνωστοποιήσει στον πωλητή τυχόν νομικό ελάττωμα των πωληθέντων μέσα σε εύλογη προθεσμία από τη στιγμή που έλαβε ή έπρεπε να λάβει γνώση (άρθρο 43 παρ. 1). Αν δεν προβεί σε αυτές τις γνωστοποιήσεις χάνει όλα τα έννομα βοηθήματα που θα είχε για την αθέτηση της σύμβασης με την εξαίρεση του δικαιώματος μείωσης του τιμήματος ή αποζημίωσης μόνο για θετική ζημία (άρθρα 44)²¹.

β. Η ενιαία μορφή μη εκπλήρωσης²²

Η Σύμβαση υιοθετεί την ιδέα της ενιαίας μορφής μη εκπλήρωσης. Εισάγεται έτσι ένας ενιαίος και γενικός λόγος ευθύνης, όπου δεσπόζει η έννοια της «συμβατικής παράβασης». Ο όρος υποδηλώνει την κάθε μορφής και βαρύτητας παράβαση οποιασδήποτε υποχρέωσης, κύριας ή παρεπόμενης, του πωλητή ή του αγοραστή, ανεξάρτητα αν πρόκειται για πώληση γένους ή είδους, δηλαδή κάθε περίπτωση ανώμαλης εξέλιξης της ενοχής από την πλευρά του οφειλέτη.

²¹ Γ. Νικολαΐδης, Η διεθνής πώληση κινητών κατά τη Σύμβαση της Βιέννης

²² Π. Κορνηλάκης, Αθ. Πουλιάδης, Αν. Βαλτούδης, Η σύμβαση της Βιέννης για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών.

Με άλλα λόγια ο όρος «συμβατική παράβαση» υποδηλώνει όλες εκείνες τις περιπτώσεις που στο πλαίσιο του ΑΚ είτε θα χαρακτηρίζονταν αδυναμία παροχής, υπερημερία οφειλέτη ή πλημμελής εκπλήρωση είτε θα επέσυραν την εφαρμογή των ειδικών διατάξεων του ΑΚ και ιδίως αυτών που ρυθμίζουν την ευθύνη του πωλητή για πραγματικά ελαττώματα ή για έλλειψη συνομολογημένων ιδιοτήτων του πωληθέντος.

Με άλλα λόγια: η ρύθμιση της ευθύνης για πραγματικά ελαττώματα εντάσσεται στο γενικό πλαίσιο της ανώμαλης εξέλιξης της ενοχής και εκεί διαρθρώνεται με απλότητα και σαφήνεια πάνω στην έννοια της «συμβατικής παράβασης»²³.

Αξιοσημείωτη είναι η παρατήρηση του Σταθόπουλου²⁴ σχετικά με την καινοτομία της Σύμβασης της Βιέννης: «Αν σκεφθεί κανείς ότι η πολυτελής χωριστή ρύθμιση των πραγματικών ελαττωμάτων επί πωλήσεως στον Αστικό Κώδικα (αλλά και σε άλλα δίκαια) απορροφάται, κατά τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών, στην ενιαία ρύθμιση των συμβατικών παραβάσεων και άρα καταργείται και ότι με την επιτυγχανόμενη ενοποίηση, μεταξύ άλλων, απαλλάσσεται ο εφαρμοστής του δικαίου από αμφισβητούμενα προβλήματα συρροής και οριοθέτησης μεταξύ γενικών και ειδικών κανόνων του Ενοχικού Δικαίου²⁵, καταλαβαίνει πόσο κερδίζει τελικά η καθαρότητα και η σαφήνεια του ισχύοντος δικαίου και επομένως η ασφάλεια δικαίου».

²³ Σ' αυτό το σημείο η Σύμβαση της Βιέννης ακολουθεί την παράδοση της αγγλοαμερικανικής και ρωμανικής οικογένειας και διαφέρει από το περιπτωσιολογικό σύστημα του Αστικού Κώδικα (που ακολουθούσε τον γερμανικό Α.Κ. το οποίο – τουλάχιστον μέχρι την τροποποίηση των άρθρων 534επ. από το νόμο 3043/2002 – γνώριζε έξι κατηγορίες μη εκπλήρωσης: αδυναμία παροχής, υπερημερία οφειλέτη, πλημμελής εκπλήρωση, νομικό ελάττωμα, πραγματικό ελάττωμα, έλλειψη συνομολογημένης ιδιότητας). Βλ. Α. Γεωργιάδη, Ενοχικό Δίκαιο, Ειδικός Μέρος Ι, 2004, σελ. 160.

²⁴ Βλ. Σταθόπουλο, Η υπό κύρωση Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών και το Δίκαιο του Α.Κ. – Καινοτομίες επί συμβατικών παραβάσεων, ΝοΒ 45, 1997, σελ. 1087

²⁵ Για την προβληματική αυτή βλ. τη μονογραφία του Πουλιάδη, Συρροή κανόνων ειδικού και γενικού ενοχικού δικαίου στην αστική ευθύνη του πωλητή, Τόμος Ι, Σάκκουλας, Θεσσαλονίκη, 1997

γ. Αντικειμενική ευθύνη

Η ευθύνη για «συμβατικές παραβάσεις» γεννιέται, κατά τη Σύμβαση της Βιέννης, ανεξάρτητα από τυχόν υπαιτιότητα αυτού που αθετεί (αντικειμενική – εγγυητική ευθύνη). Η Σύμβαση υιοθέτησε την αγγλοσαξονικής προελεύσεως αντίληψη, ότι ο οφειλέτης εγγυάται, με την κατάρτιση της σύμβασης την προσήκουσα (από κάθε άποψη) εκπλήρωση της παροχής του. Βέβαια τα όρια αυτής της ευθύνης δεν είναι απεριορίστα²⁶. Ο πωλητής που αθετεί τις συμβατικές του υποχρεώσεις, δεν ευθύνεται σύμφωνα με το άρθρο 79 παρ. 1 της Σύμβασης της Βιέννης, «αν αποδεικνύει ότι η μη εκπλήρωση οφειλόταν σε εμπόδιο κείμενο πέρα από το πεδίο επιρροής του και ότι δεν μπορούσε εύλογα να αναμένεται από αυτόν να έχει λάβει υπόψη του το εμπόδιο κατά το χρόνο της σύναψης της σύμβασης ή να έχει αποφύγει ή υπερβεί αυτό ή τις συνέπειές του». Ο πωλητής δηλαδή ευθύνεται και για τα τυχηρά εν στενεί εννοία²⁷, ενώ απαλλάσσεται μόνο σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας και έτσι προσεγγίζεται ως ένα βαθμό η αρχή της υπαιτιότητας²⁸.

Σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 79 οι λόγοι απαλλαγής από την ευθύνη του πωλητή δεν εμποδίζουν την άσκηση οποιουδήποτε άλλου δικαιώματος, εκτός από την αξίωση αποζημίωσης. Η γραμματική ερμηνεία της διατάξεως αυτής οδηγεί στο συμπέρασμα ότι, σε περίπτωση συνδρομής κάποιου λόγου ανωτέρας βίας, ο οφειλέτης δεν ευθύνεται μεν σε αποζημίωση, δεν απαλλάσσεται όμως από την κατ' άρθρο 46 πρωτογενή υποχρέωση εκπληρώσεως. Η ερμηνεία αυτή εν τούτοις δεν ευσταθεί. Και τούτο διότι, όπως παρατηρεί ο Πουλιάδης²⁹ «είναι αντιφατικό από τη μία πλευρά ο νόμος

²⁶ Βλ. Βαλτούδη, Το δικαίωμα «μετεκπλήρωσης» του πωλητή κατά τη Σύμβαση της Βιέννης, Αρμ. 1999, σελ. 600-601

²⁷ Βλ. Νικολαΐδη, Η διεθνής πώληση κινητών κατά τη Σύμβαση της Βιέννης, 2000, σελ. 112-113.

²⁸ Βλ. Σταθόπουλο, Η υπό κύρωση Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών και το Δίκαιο του Α.Κ. – Καινοτομίες επί συμβατικών παραβάσεων, ΝοΒ 45, 1997, σελ. 1097

²⁹ στο έργο του « Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τη διεθνή πώληση κινητών και το Δίκαιο του Αστικού Κώδικα: Το ρυθμιστικό πρότυπο της ενοποίησης των συμβατικών παραβάσεων, ΕπισκεΔ, τ. Α', 1998, σελ. 28.

να αναγνωρίζει την ύπαρξη κωλυμάτων εκπληρώσεως, την εμφάνιση των οποίων δεν μπορούσε ευλόγως να υπολογίζει ο οφειλέτης, ούτε ήταν υποχρεωμένος να αποφύγει ή να υπερνικήσει και από την άλλη πλευρά να αναγνωρίζει, παρ' όλα αυτά, υπέρ του δανειστή αξίωση κατά του οφειλέτη να αποφύγει ή να υπερβεί τα εμπόδια, τα οποία αυτός δεν είναι υποχρεωμένος να αντιμετωπίσει». Άρα ο αγοραστής στερείται εκτός από την αξίωση αποζημίωσης και την αξίωση εκπλήρωσης και διατηρεί μόνο κατά τελεολογική συστολή της παραγράφου αυτής, τα δικαιώματα υπαναχώρησης και μείωσης του τιμήματος³⁰.

δ. Οι συνέπειες της μη εκπλήρωσης³¹

Στη Σύμβαση της Βιέννης οι συνέπειες οποιασδήποτε συμβατικής παράβασης, ρυθμίζονται με τρόπο κατά βάση ομοιόμορφο τόσο για τον πωλητή όσο και για τον αγοραστή.

Έτσι, ο αντισυμβαλλόμενος του προσώπου που αθέτησε συμβατική παράβαση δικαιούται: αα) να αξιώσει την αυτούσια και προσήκουσα εκπλήρωση της αθετούμενης υποχρέωσης (άρθρο 46 παρ. 1), εφόσον βέβαια είναι φυσικώς και νομικώς δυνατή. Στο πλαίσιο αυτό, και σε περίπτωση παράδοσης πράγματος που δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της σύμβασης (δηλαδή κυρίως ελαττωματικού πράγματος), ο αγοραστής δικαιούται να αξιώσει τη διόρθωση (ή την άρση) του ελαττώματος (ά. 46 παρ. 3) ή την αντικατάσταση του πράγματος (άρθρ. 45 παρ. 1 περ. β', ά. 61 παρ. 1 β', ά. 74-77) (ά.46 παρ.2), εφόσον βέβαια πρόκειται για πώληση γένους. Το ίδιο δικαίωμα (δηλαδή για άρση της μη ανταπόκρισης του πράγματος στις απαιτήσεις της Σύμβασης) και μάλιστα ακόμη και μετά την ημερομηνία παράδοσης του έχει με ορισμένους όρους και ο πωλητής (ά.49).

ββ) Το δεύτερο δικαίωμα που παρέχεται στο δανειστή είναι να αξιώσει αποζημίωση (ά. 45 παρ. 1 περ. β' , ά. 61 παρ.1 β, ά. 74-77) και μάλιστα

³⁰ Βλ. Σταθόπουλο, ό.π., σελ. 1092.

³¹ Π. Κορνηλάκης, Αθ. Πουλιάδης, Αν. Βαλτούδης, Η Σύμβαση της Βιέννης για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών, σελ. 19, 20

σωρευτικά με άλλα ένδικα βοηθήματα που τυχόν έχει ασκήσει (άρθρ.45 παρ. 2, 61 παρ.2).

γγ) να υπαναχωρήσει από τη σύμβαση (άρθρ. 49). Στο δικαίωμα αυτό για υπαναχώρηση συγχωνεύεται – ειδικά για την περίπτωση παράδοσης ελαττωματικού πράγματος – η αναστροφή του ισχύοντος δικαίου και εντάσσεται και το δικαίωμα για μείωση του τιμήματος (άρθρ. 50).

Ωστόσο, ορισμένα από τα δικαιώματα αυτά και συγκεκριμένα τα δικαιώματα για υπαναχώρηση (άρθρ. 49 παρ. 1 περ. α', ά. 51 παρ.2, 64 παρ.1 περ. α') καθώς και για την αντικατάσταση (άρθρ. 46 παρ. 2) παρέχονται σε περίπτωση ουσιώδους συμβατικής παράβασης, όπως αυτή προσδιορίζεται στο άρθρο 25 της Σύμβασης.

Εκτός από την περίπτωση της ουσιώδους συμβατικής παράβασης, δικαίωμα υπαναχώρησης παρέχεται στον αγοραστή και όταν ο πωλητής δεν του παραδώσει το πράγμα μέσα στην προθεσμία που τυχόν αυτός (ο αγοραστής) του έταξε (ά. 47 παρ. 1, 49 παρ. 1 περ. β'). Το ίδιο δικαίωμα (υπαναχώρησης) παρέχεται στον πωλητή και όταν ο αγοραστής δεν καταβάλει το τίμημα ή δεν παραλάβει το πράγμα μέσα στην προθεσμία που τυχόν του έταξε ο πωλητής (ά. 63 παρ. 1, 64 παρ.1 περ. β').

Υπογραμμίζεται, ωστόσο, ότι η εκ μέρους του αγοραστή άσκηση των δικαιωμάτων του με επίκληση της «μη ανταπόκρισης του πράγματος στις απαιτήσεις της σύμβασης» προϋποθέτει, ότι ο αγοραστής δήλωσε τη συγκεκριμένη και εξειδικευμένη «μη ανταπόκριση» στον πωλητή «μέσα σε εύλογη προθεσμία μετά το χρονικό σημείο κατά το οποίο τη διαπίστωσε ή όφειλε να την είχε διαπιστώσει» (άρθρ. 39 παρ. 1 βλ. και άρθρ. 43 παρ.1).

Πρόκειται και πάλι για σημαντική – και επιτυχημένη- καινοτομία της Σύμβασης, αφού εγκαταλείπεται η υιοθετημένη από τη γερμανική οικογένεια δικαίων (και από το ελληνικό) περιπτωσιολογική ρύθμιση της μη (ή πλημμελούς) εκπλήρωσης μιας σύμβασης πώλησης και η διάσπαση της σε έξι ουσιαστικά κατηγορίες, δηλαδή την αδυναμία παροχής, την υπερημερία του οφειλέτη, την πλημμελή εκπλήρωση, την ύπαρξη νομικών ελαττωμάτων, την ύπαρξη πραγματικών ελαττωμάτων και την έλλειψη συνομολογημένων ιδιοτήτων. Στη θέση των κατηγοριών αυτών προβλέπεται η ενιαία μορφή της

«συμβατικής παράβασης» με ενιαίες και ανεξάρτητες από υπαιτιότητα τις έννομες συνέπειες, οι βαρύτερες των οποίων επέρχονται μόνο αν η συμβατική παράβαση είναι «ουσιώδης».

Σε σχέση με το ζήτημα της κατάλυσης του συμβατικού δεσμού και μιλώντας από μια γενικότερη σκοπιά, οφείλω να επισημάνω, ότι τα μειονεκτήματα της ρύθμισης του ΑΚ για τη μη εκπλήρωση επαναλαμβάνονται και στην, ομοίως περίπλοκη, αδικαιολόγητα διαφοροποιημένη, αποσπασματική και διασπαρμένη στον ΑΚ ρύθμιση του δικαιώματος του δανειστή να απαλλαγεί από το συμβατικό δεσμό σε περίπτωση ανώμαλης εξέλιξης της σύμβασης.

Δηλαδή:

- Διαφορετικά ονόματα και λειτουργίες για το ίδιο ουσιαστικά δικαίωμα: Υπαναχώρηση (συμβατική και νόμιμη), αναστροφή, καταγγελία, ανάκληση. Εν μέρει η ρύθμιση στο γενικό ενοχικό δίκαιο (αλλά και εκεί διαφοροποιημένη) εν μέρει στις διατάξεις του ειδικού ενοχικού για τις επώνυμες συμβάσεις (και εκεί με διαφοροποιημένες προϋποθέσεις αλλά και έννομες συνέπειες).
- Ενέργεια άλλοτε *ex nunc* και άλλοτε *ex tunc*.
- Επιστροφή των παροχών που είχαν εκπληρωθεί άλλοτε με τη νομική βάση του αδικαιολόγητου πλουτισμού και άλλοτε ως ενοχή εκ του νόμου.

Ωστόσο, η ουσία είναι καταρχήν απλή: Όταν η αθέτηση έχει ορισμένη βαρύτητα, ώστε ο δανειστής να μην έχει πλέον ευλόγως (με βάση την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη) συμφέρον στη διατήρηση της σύμβασης, θα πρέπει να έχει το δικαίωμα να καταλύσει τον ενοχικό δεσμό, ανεξάρτητα από το αν η αθέτηση οφείλεται σε υπαιτιότητα του οφειλέτη ή όχι.

ε. Ειδική ανάλυση για το δικαίωμα υπαναχώρησης

Ειδικά για το δικαίωμα υπαναχώρησης, το οποίο αποτελεί το δραστικότερο δικαίωμα του αγοραστή συμπληρωματικά σε σχέση με όσα προαναφέρθηκαν πρέπει να σημειωθούν και τα κάτωθι:

Μία από τις θεμελιωδέστερες αρχές που διέπουν τη CISG είναι αυτή της κατά το δυνατό διατήρησης των συμβάσεων σε ισχύ παρά την ενδεχόμενη ανώμαλη εξέλιξή τους, ώστε να αποφεύγεται στο πεδίο των διεθνών συμβάσεων πωλήσεως η ανάστροφη πορεία των παροχών, δεδομένου ότι αυτή συνδέεται με πρόσθετα έξοδα και κινδύνους (μεταφοράς, ασφαλίσεως)³². Με άλλα λόγια ρυθμιστική επιλογή των συντακτών της σύμβασης είναι η ανατροπή της να συνιστά το *ultimum refugium* (έσχατο μέσο) για την ικανοποίηση του μέρους εκείνου ο αντισυμβαλλόμενος του οποίου δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του. Ο αντισυμβαλλόμενος του αθετούντος θα πρέπει καταρχάς να επιδιώξει την ικανοποίησή του με τα υπόλοιπα έννομα βοηθήματα που του παρέχονται, ήτοι την αξίωση αυτούσιας εκπλήρωσης μέσω των δικαιωμάτων διόρθωσης και αντικατάστασης, τη μείωση του τιμήματος και την αποζημίωση. Κατόπιν τούτου οι προϋποθέσεις προκειμένου να ασκηθεί το δικαίωμα υπαναχώρησης είναι αυστηρές και σε κάθε περίπτωση πρέπει να ερμηνεύονται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να δυσχεραίνεται η άσκηση του δικαιώματος αυτού.

Το δικαίωμα της υπαναχώρησης είναι ένα διαπλαστικό δικαίωμα, αφού ο υπαναχωρών αγοραστής επιφέρει μονομερώς, με μόνη την άσκησή του, μία έννομη μεταβολή στην έννομη σχέση της σύμβασης πώλησης³³. Το διαπλαστικό αυτό δικαίωμα ασκείται με άτυπη αλλά σαφή (έστω και σιωπηρά συναγόμενη), μονομερή και απευθυντέα (άρθρο 26), μέσα σε εύλογο χρόνο (άρθρο 49 παρ. 2) δήλωση βουλήσεως του αγοραστή προς τον πωλητή. Γεγονότα που συνιστούν την αφετηρία υπολογισμού του ευλόγου αυτού χρόνου είναι, σύμφωνα με το άρθρο 49 παρ. 2 της Σύμβασης, η γνώση της καθυστερημένης παράδοσης, η γνώση ή η δυνατότητα γνώσης κάθε άλλης μορφής αθέτησης της σύμβασης, πλην της καθυστερημένης παράδοσης, η άπρακτη παρέλευση της πρόσθετης προθεσμίας εκπλήρωσης ή η δήλωση του πωλητή περί μη πρόθεσης εκπλήρωσης, η άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας αποδοχής από τον αγοραστή της επιγενόμενης εκπλήρωσης εκ μέρους του πωλητή (βλ. άρθρο 48 παρ. 2) ή η δήλωση του αγοραστή περί μη

³² Κορνηλάκη, ό.π., σελ. 145, Καραμπατζός ό.π., σελ. 280.

³³ Γεωργιάδη, Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου, 1997, σελ. 196 επ.

πρόθεσης αποδοχής. Η Σύμβαση της Βιέννης, στο άρθρο 27, δεν υιοθετεί τη θεωρία της λήψεως, αλλά τη θεωρία της αποστολής, κι έτσι αρκεί να στάλθηκε η δήλωση υπαναχώρησης του αγοραστή «με τα προσήκοντα κατά τις περιστάσεις μέσα», χωρίς να ενδιαφέρει αν, τότε και πως παραλήφθηκε από τον πωλητή³⁴.

Το άρθρο 81 της Σύμβασης της Βιέννης προβλέπει τα αποτελέσματα της υπαναχώρησης. Σύμφωνα με αυτό, λοιπόν, η υπαναχώρηση από τη σύμβαση πώλησης συνεπάγεται την απαλλαγή και των δύο συμβαλλομένων από τις μη εκπληρωθείσες κύριες συμβατικές υποχρεώσεις τους (άρθρο 81 παρ. 1 εδ. α'), ενώ δεν επηρεάζονται οι ενδεχόμενες αξιώσεις αποζημίωσης (άρθρο 81 παρ. 1 εδ. α') και συγχρόνως διατηρούνται σε ισχύ οι τυχόν περιεχόμενες στη σύμβαση συμφωνίες για την επίλυση των διαφορών (λ.χ. οι διαιτητικές ρήτρες) ή για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών σε περίπτωση υπαναχώρησης (άρθρο 81 παρ. 1 εδ. β'). Αν οι συμβαλλόμενοι έχουν ήδη εκπληρώσει τις συμβατικές τους υποχρεώσεις, είτε εξ ολοκλήρου είτε μερικώς, καθένας έχει δικαίωμα να απαιτήσει από το άλλο μέρος να του επιστραφεί ό,τι έχει καταβάλει σύμφωνα με τη σύμβαση και μάλιστα η ικανοποίηση αυτών των αμοιβαίων υποχρεώσεων επιστροφής πρέπει να γίνεται συγχρόνως, δηλαδή «χέρι με χέρι» (άρθρο 81 παρ. 2). Ορθώς επισημαίνεται³⁵ ότι, σ' αυτήν την περίπτωση, η υποχρέωση για επιστροφή των παροχών είναι μια ενοχή «εκ του νόμου» και όχι μια ενοχή αδικαιολόγητου πλουτισμού για λήξασα αιτία.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι με την άσκηση της υπαναχώρησης τα μέρη απαλλάσσονται από τις μη εκπληρωθείσες κύριες συμβατικές υποχρεώσεις τους, δεν απαλλάσσονται από παρεπόμενες συμβατικές υποχρεώσεις τους (π.χ από διαιτητικές ρήτρες, από συμφωνίες για ποινική ρήτρα κτλ), ενώ γεννιούνται και νέες υποχρεώσεις ακριβώς λόγω της υπαναχώρησης: επιστροφής των παροχών, αποζημίωσης (και μάλιστα με τη μορφή του θετικού διαφέροντος, σύμφωνα με τα άρθρα 74-77), συντήρησης των πωληθέντων κατά τα άρθρα 85 επ. της Σύμβασης. Ενόψει τούτων, ο

³⁴ Βλ. Κορνηλάκη Π., Ειδικό Ενοχικό Δίκαιο Ι, 2002, σελ 151.

³⁵ Βλ. Κορνηλάκη Π., Ειδικό Ενοχικό Δίκαιο Ι, 2002, σελ 152

Κορνηλάκης³⁶ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι: «η σύμβαση της πώλησης δελύνεται είτε με αναδρομική ισχύ (ex tunc) είτε μόνο για το μέλλον (ex nunc), αλλά μετατρέπεται σε μια ιδιόμορφη σχέση εκκαθάρισης, στο πλαίσιο της οποίας δεν επιδιώκεται απλώς η επιστροφή των παροχών που ήδη εκπληρώθηκαν αλλά και η περιαγωγή του υπαναχωρούντος στη θέση που θα βρισκόταν, αν δεν είχε μεσολαβήσει η συμβατική παράβαση και η λόγω αυτής υπαναχώρηση».

στ. Ειδική ανάλυση για το δικαίωμα αποζημίωσης³⁷

ι. Προϋποθέσεις για τη γέννηση του δικαιώματος αποζημίωσης

Σύμφωνα με το άρθρο 45 παρ. 1 β' της Σύμβασης, ο αγοραστής, σε κάθε περίπτωση που ο πωλητής παραβιάζει τη σύμβαση, μπορεί να αξιώσει αποζημίωση, οι λεπτομέρειες για την έκταση της οποίας ρυθμίζονται στα άρθρα 74-77 της Σύμβασης. Έτσι για την αναγνώριση της αξίωσης αποζημίωσης στον αγοραστή δεν απαιτείται ούτε ουσιώδης συμβατική παράβαση ούτε υπαιτιότητα του πωλητή για την παράβαση αυτή. Την ευθύνη προς αποζημίωση θεμελιώνει κάθε είδους αντικειμενική απόκλιση της συμπεριφοράς του πωλητή από τη συμβατικά οφειλόμενη³⁸. Η Σύμβαση

³⁶ Βλ Π. Κορνηλάκη, Ειδικό Ενοχικό Δίκαιο Ι, 2002, σελ. 153

³⁷ Βλ. αντί πολλών, Βαλτούδη Αναστάσιο, Η ευθύνη σε αποζημίωση κατά τη Σύμβαση της Βιέννης, Θεμελίωση, απαλλαγή από την ευθύνη και έκταση αποζημίωσης σε ΕΝΟΒΕ, τομ. 42, Η Σύμβαση της Βιέννης για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών, Εκδόσεις Σάκκουλα Θεσσαλονίκη, 2001

³⁸ Βαλτούδης, ό.π., σελ. 48. Βέβαια η ρυθμιστική εμβέλεια της Διεθνούς Συμβάσεως δεν είναι απεριορίστη, με αποτέλεσμα η αθέτηση των παρεπόμενων υποχρεώσεων που αποβλέπουν όχι στην εξειδίκευση της κύριας παροχής αλλά αποκλειστικά στην ασφάλεια και ακεραιότητα των εννόμων αγαθών του αντισυμβαλλομένου να μη γεννά ευθύνη σε αποζημίωση κατά τη Σύμβαση της Βιέννης. Στην περίπτωση αυτή, η ζημία που προκαλείται αποκαθίσταται με βάση το συμπληρωματικά εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο (αδικοπρακτικό ή οιονεί συμβατικό). Αντίθετα βέβαια, στις συνέπειες από τη μη τήρηση μιας παρεπόμενης υποχρέωσης που αποβλέπει τόσο στην προσηκουσα εκπλήρωση της κύριας παροχής όσο και στην προστασία των απολύτων εννόμων αγαθών του αντισυμβαλλομένου, υπερισχύει ο συμβατικός χαρακτήρας της υποχρέωσης.

απομακρύνεται έτσι από την παραδοσιακή αρχή της υπαιτιότητας που διέπει το δικαίωμα αποζημίωσης τόσο στο ελληνικό όσο και σε άλλα ηπειρωτικά δίκαια. Προσεγγίζει έτσι τα αγγλοσαξονικά δίκαια στα οποία επικρατεί η αντίληψη πως η ευθύνη προς αποζημίωση του οφειλέτη δεν είναι παρά η έκφραση της εγγύησης κάθε συμβαλλομένου για την τήρηση της υπόσχεσής του. Θεωρείται πως τα μέρη με τη σύναψη της σύμβασης αναλαμβάνουν ένα κίνδυνο, ο οποίος αποτελεί εγγενές στοιχείο της σύμβασης ανεξάρτητα από υπαιτιότητα³⁹.

ii. Έκταση της αποζημίωσης

Η έκταση της αποζημίωσης που δικαιούται ο αγοραστής σε περίπτωση που ο πωλητής παραβιάσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις προσδιορίζεται στο άρθρο 74 της Σύμβασης. Σύμφωνα με το άρθρο αυτό η αποζημίωση λόγω αθέτησης της Σύμβασης από το ένα μέρος συνίσταται σε ποσό ίσο προς τη ζημία που, περιλαμβανομένου και του διαφυγόντος κέρδους, υπέστη το άλλο μέρος από την αθέτηση της σύμβασης. Σύμφωνα όμως με το εδάφιο β' η αποζημίωση αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει τη ζημία την οποία το μέρος που παρέβη τη σύμβαση προέβλεψε ή όφειλε να είχε προβλέψει, ως δυνατή συνέπεια της αθέτησης της σύμβασης, κατά το χρόνο κατάρτισης της, εν όψει των γεγονότων και των συνθηκών που τότε γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει. Ουσιαστικά με το δεύτερο αυτό εδάφιο ορίζεται το πώς νοείται στο πλαίσιο της Σύμβασης ο αιτιώδης σύνδεσμος ανάμεσα στη συμβατική παράβαση και τη ζημία. Έτσι σύμφωνα με το άρθρο αυτό αποκαθίστανται μόνο εκείνες οι

³⁹ Κορνηλάκης, Δογματική προσέγγιση, ό.π., σελ 17, Βαλτούδης, ό.π., σελ. 52, Σταθόπουλος, ό.π., σελ 1096-7, ο οποίος μάλιστα ισχυρίζεται πως η αποσύνδεση της υπαιτιότητας από την ευθύνη του συμβαλλομένου που αθετεί τις υποχρεώσεις του είναι περισσότερο δικαιολογημένη, όταν πρόκειται να ασκηθεί το δικαίωμα υπαναχώρησης παρά όταν πρόκειται να ζητηθεί αποζημίωση. Και τούτο διότι σύμβαση η οποία αντικειμενικά έχει κλονισθεί δικαιολογείται να μη διατηρηθεί σε ισχύ, χωρίς να χρειάζεται να καταλογισθεί προσωπικά ευθύνη σε ένα συμβαλλόμενο. Αντίθετα, συνεχίζει ο Σταθόπουλος στην αποζημίωση δεν συμβαίνει το ίδιο, και άρα θα δικαιολογούνταν ίσως να αξιωθεί κάτι περισσότερο συγκριτικά προς την υπαναχώρηση, από την άποψη της προσωπικής ευθύνης του υποχρέου προς αποζημίωση για να αναγνωρίζεται στο δανειστή το δικαίωμα αυτό.

ζημίες τις οποίες ο πωλητής είχε προβλέψει (κριτήριο της υποκειμενικής προβλεψιμότητας) ή όφειλε να είχε προβλέψει κατά το χρόνο κατάρτισης της σύμβασης⁴⁰ ενόψει των συνθηκών που γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει (κριτήριο της αντικειμενικής προβλεψιμότητας). Για να διαπιστώσουμε αν συντρέχει η δεύτερη αυτή προϋπόθεση αναζητούμε έναν ιδανικό μέσο συνετό εκπρόσωπο του συναλλακτικού κύκλου στον οποίο ανήκει ο οφειλέτης και προσπαθούμε να διαπιστώσουμε αν αυτός θα είχε προβλέψει την επελθούσα ζημία. Το κριτήριο της προβλεψιμότητας προέρχεται από το γαλλικό αλλά και τα αγγλοσαξονικά δίκαια και αποσκοπεί σε μια δίκαιη κατανομή των ζημιών από την ανώμαλη εξέλιξη της σύμβασης⁴¹, ενώ ταυτόχρονα εξαλείφει την πληροφοριακή ανισομέρεια μεταξύ των μερών ενισχύοντας τη μεταξύ τους ροή πληροφοριών. Και αυτό γιατί ο δανειστής παρακινείται ουσιαστικά να ενημερώσει τον οφειλέτη για εξαιρετικά περιστατικά που ο τελευταίος δικαιολογημένα αγνοεί κατά τη σύναψη της σύμβασης⁴².

Η CISG στο άρθρο 77 εδ. α' με ρύθμιση αντίστοιχης λογικής και νοοτροπίας με την ΑΚ 300 καθιερώνει την υποχρέωση (βάρος) του δικαιούχου της αποζημίωσης να λάβει όλα τα αναγκαία κατά τις περιστάσεις μέτρα για να περιορίσει τη ζημία που ήδη έχει επέλθει ή επίκειται συμπεριλαμβανομένου και του διαφυγόντος κέρδους. Αν δεν το πράξει τότε ο οφειλέτης της αποζημίωσης δικαιούται να ζητήσει τη μείωση της αποζημίωσης κατά το ποσό κατά το οποίο η ζημία θα μπορούσε να είχε περιοριστεί. Έτσι ο αγοραστής θα πρέπει για παράδειγμα να φροντίσει για την έγκαιρη σύναψη σύμβασης κάλυψης ή για να διορθώσει το ελάττωμα του πράγματος πριν από αυτό προκύψουν μεγαλύτερες ζημίες από αυτές που έχουν ήδη επέλθει⁴³.

iii. Απαλλαγή από την αποζημίωση

⁴⁰ Μεταγενέστερη της σύμβασης γνώση των περιστατικών που καθιστούν προβλέψιμη μία ζημία δεν διευρύνει την έκταση της οφειλόμενης αποζημίωσης.

⁴¹ Κορνηλάκης, ό.π., σελ. 138, Βαλτούδης, ό.π., σελ. 69

⁴² Βαλτούδης, ό.π., σελ. 70

⁴³ Κορνηλάκης, ό.π., σελ. 140

Κάμψη της αρχής της αντικειμενικής ευθύνης του πωλητή προς αποζημίωση του αγοραστή σε περίπτωση συμβατικής παράβασης επιφέρει η ρύθμιση του άρθρου 79 της Σύμβασης. Τούτο είναι λογικό καθώς η αντικειμενική ευθύνη σε αποζημίωση δεν είναι και δε θα μπορούσε άλλωστε να είναι απεριόριστη. Κεντρική αποστολή κάθε συμβατικού δικαίου θεωρείται η προσήκουσα κατανομή των κινδύνων ευθύνης μεταξύ των συμβαλλομένων, δηλαδή των κινδύνων ματαίωσης του οικονομικού σκοπού που επιδιώκουν τα μέρη με τη σύναψη μιας σύμβασης⁴⁴. Σύμφωνα με το άρθρο αυτό ο πωλητής απαλλάσσεται από τις συνέπειες της συμβατικής παράβασης αν αποδείξει πως η μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων του οφειλόταν σε εμπόδιο κείμενο πέρα από το πεδίο επιρροής του και πως δε μπορούσε ευλόγως να αναμένεται από αυτόν να έχει λάβει υπόψη του το εμπόδιο κατά το χρόνο σύναψης της σύμβασης ή να έχει αποφύγει ή υπερβεί αυτό ή τις συνέπειές του. Η απαλλαγή αυτή σύμφωνα με την παρ. 3 του ίδιου άρθρου ισχύει για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί το εμπόδιο.

Με την έννοια των εμποδίων κειμένων πέρα από το πεδίο επιρροής του οφειλέτη νοούνται κυρίως εξωτερικά περιστατικά που ανταποκρίνονται στην έννοια της ανωτέρας βίας κατά την αντικειμενική θεωρία⁴⁵, όπως τη ξέρουμε στο αστικό μας δίκαιο. Σε καμία περίπτωση, ωστόσο, τα περιστατικά αυτά δεν καλύπτουν όλες τις περιπτώσεις της έλλειψης υπαιτιότητας, δηλαδή των τυχηρών υπό ευρεία έννοια, ώστε να καθίσταται σαφές πως η αρχή της υπαιτιότητας δεν ακολουθείται καταρχήν από τη Σύμβαση⁴⁶. Ως τέτοια περιστατικά νοούνται φυσικά φαινόμενα (σεισμοί, τυφώνες, πλημμύρες) πολιτικοκοινωνικά γεγονότα (πόλεμος, γενικές απεργίες, επαναστάσεις, σαμποτάζ), αιφνίδιοι νομοθετικοί περιορισμοί (εμπάργκο, συναλλαγματικοί περιορισμοί), αλλά και γεγονότα που ανατρέπουν τα κοινωνικοοικονομικά

⁴⁴ Βαλτουόδης, ό.π., σελ. 52

⁴⁵ Κορνηλάκης, ό.π., σελ. 142, Βαλτουόδης, ό.π., σελ. 54, Φλάμπουρας Διονύσιος, Απαλλαγή από την ευθύνη για μη εκπλήρωση της σύμβασης της πώλησης στη Σύμβαση της Βιέννης για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών, ΕΕμπΔ, 2000, σελ. 10 επ.

⁴⁶ Σταθόπουλος, ό.π., σελ. 1097

δεδομένα πάνω στα οποία στηρίχτηκε η σύμβαση⁴⁷ καθιστώντας οικονομικά δυσβάστακτη την υποχρέωση του πωλητή να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, όπως είναι για παράδειγμα η ανατροπή της οικονομίας της αγοράς ή η κατακόρυφη πτώση της αγοραστικής αξίας του νομίσματος⁴⁸. Αντίθετα, ο οφειλέτης δεν απαλλάσσεται, αν η αδυναμία οφείλεται σε περιστατικά που ανάγονται στη δική του σφαίρα επιρροής, όπως είναι για παράδειγμα η απεργία στο δικό του εργοστάσιο ή στην επιχείρηση του προμηθευτή του, τυχόν οργανωτικές δυσλειτουργίες της επιχείρησής του ή κάποια ξαφνική ασθένειά του⁴⁹.

Περαιτέρω όμως για να είναι δυνατή η απαλλαγή του πωλητή από την υποχρέωσή του για αποζημίωση θα πρέπει να μην αναμενόταν από αυτόν να είχε λάβει υπόψη⁵⁰ του το πέρα από το πεδίο επιρροής του κείμενο εμπόδιο κατά το χρόνο κατάρτισης της σύμβασης και να μη μπορούσε να αποφύγει αυτό ή να υπερβεί τις συνέπειές του. Το πρώτο για παράδειγμα δε θα συμβαίνει αν υπήρχαν μεγάλες πιθανότητες εμφάνισης του εμποδίου και παρά την πιθανότητα αυτή ο πωλητής συμβλήθηκε με τον αγοραστή αναλαμβάνοντας έτσι και το σχετικό κίνδυνο να μη μπορέσει να εκπληρώσει την υποχρέωσή του⁵¹, όπως για παράδειγμα σε περιόδους επανειλημμένης κατάληψης του οδοστρώματος από τους αγρότες. Το δεύτερο δε θα

⁴⁷ Δικαίωμα του οφειλέτη να λύσει ή να αναπροσαρμόσει τη σύμβαση δεν προβλέπεται από τη Σύμβαση της Βιέννης. Δεν πρόκειται για νομοθετικό κενό αλλά για συνειδητή νομοθετική παράλειψη που αποκλείει την προσφυγή στις εθνικές θεωρίες περί δικαιοπρακτικού θεμελίου. Βαλτούδης, ό.π., σελ.56

⁴⁸ Βαλτούδης, ό.π., σελ. 54-55

⁴⁹ Βαλτούδης, ό.π., σελ. 58. Η απεργία στην επιχείρηση των προμηθευτών απαλλάσσει τον οφειλέτη μόνο αν ο προμηθευτής αποτελεί τη μοναδική πηγή προμήθειας της πρώτης ύλης ή του οφειλόμενου πράγματος.

⁵⁰ Ως λήψη υπόψη ενός εμποδίου δε νοείται η αφηρημένη πρόβλεψη επέλευσης του εμποδίου. Διαφορετικά ο οφειλέτης θα υποχρεωνόταν να λάβει υπόψη του κάθε νοητή εξέλιξη των πραγμάτων. Η λήψη υπόψη ενός εμποδίου νοείται ως εύλογη πιθανολόγηση επέλευσης τόσο του συγκεκριμένου εμποδίου όσο και της προσφορότητάς του να κλονίσει την ομαλή εξέλιξη της συγκεκριμένης ενοχής. Με την έννοια αυτή η δυνατότητα λήψης υπόψη ενός εμποδίου νοείται κατά βάση ως δυνατότητα οικονομικού υπολογισμού του εμποδίου.

⁵¹ Βαλτούδης, ό.π., σελ. 60-1, Φλάμπουρας, ό.π., σελ 15, Κορνηλάκης, ό.π., σελ. 143

συμβαίνει αν για παράδειγμα δεν έλαβε τα απαραίτητα μέτρα για να υπερνικήσει το εμπόδιο εκτός και αν τα απαιτούμενα σχετικώς μέτρα είναι υπερβολικό να αξιωθούν⁵².

Εξάλλου σύμφωνα με το άρθρο 79 παρ. 4 της Σύμβασης ο πωλητής πρέπει να ειδοποιήσει τον αγοραστή για το εμπόδιο που αντιμετωπίζει και τις επιπτώσεις που θα έχει στην εκπλήρωση της παροχής του το γρηγορότερο δυνατό. Αν δεν το πράξει μέσα σε εύλογο χρόνο από το χρόνο που έμαθε ή όφειλε να γνωρίζει το εμπόδιο ευθύνεται για τις ζημίες που υφίσταται ο αγοραστής από τη μη ενημέρωσή του έστω και αν απαλλάσσεται για τη μη εκπλήρωση.

iv. Υπαναχώρηση και αποζημίωση

Η Σύμβαση παρέχει, όπως ξεκάθαρα τονίζεται στο άρθρο 45 παρ. 2 αυτής τη δυνατότητα του αγοραστή να ασκήσει το δικαίωμα αποζημίωσης παράλληλα με τα υπόλοιπα έννομα βοηθήματα που του παρέχονται από αυτή. Τούτο έχει βέβαια ξεχωριστή σημασία στο βαθμό που επιτρέπει την ταυτόχρονη άσκηση των δικαιωμάτων υπαναχώρησης και αποζημίωσης.

Για την περίπτωση που ασκείται υπαναχώρηση μαζί με την αποζημίωση η Σύμβαση περιέχει δυο ειδικές διατάξεις για τον υπολογισμό της αποζημίωσης, αυτές των άρθρων 75 και 76⁵³. Έτσι, σύμφωνα με την πρώτη διάταξη, εφόσον έγινε υπαναχώρηση από τη σύμβαση και ο αγοραστής σύνηψε σύμβαση κάλυψης κατά εύλογο τρόπο και μέσα σε εύλογο χρόνο

⁵² Σε μια αυστηρή για τον οφειλέτη ρύθμιση η παρ. 2 του άρθρου 79 προβλέπει την απαλλαγή από την ευθύνη του σε περίπτωση που για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του χρησιμοποιεί τρίτα πρόσωπα μόνο αν οι προϋποθέσεις του άρθρου 1 συντρέχουν τόσο στο πρόσωπο του οφειλέτη όσο και στο πρόσωπο του τρίτου. Ως τρίτοι κατά την έννοια του άρθρου αυτού δε νοούνται οι βοηθοί εκπλήρωσης του οφειλέτη αλλά τα πρόσωπα εκείνα στα οποία ο οφειλέτης ανέθεσε μετά την κατάρτιση της σύμβασης την εκπλήρωση του συνόλου ή ενός τμήματός της (λ.χ. υπεργολάβοι) οι οποίοι και εκπληρώνουν την παροχή τους απευθείας στο δανειστή.

⁵³ Έτσι η ταυτόχρονη άσκηση του δικαιώματος υπαναχώρησης και αποζημίωσης δεν επηρεάζει την έκταση της σωρευτικά ασκούμενης αποζημίωσης αλλά μόνο τον τρόπο υπολογισμού της (αφηρημένο ή συγκεκριμένο) βλ. Βαλτούδη, ό.π., σελ 68, υποσ. 68

από την αποζημίωση, μπορεί να ζητήσει ως αποζημίωση τη διαφορά μεταξύ του συμφωνημένου στη σύμβαση τιμήματος και του τιμήματος της σύμβασης κάλυψης (συγκεκριμένος υπολογισμός της ζημιάς) μαζί με την τυχόν παραπέρα αποζημίωση κατά το άρθρο 74. Ενώ σύμφωνα με το άρθρο 76, το οποίο παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον από την άποψη πως αποκλίνει από την αρχή του συγκεκριμένου υπολογισμού της ζημιάς και προβλέπει αφηρημένο υπολογισμό της⁵⁴, σε περίπτωση που ο αγοραστής δε συνάψει σύμβαση κάλυψης και υπάρχει τρέχουσα τιμή⁵⁵ για τα κινητά πράγματα, μπορεί να ζητήσει ως αποζημίωση τη διαφορά ανάμεσα στο συμφωνημένο στη σύμβαση τίμημα και την τρέχουσα τιμή κατά το χρόνο της υπαναχώρησης⁵⁶.

ζ. Η έννοια της «ουσιώδους συμβατικής παράβασης»⁵⁷

Αυτό ακριβώς συνιστά και τη ρυθμιστική επιλογή της Σύμβασης της Βιέννης. Μόνο σε περίπτωση ουσιώδους συμβατικής παράβασης ο δανειστής δικαιούται να διαλύσει τη σύμβαση. Και ως «ουσιώδη» θεωρεί η Σύμβαση την παράβαση, με μίαν αγγλοσαξονικής προελεύσεως ελαστική όσο και ασαφή διατύπωση, όταν αυτή «επιφέρει τέτοια βλάβη στον αντισυμβαλλόμενο, ώστε να του αποστερεί ουσιαστικά ότι αυτός εδικαιούτο να προσδοκά από τη σύμβαση, εκτός αν ο αθετών δεν προέβλεπε μια τέτοια συνέπεια και ένας συνετός συναλλασσόμενος της ίδιας κατηγορίας και υπό τις ίδιες περιστάσεις επίσης δεν θα την είχε προβλέψει». Με άλλα λόγια απαιτείται: α) να μη λάβει ο δανειστής αυτό που εύλογα κατά τη σύμβαση πώλησης ανέμενε να λάβει και

⁵⁴ Σταθόπουλος, ό.π., σελ 1098, Κορνηλάκης, ό.π., σελ 141

⁵⁵ Ως τρέχουσα τιμή κατά το άρθρο 76 παρ. 2 ορίζεται η τιμή που επικρατεί στον τόπο στον οποίο θα έπρεπε να γίνει η παράδοση των κινητών πραγμάτων ή, εφόσον δεν υπάρχει τρέχουσα τιμή σε αυτόν τον τόπο, η τρέχουσα τιμή σε έναν άλλο τόπο που θα μπορούσε να θεωρηθεί ως εύλογο υποκατάστατο του πρώτου, λαμβανομένων υπόψη των διαφορών στο κόστος μεταφοράς των πραγμάτων.

⁵⁶ Αν όμως ο αγοραστής υπαναχώρησε αφού ανέλαβε τα πράγματα εφαρμόζεται η τρέχουσα τιμή κατά το χρόνο ανάληψης των πραγμάτων.

⁵⁷ Π. Κορνηλάκης, Αθ. Πουλιάδης, Αν. Βαλτούδης, Η Σύμβαση της Βιέννης για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών, σελ 22, 23

β) ο οφειλέτης να είχε προβλέψει ή να έπρεπε να προβλέψει τις παραπάνω εύλογες συμβατικές προσδοκίες του δανειστή.

Το τι εύλογα αναμένει να λάβει ο δανειστής θα κριθεί με βάση τη σύμβαση πώλησης (και εδώ θα μπορέσει ίσως να παίξει σημαντικό ρόλο η αρχή της καλής πίστης, έστω και με ατελή διατύπωση της στο άρθρο 7 παρ. 1). Αλλά και η δεύτερη προϋπόθεση (δηλ. ο οφειλέτης να είχε προβλέψει ή να όφειλε να προβλέψει τις εύλογες συμβατικές προσδοκίες του δανειστή) θα κριθεί και πάλι με βάση την καλή πίστη και από το αν τις εύλογες συμβατικές προσδοκίες του δανειστή θα είχε προβλέψει ένας συνετός συναλλασσόμενος της ίδιας κατηγορίας και υπό τις ίδιες περιστάσεις.

Με μίαν άλλη συνοπτικότερη διατύπωση θα λέγαμε, ότι «ουσιώδης» είναι η συμβατική παράβαση όταν ο δανειστής, λόγω της παράβασης, δεν έχει πλέον εύλογο συμφέρον στη διατήρηση της σύμβασης και αυτό όφειλε να το είχε προβλέψει ο αθετών οφειλέτης.

Η έως τώρα νομολογιακή μεταχείριση της έννοιας «ουσιώδης συμβατική παράβαση» ήταν περιοριστική, ενόψει των επαχθών συνεπειών της. Έτσι, η αθέτηση δεν θεωρείται ουσιώδης (και δεν παρέχει δικαίωμα υπαναχώρησης), όταν λόγω της αθέτησης η ισορροπία μεταξύ παροχής και αντιπαροχής (δηλαδή του πράγματος και του τιμήματος) διαταράσσεται μεν αλλά δεν καταστρέφεται, όταν δηλαδή η βλάβη από την αθέτηση μπορεί να αποκατασταθεί με τα άλλα ένδικα βοηθήματα (διόρθωση, μείωση τιμήματος, αποζημίωση). Ενδεικτικά αναφέρεται, ότι κρίθηκε ουσιώδης η παράβαση της υποχρέωσης για αποκλειστική προμήθεια προϊόντων σε ορισμένα τοπικά όρια, και μάλιστα έστω κι αν δεν επήλθε ακόμη αλλά επίκειται να επέλθει. Ομοίως κρίθηκε ουσιώδης η παράβαση σε μη τήρηση του χρόνου παράδοσης επί συμβάσεων ακριβόχρονης εκτέλεσης.

Ειδικά για την περίπτωση της μη παράδοσης είδαμε, ότι η Σύμβαση προβλέπει, ότι ο αγοραστής μπορεί να υπαναχωρήσει, εφόσον τάξει στον πωλητή εύλογη προθεσμία για την παράδοση και ο πωλητής δεν παραδώσει τα κινητά ή δηλώσει, ότι δεν θα τα παραδώσει μέσα στην προθεσμία που του τάχθηκε (άρθρ. 49 παρ. 1 περ. β'). Ενόψει του ότι η ίδια δυνατότητα δεν παρέχεται σε περίπτωση παράδοσης ελαττωματικού πράγματος, η δυνατότητα

ανατροπής της σύμβασης λόγω ελαττωματικότητας περιορίζεται σημαντικά, αφού επιτρέπεται μόνο όταν η ελαττωματικότητα συνιστά ουσιώδη συμβατική παράβαση, μη δυνάμενη να αποκατασταθεί με τα άλλα ένδικα βοηθήματα (διόρθωση, μείωση τιμήματος και, σωρευτικά, αποζημίωση).

Πάντως, τα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν εκ των προτέρων, ότι η παραβαση συγκεκριμένης υποχρέωσης θα θεωρείται άνευ ετέρου ουσιώδης ενώ το ουσιώδες της παράβασης μπορεί να προκύπτει ευθέως από τα σχετικώς κρατούνται συναλλακτικά ήθη και συνήθειες.

6. Ειδικά Ζητήματα Συρροής

Ειδικός προβληματισμός ανέκυψε στη θεωρία για τη συρροή της Σύμβασης της Βιέννης με τους ειδικούς εθνικούς νόμους για την εξωσυμβατική ευθύνη από τα ελαττωματικά προϊόντα που εξέδωσαν τα κράτη – μέλη της ΕΕ σε εκτέλεση της οδηγίας 85/374/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 25^{ης} Ιουλίου 1985. Στην εκτέλεση της συγκεκριμένης Οδηγίας απέβλεψε και ο έλληνας νομοθέτης με τη θέσπιση του ισχύοντος άρθρου 6 ν. 2251/1994. Το πεδίο ισχύος του άρθρου 6 ν. 2251/94 για την αποκατάσταση των υλικών ζημιών περιορίζεται με την παρ. 6 στις ζημιές που προκαλεί το ελαττωματικό προϊόν σε πράγματα ιδιωτικής χρήσεως ή κατανάλωσης. Με την έννοια αυτή το ενδεχόμενο συρροής αφορά μόνο στις περιπτώσεις όπου α) ο παραγωγός είναι ταυτόχρονα και πωλητής του ελαττωματικού προϊόντος και β) το ελαττωματικό προϊόν προκαλεί υλικές ζημιές σε πράγματα, τα οποία κατά τη φύση τους προορίζονταν και πραγματικά χρησιμοποιήθηκαν από τον ζημιωθέντα για προσωπική χρήση ή κατανάλωση.

Το πρόβλημα της συρροής επιδιώκει να επιλύσει η κρατούσα γνώμη με την αναλογική εφαρμογή του άρθρου 90, που προβλέπει ότι η Σύμβαση της Βιέννης «δεν υπερισχύει έναντι διεθνών συμφωνιών που έχουν ήδη συναφθεί ή θα συναφθούν στο μέλλον και που περιλαμβάνουν διατάξεις σχετικές με θέματα διεπόμενα από την παρούσα σύμβαση, αν οι συμβαλλόμενοι έχουν την εγκατάστασή τους σε Κράτη – μέρη των εν λόγω συμφωνιών». Με την επίκληση του άρθρου 90 επιτυγχάνεται το διαρκές αξιολογικό πρόβλημα των

ειδικών εθνικών νόμων έναντι της Διεθνούς Σύμβασης, σε περίπτωση που τα συμβαλλόμενα μέρη έχουν την έδρα τους σε κράτη - μέλη της Ε.Ε.⁵⁸

Με τη θέσπιση όμως του άρθρου 90 ο διεθνής νομοθέτης απέβλεψε αποκλειστικά στη δυνατότητα τροποποίησης των διατάξεων της Διεθνούς Σύμβασης με διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες, χωρίς να απαιτείται η ομόφωνη σύμπραξη όλων των κρατών – μελών.

Συμπερασματικά, η εξειδικευμένη και αξιολογικά υπερέχουσα κατανομή της ευθύνης που υλοποιεί η Σύμβαση της Βιέννης αλλά και ο ενοποιητικός χαρακτήρας της διεθνούς νομοθετικής πρωτοβουλίας καθιστούν επιβεβλημένη και στην περίπτωση της συρροής με το άρθρο 6 ν. 2251/94, την κατ' αποκλειστικότητα εφαρμογή της διεθνούς Σύμβασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' : Η ΟΔΗΓΙΑ 1999/44/ΕΚ

1. Γενικά

Η ρυθμιστική παρέμβαση του κοινοτικού νομοθέτη σε τομείς, οι οποίοι ανήκουν παραδοσιακά στο αστικό δίκαιο αυξάνει συνεχώς – και δη κατά τα τελευταία έτη – με αποτέλεσμα να γίνεται πλέον λόγος για εξευρωπαϊσμό του αστικού δικαίου. Παρά τις όποιες δυσκολίες αντιμετωπίζει η – εν πολλοίς αποσπασματική⁵⁹ – προσπάθεια της προσέγγισης των εθνικών νομοθεσιών, γίνεται δεκτό ότι έχει πλέον αρχίσει να δημιουργείται μεταξύ των Κρατών – Μελών ένα εναρμονισμένο ιδιωτικό δίκαιο⁶⁰ το οποίο, ως προϊόν κοινοτικής

⁵⁸ Αναστάσιος Βαλτούδης, Το πρόβλημα της συρροής της ευθύνης για πραγματικά ελαττώματα κατά τη σύμβαση της Βιέννης με το εθνικό εξωσυμβατικό δίκαιο, Αρμ. 1999, σελ. 3

⁵⁹ Σχετικώς με το πρόβλημα της αποσπασματικότητας των κοινοτικών ρυθμίσεων και της παρεπομένης συστηματικής ατέλειας και δυσαρμονίας βλ. Σταθόπουλο σε Σταθόπουλου/Χιωτέλλη/Αυγουστιανάνκη, Κοινοτικό Αστικό Δίκαιο 1, 1995, σελ. 14 επ.

⁶⁰ Δεδομένου ότι οι στόχοι για την νομοπαραγωγική διαδικασία καθορίζονται από τις ανάγκες της ενοποίησης της αγοράς, η Συνθήκη προβλέπει εναρμόνιση ή ενοποίηση μόνον ορισμένων κλάδων του ιδιωτικού δικαίου, βλ. Καράκωστα, με τη συνεργασία Δ. Τζουγανάτου, Προστασία του καταναλωτή Ν. 2251/1994, 1997, σελ. 16.

νομοπαραγωγικής διαδικασίας, έχει ευρωπαϊκή φυσιογνωμία και συνιστά την βάση, αλλά και το μέσον για την ευρωπαϊκή (δικαιική) ενοποίηση.

Το σημαντικότερο εργαλείο του κοινοτικού νομοθέτη για την επίτευξη του έργου και του στόχου της προσέγγισης των εθνικών νομοθεσιών είναι οι οδηγίες⁶¹. Μετά από μία σειρά σημαντικών για το αστικό δίκαιο οδηγιών⁶², το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν την οδηγία 1999/44/ ΕΚ «σχετικά με ορισμένες πτυχές της πώλησης και των εγγυήσεων καταναλωτικών αγαθών», με την οποία επιχειρήθηκε επέμβαση στο δίκαιο της πώλησης, τον παραδοσιακό σκληρό πυρήνα του αστικού μας δικαίου, με εισαγόμενες ρυθμίσεις των οποίων η φιλοσοφία διαφέρει σημαντικά από την αντίστοιχη του ΑΚ και κατά τρόπο παρεμφερή προς τις ρυθμίσεις της

⁶¹ Βλ. το Πρωτόκολλο σχετικά με την αρχή της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, το οποίο προσαρτάται στην Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 6 εδ. γ', όπου προβλέπεται ότι οι οδηγίες θα πρέπει να προτιμώνται από τους κανονισμούς. Σήμερα τούτο προκύπτει, όπως γίνεται δεκτό, και από το άρθρο 5 παρ. 2 ΣυνΘΕΚ.

⁶² Η πρώτη σημαντική οδηγία για το αστικό δίκαιο ήταν η οδηγία 85/374/ΕΟΚ «για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των Κρατών – Μελών σε θέματα ευθύνης λόγω ελαττωματικών προϊόντων». Ακολούθησαν οι οδηγίες 85/577/ΕΟΚ «για την προστασία των καταναλωτών κατά την σύναψη συμβάσεων εκτός εμπορικού καταστήματος» και 87/102/ΕΟΚ «για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που διέπουν την καταναλωτική πίστη». Κατά την δεκαετία του 1990 εντατικοποιήθηκε η νομοπαραγωγική δραστηριότητα της Κοινότητας επί θεμάτων, τα οποία αφορούν σε σχέσεις ιδιωτικού δικαίου, και δη επί θεμάτων του δικαίου των συμβάσεων ή της αστικής ευθύνης. Συγκεκριμένα οι σημαντικότερες οδηγίες, οι οποίες εξεδόθησαν κατά την δεκαετία του 1990, είναι οι οδηγίες 90/314/ΕΟΚ «για τα οργανωμένα ταξίδια και τις οργανωμένες διακοπές και περιηγήσεις», 92/59/ΕΟΚ «για την γενική ασφάλεια των προϊόντων», 93/13/ΕΟΚ «σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές», 94/47/ΕΟΚ «για την προστασία του δικαιούχου στις συμβάσεις χρονομεριστικής μίσθωσης ακινήτων», 97/5/ΕΚ «για τις διασυνοριακές μεταφορές πιστώσεων», 97/7/ΕΚ «για την προστασία των καταναλωτών κατά τις εξ αποστάσεως συμβάσεις», 98/27/ΕΚ «περί των αγωγών παραλείψεως στον τομέα της προστασίας των συμφερόντων των καταναλωτών», 2000/311/ΕΚ «για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά».

2. Πεδίο εφαρμογής

Η Οδηγία ρυθμίζει τις συμβάσεις πώλησης καταναλωτικών αγαθών (δηλαδή ενσώματα κινητά) ανάμεσα σε «έμπορο» - πωλητή (φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ενεργεί στα πλαίσια της εμπορικής, επιχειρηματικής ή επαγγελματικής του δραστηριότητας, άρθρο 1 παρ. 2 στοιχ. γ') και σε «καταναλωτή» - αγοραστή (φυσικό πρόσωπο που ενεργεί για σκοπό μη εντασσόμενο στο πλαίσιο της εμπορικής, επιχειρηματικής ή επαγγελματικής του δραστηριότητας, άρθρο 1 παρ. 2 στοιχ. α'). Η Οδηγία καταλαμβάνει, ακόμη, και τις συμβάσεις προμήθειας καταναλωτικών αγαθών τα οποία πρόκειται να κατασκευασθούν ή να παραχθούν (άρθρο 1 παρ. 4).

Το πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας δεν καταλαμβάνει: α) αγαθά τα οποία πωλούνται στο πλαίσιο αναγκαστικής εκτέλεσης ή με άλλο τρόπο από δικαστική αρχή, β) το νερό και το φυσικό αέριο, όταν δεν είναι συσκευασμένα προς πώληση σε περιορισμένο όγκο ή καθορισμένη ποσότητα και γ) την ηλεκτρική ενέργεια (άρθρο 1 παρ. 2 στοιχ. β')⁶³.

3. Αναγκαστικός χαρακτήρας

Οι ρυθμίσεις της Οδηγίας έχουν αναγκαστικό χαρακτήρα, καθώς στο άρθρο 7 παρ. 1 ορίζεται ότι «δεν δεσμεύουν τον καταναλωτή συμβατικοί όροι ή συμφωνίες που καταργούν ή περιορίζουν, άμεσα ή έμμεσα, τα βάσει της Οδηγίας δικαιώματα του καταναλωτή, εφόσον συνάπτονται πριν την

⁶³ Βλ. το άρθρο 1 παρ. 2 β της οδηγίας. Αντίθετα περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής τόσο οι πωλήσεις μεταχειρισμένων αγαθών (αν και περιέχεται στα Κράτη – Μέλη η δυνατότητα να μην περιλάβουν στις ρυθμίσεις εκείνα τα αγαθά τα οποία πωλούνται σε δημόσιους πλειστηριασμούς με αυτοπρόσωπη παρουσία των αγοραστών) όσο και οι πωλήσεις αγαθών τα οποία δεν υφίσταται κατά τη σύναψη της σύμβασης, αλλά πρόκειται να κατασκευασθούν ή να παραχθούν μεταγενέστερα, όπως επίσης και τα αγαθά εκείνα τα οποία παρέχονται ασυναρμολόγητα στον αγοραστή με τις κατάλληλες όμως οδηγίες για τη συναρμολόγησή τους στον αγοραστή (IKEA).

ενημέρωσή του για την έλλειψη συμμόρφωσης του αγαθού προς τους όρους της σύμβασης πώλησης» (άρθρο 2 παρ. 1), δηλαδή πριν ενημερωθεί για την αθέτηση της κύριας υποχρέωσης του πωλητή.

4. Υποχρεώσεις του πωλητή

Η Οδηγία καθιερώνει κύρια συμβατική υποχρέωση του πωλητή να παραδώσει «αγαθά που είναι σύμφωνα προς τους όρους της σύμβασης πώλησης» (άρθρο 2 παρ. 1). Αυτό σημαίνει, ότι τα αγαθά πρέπει να ανταποκρίνονται από άποψη ποσότητας, ποιότητας, είδους ή συσκευασίας στο συμφωνημένο ή συνήθη σκοπό χρήσης τους. Άρα, ο πωλητής, τόσο στην πώληση γένους όσο και στην πώληση είδους, έχει κύρια συμβατική υποχρέωση να παραδώσει πράγμα χωρίς ελαττώματα πραγματικά ή νομικά και εφοδιασμένο με τις εύλογα αναμενόμενες (όχι αναγκαστικά «συνομολογημένες» ιδιότητες).⁶⁴

Εισάγεται με την Οδηγία – όπως και στην Σύμβαση της Βιέννης για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών – ενιαία μορφή μη εκπλήρωσης. Δηλαδή, η έλλειψη συμμόρφωσης προς τους όρους της σύμβασης, καθιερώνει γνήσια αντικειμενική ευθύνη, αφού αυτή γεννιέται ανεξάρτητα από τυχόν υπαιτιότητα του πωλητή (δηλαδή τη γνώση ή την υπαίτια άγνοια της έλλειψης συμμόρφωσης), με την επιφύλαξη βέβαια, της συνδρομής των λόγων απαλλαγής που προβλέπονται στις παρ. 2 και 3 του άρθρου 2.

Αναλυτικότερα: με την παράγραφο 1 του του άρθρου ιδρύεται μία γενική ρήτρα σύμφωνα με την οποία η εκ μέρους του πωλητή παράβαση οποιουδήποτε συμβατικού όρου (ρητά ή ερμηνευτικά συναγόμενου θεωρείται ως έλλειψη συμμόρφωσης). Ένα θέμα βέβαια που εγείρει η διατύπωση αυτή είναι ο προσδιορισμός του όρου «σύμβαση». Δύο λύσεις προτείνονται : α. Η αυτόνομη ερμηνεία της έννοιας από το ΔΕΚ και β. η ερμηνεία του όρου «σύμβαση» με βάση το νόημα που της προσδίδουν τα επιμέρους εθνικά

⁶⁴ Πάνος Κορνηλάκης, Ειδικό Ενοχικό Δίκαιο, σελ. 96

δίκαια, λύση που επιβάλλεται από την αρχή της επικουρικότητας που διέπει το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δίκαιο.

Με τη δεύτερη παράγραφο του άρθρου αυτού εισάγονται ειδικές ρήτρες⁶⁵. Γίνεται δεκτό ότι για να υπάρχει συμμόρφωση θα πρέπει να συντρέχουν και οι τέσσερις, ενώ για να υπάρχει έλλειψη συμμόρφωσης αρκεί να ελλείπει έστω μία⁶⁶. Πάντως η αναφορά των τεσσάρων περιπτώσεων από την Οδηγία είναι ενδεικτική⁶⁷, πράγμα που σημαίνει ότι τα Κράτη - Μέλη δεν εμποδίζονται να συνομολογήσουν και άλλα κριτήρια συμμόρφωσης βάσει της αρχής της αυτονομίας της ιδιωτικής βούλησης⁶⁸.

Επιπλέον με την παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου εξομοιώνεται η έλλειψη συμμόρφωσης που απορρέει από κακή εγκατάσταση του καταναλωτικού αγαθού με την έλλειψη συμμόρφωσης προς τους όρους της σύμβασης του άρθρου 2 παρ. 1. Οι προϋποθέσεις για την εξομοίωση αυτή είναι δύο: α. Η εγκατάσταση να αποτελεί μέρος της σύμβασης πώλησης και β. η εγκατάσταση να έχει πραγματοποιηθεί είτε από τον πωλητή είτε από άλλο

⁶⁵ Πρόκειται για τα ακόλουθα: α. Η ανταπόκριση του αγαθού προς την περιγραφή που έχει γίνει από τον πωλητή και η ύπαρξη των ιδιοτήτων που ο πωλητής παρουσίασε στον καταναλωτή ως δείγμα ή υπόδειγμα, β. Η καταλληλότητα του αγαθού για κάθε ειδική χρήση την οποία επιζητεί ο καταναλωτής και την οποία γνωστοποίησε στον πωλητή κατά τη σύναψη της σύμβασης, ο δε πωλητής την αποδέχθηκε, γ. Η καταλληλότητα του αγαθού για τις χρήσεις για τις οποίες προορίζονται συνήθως τα αγαθά του ίδιου τύπου και δ. Η συνήθης ποιότητα και επιδόσεις ενός αγαθού του ίδιου τύπου, τις οποίες μπορεί ευλόγως να αναμένει ο καταναλωτής λαμβάνοντας υπόψη τη φύση του αγαθού και τις δημόσιες δηλώσεις του πωλητή, του παραγωγού ή του αντιπροσώπου του για τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά των αγαθών, ιδίως στο πλαίσιο της διαφήμισης ή της επισήμανσης.

⁶⁶ Βλ. Μπεχλιβάνη, ό.π., σελ. 1664 και Πουλιάδη, Η κοινοτική Οδηγία σχετικά με την πώληση καταναλωτικών προϊόντων, ό.π., σελ. 56.

⁶⁷ Βλ. αιτιολογική σκέψη υπ' αριθ. 8 «το οποίο (τεκμήριο) θα καλύπτει τις συνηθέστερες περιπτώσεις»

⁶⁸ Βλ. εξάλλου την ίδια αιτιολογική σκέψη «Το κριτήριο δεν εμποδίζει την αρχή της ελευθερίας των συμβάσεων».

πρόσωπο που εμπίπτει στη σφαίρα ευθύνης του είτε από τον καταναλωτή^{69,70}, εφόσον (στην τελευταία περίπτωση) η κακή εγκατάσταση οφείλεται σε παράλειψη των σχετικών οδηγιών εκ μέρους του πωλητή.

5. Λόγοι αποκλεισμού της ευθύνης του πωλητή

Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 5 δεν υφίσταται έλλειψη συμμόρφωσης προς τους όρους της σύμβασης εάν κατά τη στιγμή της σύναψης της σύμβασης ο καταναλωτής: α. γνώριζε β. δεν μπορούσε ευλόγως να αγνοεί την έλλειψη συμμόρφωσης ή γ. εάν η έλλειψη συμμόρφωσης οφείλεται σε υλικά που προμηθεύει ο καταναλωτής. Η τελευταία αυτή εξαίρεση εφαρμόζεται προφανώς μόνο στις συμβάσεις καταναλωτικών αγαθών που δεν έχουν ακόμα κατασκευασθεί ή παραχθεί οι οποίες εξομοιώνονται, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 4 της Οδηγίας με τις συμβάσεις πώλησης. Επίσης αυτή κρίνεται δικαιολογημένη, αφού θα ήταν υπερβολικά ανεπιεικές για τον πωλητή – προμηθευτή να επωμίζεται τις συνέπειες του ελαττώματος που εμπίπτει στη σφαίρα κινδύνου του καταναλωτή.

6. Ευθύνη του πωλητή

Οι έννομες συνέπειες της έλλειψης συμμόρφωσης του αγαθού προς τους όρους της σύμβασης (ευθύνη πωλητή και γένεση έννομων βοηθημάτων στο πρόσωπο του καταναλωτή) επέρχονται, κατά το άρθρο 3 παρ. 1 της Οδηγίας, μόνο εφόσον η έλλειψη συμμόρφωσης συντρέχει κατά την παράδοση του αγαθού στον καταναλωτή - οπότε και περιέρχεται στη σφαίρα επιρροής του τελευταίου - και εκδηλώνεται είτε κατά το χρονικό αυτό σημείο είτε μέσα σε έξι μήνες από αυτό, οπότε (στην τελευταία περίπτωση) τεκμαίρεται μαχητά, κατά το άρθρο 5 παρ. 3, ότι υπήρχε κατά τον χρόνο της

⁶⁹ Η τελευταία αυτή περίπτωση προστέθηκε κατόπιν πρότασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (10.3.1998), επειδή εκτιμήθηκε ότι και αυτή εμπίπτει στη σφαίρα επιρροής του πωλητή, που παρέλειψε να παράσχει τις οφειλόμενες οδηγίες στον καταναλωτή.

⁷⁰ Π.χ. αγορά από τα καταστήματα IKEA

παράδοσης⁷¹.

Πάντως, εφόσον διαπιστωθεί η ύπαρξη της έλλειψης συμμόρφωσης κατά τον κρίσιμο χρόνο, ο πωλητής ευθύνεται ανεξάρτητα αν η έλλειψη αυτή ανάγεται σε υπαιτιότητά του ή όχι (άρθρο 3 παρ. 1). Η Οδηγία, όπως άλλωστε ήδη και οι Αστικοί Κώδικες (ο ελληνικός στα άρθρα 534 - 535 Α.Κ., ο γαλλικός στο άρθρο 1641, ο γερμανικός στην παρ. 459 και ο ολλανδικός στο άρθρο 21) αλλά και η Σύμβαση της Βιέννης (άρθρο 36), καθιερώνει αντικειμενική ευθύνη του πωλητή για κάθε έλλειψη συμμόρφωσης⁷². Αυτή η διεύρυνση της ευθύνης του πωλητή σε σχέση με τον γενικό κανόνα της Α.Κ. 330, που βασίζεται στην αρχή της υπαιτιότητας, μαρτυρεί τη σαφή πλέον τάση μετατόπισης του κέντρου βάρους από την υποκειμενική ή νόθο αντικειμενική στη γνήσια αντικειμενική ευθύνη κατά τα πρότυπα του αγγλοσαξονικού δικαίου και επίταξης με τον τρόπο αυτόν της ευθύνης του οφειλέτη⁷³.

Η καθιέρωση αυτού του είδους της ευθύνης εναρμονίζεται πλήρως και με το σύστημα του Α.Κ. ως προς την υφιστάμενη προ της μεταρρύθμισης με το ν. 3034/2002 εγγυητική ευθύνη του πωλητή για πραγματικά ελαττώματα ή ελλείψεις συμφωνημένης ιδιότητας, που είναι μια ιδιαίτερη μορφή *ex lege* ευθύνης για την επέλευση του συμβατικού αποτελέσματος⁷⁴. Ωστόσο, η ρύθμιση της Οδηγίας διαφέρει εν μέρει από αυτήν του Α.Κ., αφού η πρώτη δεν θεσπίζει εγγυητική ευθύνη, αλλά ευθύνη για μη εκπλήρωση της

⁷¹ Η διάταξη του άρθρου 5 παρ. 3 αντιστρέφει ουσιαστικά το βάρος απόδειξης ως προς τη συνδρομή της προϋπόθεσης του άρθρου 3 παρ. 1 (ύπαρξη της έλλειψης συμμόρφωσης κατά το χρόνο παράδοσης) προς όφελος του καταναλωτή, εκκινώντας από τον ορθό συλλογισμό ότι ελλείψεις που εκδηλώνονται εντός των 6 πρώτων μηνών από την παράδοση θα οφείλονται κατά τεκμήριο σε εξαρχής κακή κατασκευή του αγαθού και όχι σε κακή χρήση του από τον καταναλωτή.

⁷² Μπεχλιβάνης, ό.π., σελ. 169.

⁷³ Η τάση αυτή επιβεβαιώνεται ήδη και από την Οδηγία 85/374 για την ευθύνη του παραγωγού ελαττωματικών προϊόντων, που καθιερώνει επίσης γνήσια αντικειμενική ευθύνη (βλ. Αυγουστιανάκη σε Σταθόπουλο – Χιωτέλλη – Αυγουστιανάκη, Κοινοτικό Αστικό Δίκαιο Ι, Αθήνα – Κομοτηνή, 1995, σελ. 141).

⁷⁴ Βλ. Δελιγιάννη – Κορνηλάκη, ό.π., σελ. 185. Η ratio και των δύο ρυθμίσεων συνίσταται βασικά στην αντικειμενική διασάλευση της αντιστοιχίας μεταξύ παροχής και αντιπαροχής. Βλ. Δωρή σε Γεωργιάδη – Σταθόπουλο Α.Κ., ό.π., άρθρα 534-535 αρ. 1

σύμβασης. Τη διαφορά αυτή υποδεικνύει το γεγονός ότι η Οδηγία - σε αντίθεση με τον Α.Κ. παρέχει στον καταναλωτή δικαίωμα επισκευής ή αντικατάστασης (δηλ. ουσιαστικά εκπλήρωσης της σύμβασης) σε κάθε περίπτωση έλλειψης συμμόρφωσης, ανεξάρτητα αν πρόκειται για πώληση είδους ή γένους.

Ο κανόνας, πάντως, της αντικειμενικής ευθύνης του πωλητή δεν είναι ούτε στην Οδηγία απαρέγκλιτος. Το άρθρο 2 προβλέπει δύο εξαιρέσεις νόθου αντικειμενικής ευθύνης:

- Η πρώτη υπονοείται απλώς από τη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου αυτού και ειδικότερα από την τρίτη περίπτωση αποκλεισμού της ευθύνης του πωλητή («η έλλειψη συμμόρφωσης οφείλεται σε υλικά που προμηθεύει ο καταναλωτής»). Επομένως, στην περίπτωση αυτή ο πωλητής καταρχήν ευθύνεται, απαλλάσσεται δε μόνο αν αποδείξει τον αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ έλλειψης συμμόρφωσης του αγαθού και ελαπώματος του υλικού που χορήγησε ο καταναλωτής.

- Η δεύτερη εξαίρεση προβλέπεται από τη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 2, και της οποίας η διατύπωση ρητά παραπέμπει σε νόθο αντικειμενική ευθύνη («ο πωλητής δεν ευθύνεται [...] εάν αποδεικνύει ότι [...]»). Ο λόγος της επανόδου στον κανόνα της Α.Κ. 330 έγκειται βασικά στη μερική άρση της ratio που δικαιολογεί την αντικειμενική ευθύνη στο άρθρο 3 παρ. 1: εδώ η διασάλευση μεταξύ παροχής και αντιπαροχής δεν είναι αντικειμενική αλλά φέρει και στοιχεία υποκειμενικά (τη μεσολάβηση μιας συμπεριφοράς που, για να μεταφερθούμε στο χώρο του δικαίου της αποζημίωσης, διακόπτει τον - άλλοτε αυτονόητο - αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ έλλειψης συμμόρφωσης εκ μέρους του πωλητή και βλάβης των συμφερόντων του καταναλωτή).

7. Δικαιώματα του καταναλωτή

α. Περιγραφή των θεσπιζομένων δικαιωμάτων

Ως προς τα δικαιώματα του καταναλωτή – αγοραστή, η Οδηγία παρέχει στον καταναλωτή, διαβαθμίζοντας τη σειρά άσκησής τους, τα δικαιώματα είτε της «δωρεάν αποκατάστασης της συμμόρφωσης του αγαθού με επισκευή ή αντικατάσταση», είτε – αν αυτό δεν είναι εφικτό – της προσήκουσας μείωσης του τιμήματος ή της υπαναχώρησης από τη σύμβαση» (άρθρο 3 παρ. 2). Τα ως άνω δικαιώματα⁷⁵, ήτοι το δικαίωμα: α. επισκευής β. αντικατάστασης γ. προσήκουσας μείωσης του τιμήματος και δ. υπαναχώρησης τελούν ανά δύο σε σχέση εκλεκτικής συρροής. Με άλλα λόγια τα δικαιώματα αυτά υπάρχουν ανά δύο αυτοτελώς, η άσκηση όμως ενός από αυτά αποκλείει την άσκηση των άλλων.

Δύο είναι οι προϋποθέσεις άσκησής τους: Κατά πρώτο η ύπαρξη έγκυρης και ισχύουσας - κατά το χρόνο γένεσής τους - σύμβασης πώλησης (ή προμήθειας ή μικτής, κατά τα ανωτέρω οριζόμενα) και κατά δεύτερον η τήρηση της ιεράρχησης που προβλέπεται στο άρθρο 3 παρ. 3 της Οδηγίας. Αρχικά δηλαδή ο καταναλωτής μπορεί να επιδιώξει την αποκατάσταση της συμμόρφωσης του αγαθού μέσα από την επισκευή ή την αντικατάσταση και μόνο όταν η ικανοποίηση των δικαιωμάτων αυτών είναι αδύνατη ή δυσανάλογη θα μπορεί να ασκήσει τα δικαιώματα της υπαναχώρησης ή της μείωσης του τιμήματος (άρθρο 3 παράγραφοι 3 και 5 της Οδηγίας).

Κατά τα ανωτέρω η Οδηγία προβλέπει για όλες τις μορφές αθέτησης ενιαίες κυρώσεις (τη γένεση τεσσάρων δικαιωμάτων στο πρόσωπο του καταναλωτή, που αποτελούν και το περιεχόμενο της νόμιμης εγγύησης, δηλαδή της εγγύησης που, σε αντίθεση με την εμπορική του άρθρου 6 της Οδηγίας, παρέχεται από τον νόμο και όχι από τον πωλητή). Η ρύθμιση αυτή οδηγεί στην κατάργηση ορισμένων - κατά πολλούς αδικαιολόγητων και

⁷⁵ Ο όρος «δικαιώματα» χρησιμοποιείται με την ευρεία έννοιά του. Στην κυριολεξία μόνο τα δύο τελευταία (μείωση και υπαναχώρηση) είναι διαπλαστικά δικαιώματα, αφού μόνο με αυτά επέρχεται μονομερής μεταβολή (κατάργηση) της έννομης κατάστασης που έχει δημιουργηθεί από τη σύναψη της σύμβασης πώλησης (βλ. και Γεωργιάδη, ό.π., σελ. 196). Αντίθετα, στην περίπτωση της αποκατάστασης πρόκειται για αξίωση. Σημειώνεται ότι το άρθρο 4 της Πρότασης Οδηγίας περιελάμβανε και το δικαίωμα του καταναλωτή να αναστείλει την πληρωμή των δόσεων στον πωλητή, χορηγώντας του έτσι ένα οιονεί δικαίωμα επίσχεσης μέχρι την αποκατάσταση της μη ανταπόκρισης του αγαθού προς τους όρους της Σύμβασης.

αναχρονιστικών - διαφοροποιήσεων του Α.Κ. (π.χ. άλλοτε υπαναχώρηση και άλλοτε αναστροφή), που οδηγούν σε άνιση μεταχείριση όμοιων περιπτώσεων. Το πλεονέκτημα της Οδηγίας συνίσταται, επομένως, όχι μόνο στην αποφυγή επαναλήψεων - κάτι που τόσο ο Α.Κ. όσο και η Σύμβαση της Βιέννης, αν και σε μικρότερο βαθμό⁷⁶, δεν επιτυγχάνουν - αλλά και στην εξασφάλιση της απαιτούμενης ομοιομορφίας στο δικαιοκώ μας σύστημα⁷⁷.

β. Τα δικαιώματα πρώτης βαθμίδας (αξίωση επισκευής και αξίωση αντικατάστασης)

Η αξίωση αντικατάστασης, όπως και η αξίωση επισκευής παρέχεται στον πωλητή σε μεγαλύτερη έκταση από ό,τι όχι μόνο στον Α.Κ., αλλά και στη Σύμβαση της Βιέννης (όπου απαιτείται κατά το άρθρο 46 παρ. 2 να συντρέχει ουσιώδης αθέτηση της σύμβασης και να ασκηθεί η αξίωση ταυτόχρονα με ή μέσα σε εύλογο χρόνο από την αναγγελία της αθέτησης στον πωλητή). Πλην όμως οι αξιώσεις αυτές, παρά την ευρύτητα του περιεχομένου τους κατά τα ανωτέρω, υπόκεινται σε περιορισμούς επιβαλλόμενους από τις αρχές της αναλογικότητας και της καλής πίστης⁷⁸. Έτσι, ο καταναλωτής δεν δικαιούται να αξιώσει επισκευή ή αντικατάσταση, όταν μια τέτοια πράξη είναι (i) αδύνατη ή (ii) δυσανάλογη (άρθρο 3 παρ. 2).

Σχετικά με τον πρώτο περιορισμό (υπό i) υποστηρίζεται – ειδικά για την αξίωση διόρθωσης - η άποψη ότι στην έννοια της αδυναμίας θα πρέπει να υπαχθεί τόσο η αντικειμενική (όταν κανένας πωλητής δεν θα μπορούσε να προβεί στην επιδιόρθωση, γιατί π.χ. δεν κυκλοφορούν πλέον ανταλλακτικά του πράγματος ή γιατί αυτό καταστράφηκε ολοσχερώς) όσο και η υποκειμενική

⁷⁶ Ορθά παρατηρείται (Σταθόπουλος, Η υπό κύρωση των Ηνωμένων Εθνών για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών και το δίκαιο του ΑΚ – Καινοτομίες επί συμβατικών παραβάσεων, ό.π., σελ. 1088) ότι στη Σύμβαση της Βιέννης προκύπτει διπλασιασμός της ρύθμισης λόγω της χωριστής πρόβλεψης των δικαιωμάτων πρώτα του αγοραστή και μετά του πωλητή (άρθρα 61-65)

⁷⁷ Σταθόπουλος, Η υπό κύρωση σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών και το δίκαιο του ΑΚ – Καινοτομίες επί συμβατικών παραβάσεων, ό.π., σελ. 1088

⁷⁸ Οι αρχές αυτές επιβάλλουν π.χ. την ανοχή της αντικατάστασης που προσφέρει ο πωλητής, αν η αιτούμενη από τον καταναλωτή επισκευή είναι οικονομικά δυσβάστακτη για τον πωλητή.

(όταν ο συγκεκριμένος πωλητής κωλύεται λόγω π.χ. ανεπαρκών τεχνικών γνώσεων επισκευής ενός καινούργιου μοντέλου του προϊόντος)⁷⁹. Ωστόσο, μια τέτοια ευρεία ερμηνεία οδηγεί ουσιαστικά στην επίρριψη στον καταναλωτή του κινδύνου της αδυναμίας διόρθωσης εκ μέρους του πωλητή, αφού ο πρώτος επωμίζεται το βάρος της ελλιπούς υποδομής και πληροφόρησης του δεύτερου⁸⁰. Από την άποψη αυτή φαίνεται ορθότερη η υιοθέτηση μιας αντικειμενικής ερμηνείας της «αδυναμίας» επισκευής. Ως προς την αξίωση αντικατάστασης, αντίθετα, αδυναμία δεν νοείται, όταν πρόκειται για πώληση γένους (μόνο όμως εφόσον πρόκειται για καθαρό γένος, γιατί στην περίπτωση του καταχρηστικού είδους αδυναμία είναι νοητή⁸¹).

Ο δεύτερος περιορισμός (υπό ii) δε γεννά ερμηνευτικές δυσχέρειες λόγω της διευκρίνισης του σχετικού όρου από το ίδιο το κείμενο του άρθρου (άρθρο 3 παρ. 3 υποπ. 2) και από την ενδέκατη εισαγωγική σκέψη της Οδηγίας. Σύμφωνα με αυτά, η δυσαναλογία κρίνεται αντικειμενικά και συντρέχει όταν το κόστος που συνεπάγεται η επισκευή ή η αντικατάσταση είναι υπερβολικά υψηλό για τον πωλητή ενόψει της αξίας του αγαθού χωρίς την έλλειψη συμμόρφωσης, της βαρύτητας της έλλειψης αυτής και του βαθμού ενόχλησης του καταναλωτή από την πραγματοποίηση της συγκεκριμένης αποκατάστασης) σε σχέση με το κόστος του εναλλακτικού τρόπου επανόρθωσης⁸². Έτσι π.χ. υποστηρίζεται⁸³ ότι στα αγαθά μεγάλης αξίας επιβάλλεται η επισκευή ως

⁷⁹ Βλ. Κοντογιάννη, ό.π., σελ. 12 και τις εκεί παραπομπές

⁸⁰ Βλ. Κοντογιάννη, ό.π., σελ. 13

⁸¹ Για την έννοια του καταχρηστικού είδους, βλ. Κρητικό σε Γεωργιάδη - Σταθόπουλου Α.Κ., ό.π., άρθρο 560, αρ. 20

⁸² Η χρησιμοποίηση ενικού («σε σύγκριση με τον εναλλακτικό τρόπο επανόρθωσης») υπονοεί ότι ως εναλλακτικός τρόπος επανόρθωσης μπορεί να θεωρηθεί μόνο η αντικατάσταση (έναντι της επισκευής) και η επισκευή (έναντι της αντικατάστασης), όχι δε και τα δικαιώματα δεύτερης βαθμίδας, πράγμα που θα αναιρούσε τη διαβάθμιση των δικαιωμάτων από την Οδηγία. Στο ίδιο συμπέρασμα μας οδηγεί η συστηματική ένταξη του όρου της δυσαναλογίας στην παρ. 3 (που ρυθμίζει μόνο τα πρωτογενή δικαιώματα) και όχι στην παρ. 4 (περί των δευτερογενών δικαιωμάτων).

⁸³ Πουλιάδης, Η Κοινοτική Οδηγία σχετικά με την πώληση καταναλωτικών αγαθών, ό.π., σελ. 58.

οικονομικότερη λύση, ενώ στα αγαθά μικρότερης αξίας και μαζικής παραγωγής ενδείκνυται ως προσφορότερη η αντικατάσταση. Και αυτή όμως η γενίκευση δεν μπορεί να οδηγήσει πάντα σε ορθά αποτελέσματα, καθώς δεν μπορεί να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο πλήρους αποκατάστασης στα μικρής αξίας προϊόντα μέσω της διόρθωσης (π.χ. με στο σφίξιμο μίας χαλαρής βίδας) και στα μεγάλης αξίας μέσω της αντικατάστασης (όταν έχει επέλθει σχεδόν ολοσχερής καταστροφή τους εξαιτίας της έλλειψης συμμόρφωσης).

Επομένως κριτήριο για τη διαπίστωση της οικονομικά πιο συμφέρουσας λύσης δεν είναι μόνο η οικονομική αξία του αγαθού, αλλά και ο βαθμός δυσκολίας της άρσης του ελαττώματος, κάτι που θα πρέπει να αξιολογείται κατά περίπτωση.

γ. Μετάβαση από την πρώτη στη δεύτερη βαθμίδα δικαιωμάτων

Η μετάβαση από τα έννομα βοηθήματα της πρώτης βαθμίδας σε αυτά της δεύτερης χωρεί, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 5 της Οδηγίας, κατόπιν στάθμισης συμφερόντων ανάλογης με εκείνη που προβλέπει η παρ. 3 του ίδιου άρθρου. Έτσι, ο καταναλωτής δικαιούται να ζητήσει προσήκουσα μείωση του τιμήματος ή να υπαναχωρήσει από τη σύμβαση σε τρεις περιπτώσεις:

i) αν ο καταναλωτής δεν έχει δικαίωμα ούτε για επισκευή ούτε για αντικατάσταση του αγαθού (επειδή προφανώς και οι δύο είναι αδύνατες ή δυσανάλογες για τον πωλητή) ή

ii) αν ο πωλητής δεν ολοκλήρωσε την επανόρθωση (δηλ. την αποκατάσταση, με την έννοια του άρθρου 3 παρ. 2) εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, όπως απαιτεί η τελευταία υποπαράγραφος του άρθρου 3 παρ. 3 ή

iii) αν ο πωλητής δεν ολοκλήρωσε την επανόρθωση χωρίς σημαντική ενόχληση του καταναλωτή (ά. 3 παρ. 3 υποπ. τελευταία).

Οι περιπτώσεις (ii) και (iii) εγείρουν αναπόφευκτα το ερώτημα, πότε μπορεί να θεωρηθεί ότι ο πωλητής δεν ολοκλήρωσε την επανόρθωση «εντός εύλογου χρονικού διαστήματος» ή «χωρίς σημαντική ενόχληση του καταναλωτή» και ειδικότερα πόσες αποτυχημένες προσπάθειες απαιτούνται

από την πλευρά του πωλητή, προκειμένου να μπορέσει ο καταναλωτής να εκλάβει την επανόρθωση ως μη ολοκληρωθείσα, ώστε να κάνει χρήση των ένομων βοηθημάτων της δεύτερης βαθμίδας. Γίνεται σχετικά δεκτό ότι αρκεί (αλλά και απαιτείται) μία αποτυχημένη προσπάθεια. Σε διαφορετική περίπτωση θα έπρεπε τα μέρη να εμπλακούν σε δικαστικό αγώνα, προκειμένου να αποδειχθεί *ad hoc* η γένεση ή μη των δευτερογενών δικαιωμάτων, πράγμα που, αντί να συμβάλει στην σκοπούμενη γρήγορη εκκαθάριση των εκκρεμοτήτων που δημιουργεί ένα ελαττωματικό αγαθό, θα οδηγούσε σε ανασφάλεια δικαίου⁸⁴.

Και οι τρεις περιπτώσεις, πάντως, άλλοτε αναγόμενες σε αντικειμενικούς λόγους που θίγουν τα συμφέροντα του πωλητή (περ. i) και άλλοτε σε υποκειμενικούς (περ. ii και iii) που θίγουν τα συμφέροντα του καταναλωτή, συνιστούν τη δεύτερη εκδήλωση της αρχής της αναλογικότητας στο πλαίσιο της ρύθμισης των ένομων βοηθημάτων του καταναλωτή⁸⁵. Έτσι, εάν για οποιονδήποτε από αυτούς τους λόγους διαπιστώνεται ότι δεν υπάρχει δυνατότητα φυσικής εκπλήρωσης της σύμβασης με αποκατάσταση του αγαθού, ο καταναλωτής διαθέτει τα δευτερογενή δικαιώματα της μείωσης ή της υπαναχώρησης. Μάλιστα, το δικαίωμα επιλογής μεταξύ των τελευταίων παρέχεται δίχως άλλο, χωρίς επομένως να είναι απαραίτητο να διαπιστωθεί ότι ο εναλλακτικός τρόπος επανόρθωσης είναι επαχθής για τον πωλητή, ενώ μια τέτοια διαπίστωση είναι αναγκαία προκειμένου για τα δικαιώματα της πρώτης βαθμίδας.

Πάντως, για τη μετάβαση από το ένα επίπεδο δικαιωμάτων στο άλλο, η Οδηγία δεν προβλέπει καμία προθεσμία, εντός της οποίας πρέπει να ενεργήσει ο καταναλωτής. Έτσι, σε περίπτωση που η αξίωσή του για επανόρθωση δεν

⁸⁴ Επιχείρημα υπέρ της άποψης αυτής μπορεί να αντληθεί και από το άρθρο 3 παρ. 4 υποπ. 2 της δεύτερης Πρότασης Οδηγίας, που έκανε λόγο για εξακολούθηση του προβλήματος στο αγαθό «μετά τη (μία και μοναδική) προσπάθεια επισκευής».

⁸⁵ Η αρχή αυτή εκδηλώνεται σε τρία σημεία του άρθρου 3 της Οδηγίας: Στον προσδιορισμό της «δυσανάλογης» επανόρθωσης, στη μετάβαση από τα δικαιώματα της πρώτης βαθμίδας στα δικαιώματα της δεύτερης και στον αποκλεισμό της δυνατότητας υπαναχώρησης για ασήμαντες ελλείψεις του αγαθού (άρθρο 3 παρ. 6). Βλ. σχετικά και Μπεχλιβάνη, ό.π., σελ. 1671-1672

ικανοποιηθεί, μπορεί να ασκήσει τα δικαιώματα μείωσης ή υπαναχώρησης μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα⁸⁶, που όμως σε κάθε περίπτωση δεν πρέπει να υπερβαίνει τα χρονικά όρια του άρθρου 5 παρ. 1 της Οδηγίας⁸⁷.

δ. Δικαιώματα δεύτερης βαθμίδας

i. Δικαίωμα προσήκουσας μείωσης του τιμήματος

Το σχετικό δικαίωμα είναι η σύγχρονη μορφή της *actio quanti minoris* του ρωμαϊκού δικαίου και συνίσταται και εδώ στην πραγματική ελάττωση του αρχικά συμφωνηθέντος τιμήματος μέχρι του ποσού που αντιστοιχεί με την πραγματική αξία του πωληθέντος ελλιπούς πράγματος κατά τον κρίσιμο για την ύπαρξη της έλλειψης χρόνο (εν προκειμένω τον χρόνο παράδοσης).

ii. Δικαίωμα υπαναχώρησης

Κατ' απόκλιση με από τα λοιπά έννομα βοιηθήματα του άρθρου 3, αποκλείεται η επίκλησή του, εφόσον η έλλειψη του αγαθού είναι ασήμαντη.

ε. Η αξίωση αποζημίωσης

Η Οδηγία 1999/44 δεν προβλέπει ρητά αξίωση αποζημίωσης του καταναλωτή σε περίπτωση έλλειψης συμμόρφωσης. Η σιωπή όμως αυτή δεν θα πρέπει να ερμηνευθεί ως άρνηση του σχετικού δικαιώματος από τον κοινοτικό νομοθέτη (κάτι τέτοιο εξάλλου θα δυσχέραινε τη θέση του καταναλωτή και ως εκ τούτου θα ενεργοποιούσε, βάσει του ίδιου του άρθρου 8 παρ. 2 της Οδηγίας, τις ευνοϊκότερες διατάξεις των εθνικών δικαίων, που παρέχουν δικαίωμα αποζημίωσης στον αγοραστή), αλλά ως ανάθεση της σχετικής ρύθμισης στα κράτη μέλη, τα οποία διατηρούν, σύμφωνα με την

⁸⁶ Βλ. Κοντογιάννη, ό.π., σελ. 14

⁸⁷ Η προθεσμία ορίζεται σε δύο χρόνια από την παράδοση του αγαθού, ενώ κατά το άρθρο 3 παρ. 4 εδ. β' της πρώτης Πρότασης Οδηγίας προβλεπόταν, ειδικά για τα δικαιώματα μείωσης και καταγγελίας ενιαύσια προθεσμία.

επιταγή του άρθρου 8 παρ. 1, την ευχέρεια να προβλέψουν την αξίωση στα πλαίσια τόσο της ενδοσυμβατικής όσο και της εξωσυμβατικής ευθύνης (σημείο 6 αιτιολογίας). Η διάταξη αυτή αφήνει, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, τη θέσπιση του δικαιώματος στην αρμοδιότητα των εθνικών δικαίων⁸⁸. Ωστόσο, η αποφυγή αντιμετώπισης του ζητήματος της αποζημίωσης από τον κοινοτικό νομοθέτη έχει συχνά καταστεί αντικείμενο κριτικής, καθώς υποστηρίζεται ότι υπονομεύει την ίδια την ratio της Οδηγίας, την επίτευξη δηλ. ενός συνόλου ομοιόμορφων κανόνων δικαίου προς εξασφάλιση ενός minimum επιπέδου προστασίας στον οικονομικά και διαπραγματευτικά ασθενέστερο καταναλωτή. Η κριτική αυτή είναι εν μέρει δικαιολογημένη, αφού ένα δικαίωμα νευραλγικής σημασίας για την πλήρη αποκατάσταση της έλλειψης συμμόρφωσης στους όρους της σύμβασης δεν ρυθμίζεται με κανόνα ευρωπαϊκού δικαίου και επομένως δεν διαθέτει την υπερνομοθετική ισχύ των διατάξεων που θεσπίζουν τα λοιπά δικαιώματα (αποκατάστασης, μείωσης, υπαναχώρησης), με αποτέλεσμα να είναι δυνατή η ανά πάσα στιγμή συρρίκνωση της έκτασής του με πρωτοβουλία του εθνικού νομοθέτη.

Επιπλέον, η ευρεία αυτή διακριτική ευχέρεια στη διαμόρφωση του δικαιώματος αποζημίωσης ενέχει και έναν κίνδυνο καταστρατήγησης, αφού τίποτε δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να προβλέψουν ηπιότερη ευθύνη του πωλητή (καθιερώνοντας π.χ. υποκειμενική ευθύνη του) με σκοπό την προσέλκυση του επιχειρηματικού ενδιαφέροντος και την ενίσχυση της εσωτερικής αγοράς τους, πράγμα που αποβαίνει, σε τελική ανάλυση, σε βάρος του ίδιου του καταναλωτή.

Στο σημείο αυτό λοιπόν η Οδηγία φαίνεται να μην ακολουθήσε το σκεπτικό της Σύμβασης της Βιέννης, η οποία περιέχει ειδικό κεφάλαιο για την αξίωση αποζημίωσης λόγω αθέτησης της σύμβασης πώλησης (άρθρα 74 - 77).

⁸⁸ Ούτε το άρθρο 5 του ν. 2251/1994 περιέχει σχετική πρόβλεψη της εν λόγω αξίωσης, με τη ρητή διάταξή του όμως (στην παρ. 5) παραπέμπει στις αντίστοιχες ρυθμίσεις του Α.Κ. Αντίθετα, το Πράσινο Βιβλίο διέκρινε σε αποζημίωση εξαιτίας ελαττωμάτων του ίδιου του αγαθού (*circa rem*) και σε αποζημίωση εξαιτίας βλάβης σε περαιτέρω αγαθά του καταναλωτή (*extra rem*) καταλαμβάνοντας την πρώτη κατηγορία και παραπέμποντας ως προς τη δεύτερη στην ευθύνη του παραγωγού ελαττωματικών προϊόντων.

Από την άλλη πλευρά η απροθυμία του κοινοτικού νομοθέτη να οριοθετήσει με σαφήνεια τους όρους και το περιεχόμενο της υποχρέωσης αποζημίωσης που υπέχει ο πωλητής δικαιολογείται, αν συνδυασθεί με δύο βασικές παρατηρήσεις:

Η πρώτη εξάγεται από τη συγκριτική επισκόπηση των επιμέρους εθνικών δικαίων των κρατών μελών. Η επισκόπηση αυτή οδηγεί στη διαπίστωση ότι το δικαίωμα αποζημίωσης του αγοραστή αναγνωρίζεται από όλα τα ευρωπαϊκά δίκαια, πράγμα που προφανώς οδήγησε τους συντάκτες της Οδηγίας στην απόφαση να επιτρέψουν στο σημείο αυτό στα κράτη μέλη να προβούν σε «αυτορρύθμιση», αφού δεν υπήρχε κίνδυνος φαλκίδευσης της συγκεκριμένης αξίωσης του καταναλωτή.

Η δεύτερη παρατήρηση έχει να κάνει με την ίδια την Οδηγία, που με το άρθρο 8 παρ. 1 αυτής επιτρέπει την πρόβλεψη επιπλέον δικαιωμάτων του καταναλωτή από τα εθνικά δίκαια, προκειμένου να εξασφαλισθεί ένα υψηλότερο επίπεδο προστασίας του καταναλωτή. Έτσι η Οδηγία, έχοντας ήδη διασφαλίσει μια ελάχιστη προστασία του τελευταίου με τα έννομα βοηθήματα του άρθρου 3, έχει εκπληρώσει τον στόχο της. Ως εκ τούτου, είναι εύλογη η παραπομπή για τις τυχόν περαιτέρω αξιώσεις, όπως άλλωστε και για τις λεπτομέρειες που αφορούν την άσκηση των ρητά προβλεπόμενων στο άρθρο 3 αξιώσεων, στις νομοθεσίες των κρατών μελών⁸⁹.

στ. Ζητήματα παραγραφής των ανωτέρω δικαιωμάτων

Σημαντική καινοτομία επίσης αποτελεί, η επιμήκυνση του χρόνου παραγραφής για τις αξιώσεις επισκευής και αντικατάστασης, ή της αποσβεστικής προθεσμίας για τα διαπλαστικά δικαιώματα της μείωσης του τιμήματος και της υπαναχώρησης, σε δύο χρόνια, δηλαδή πρόκειται για

⁸⁹ Πάντως, για να επιτευχθεί εναρμόνιση των εθνικών διατάξεων προς τις κοινοτικές, θα πρέπει ο εκάστοτε εθνικός νομοθέτης να θεσπίσει και ως προς την αξίωση αποζημίωσης τη διετή προθεσμία άσκησης που προβλέπεται από το άρθρο 5 παρ. 1 της Οδηγίας για τα λοιπά ένδικα βοηθήματα.

τριπλασιασμό της εξαμήνης παραγραφής που προέβλεπε το παλαιό άρθρο 554 Α.Κ. (άρθρο 5 παρ. 1).

Η Οδηγία επιπλέον αφήνει στα Κράτη – Μέλη τη διακριτική ευχέρεια θέσπισης δίμηνης προθεσμίας αναγγελίας της άσκησής τους από τον καταναλωτή στον πωλητή, ανάλογης προς την προβλεπόμενη από το άρθρο 39 της Σύμβασης της Βιέννης «εύλογη προθεσμία» (που είναι και αυτή κατά μέγιστο όριο διετής από τον χρόνο πραγματικής παράδοσης του πωληθέντος αγαθού στον αγοραστή).

8. «Εμπορικές εγγυήσεις»

Πέραν ως όμως των ανωτέρω άρθρων που ρυθμίζουν τα σχετικά με τα δικαιώματα των αγοραστών σε περίπτωση ύπαρξης πραγματικών ελαττωμάτων και έλλειψης συνομολογημένων ιδιοτήτων (νόμιμη εγγύηση) με το άρθρο 6 της οδηγίας ρυθμίζονται οι λεγόμενες «εμπορικές εγγυήσεις». Ο όρος εγγύηση είναι όρος τεχνικός (*terminus technicus*) και αποτελεί δημιούργημα των συναλλαγών. Εγγύηση είναι⁹⁰ κάθε ανάληψη υποχρέωσης εκ μέρους του πωλητή ή του παραγωγού προς τον καταναλωτή, χωρίς επιπλέον επιβάρυνση, για επιστροφή του καταβληθέντος τιμήματος, ή για αντικατάσταση, επισκευή και φροντίδα καθ' οιονδήποτε τρόπο του καταναλωτικού προϊόντος σε περίπτωση που το καταναλωτικό αγαθό δεν ανταποκρίνεται στα χαρακτηριστικά που αναφέρονται στη δήλωση της εγγύησης ή στη σχετική διαφήμιση. Άρα ως (παροχική) εγγύηση θα πρέπει να νοείται κάθε (πρόσθετη έναντι των νομίμων υποχρεώσεων του πωλητή) δέσμευση⁹¹ του παρέχοντος αυτήν (πωλητή ή τρίτου) για την ύπαρξη συγκεκριμένων ποιοτικών χαρακτηριστικών του πράγματος ή/και για αποκατάσταση της τυχόν ελλείπουσας ανταπόκρισης ή μείωση του τιμήματος και δη επί συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Οι υποχρεώσεις, οι οποίες αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της εγγύησης, δεν θα πρέπει να συνεπάγονται οικονομική επιβάρυνση του αγοραστή. Βέβαια

⁹⁰ Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 2 στοιχ. ε' της οδηγίας

⁹¹ Η δέσμευση νοείται ως μονομερής δικαιοπρακτική δήλωση, η οποία παράγει νομική δέσμευση

από ορισμένους συγγραφείς υποστηρίζεται και ότι στην έννοια της εγγύησης θα πρέπει να περιληφθεί και η εγγύηση η οποία παρέχει στον αγοραστή έναντι χρηματικού ανταλλάγματος (διακριτού από το τίμημα) περισσότερα ή ευρύτερα κατά περιεχόμενο, έναντι των νομίμων, δικαιώματα.

Την ως άνω εγγύηση μπορεί να παρέχει ο πωλητής ή ο παραγωγός⁹². Η ρύθμιση της Οδηγίας συνιστά οιονεί κύρωση για (τον τυχόν δολίως ενεργούντα) δότη της εγγυήσεως. Σκοπείται η διατήρηση των διὰ της εγγυήσεως αναληφθεισών υποχρεώσεων και όχι απλώς η περιαγωγή του αγοραστή στη θέση, στην οποία θα ευρίσκετο, αν γνώριζε το ακριβές περιεχόμενο και έκταση της εγγύησης.

Όσον αφορά στον τύπο της εγγυήσεως η Οδηγία δεν επιτάσσει την τήρηση ορισμένου – και δη του έγγραφου τύπου, αλλά προφανώς καταλείπει τη ρύθμιση του θέματος στη διακριτική ευχέρεια των Κρατών – Μελών. Τούτο συνάγεται και από το άρθρο 6 παρ. 3, με το οποίο ορίζεται ότι μόνο εφόσον το ζητήσει ο καταναλωτής, η εγγύηση πρέπει να τίθεται στη διάθεσή του γραπτώς ή να περιέχεται σε άλλο διαρκές υπόστρωμα, το οποίο να του είναι διαθέσιμο και προσιτό^{93, 94}.

Η νομική δεσμευτικότητα της εγγύησης αφορά τόσο την αυτοτελή

⁹² Ο έλληνας νομοθέτης με το νόμο 3043/2002, με το οποίο ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η Οδηγία 1999/44/ΕΚ επέλεξε ευρύτερη διατύπωση όσον αφορά το ζήτημα αυτό. Βλ. το άρθρο 559 ΑΚ με το οποίο στην έννοια του πωλητή περιλαμβάνεται όχι μόνο ο πωλητής και ο παραγωγός (η έννοια του οποίου ορίζεται από τη διάταξη του άρθρου 1 παρ. 2 στοιχ. δ' της Οδηγίας), αλλά και κάθε τρίτο πρόσωπο, το οποίο μετέχει στην αλυσίδα παραγωγής και διανομής του πράγματος και το οποίο στα πλαίσια της δραστηριότητάς του αυτής παρέχει σχετικώς εγγύηση (π.χ. εισαγωγέας, διανομέας, χονδρέμπορος).

⁹³ Στην πράξη βεβαίως η εγγύηση (ιδίως των τρίτων προσώπων και κατά κύριο λόγο του παραγωγού) δίδεται εγγράφως, εξυπηρετώντας έτσι την ευχερή κυκλοφορία της και διευκολύνοντας την χρήση της και την απόδειξη του περιεχομένου της.

⁹⁴ Σχετικά με τον τύπο της εγγυήσεως βλ. Κορνηλάκη, Ειδ.Ενοχ.Δ. Ι, § 49 12.ΙΙ.Ι., σελ. 300. Πρβλ. επίσης Χριστοδούλου, εις Παπανικολάου/Ρούσσου/Χριστοδούλου/Καραμπατζού, αρ. 796, σ. 543-544, ο οποίος διακρίνει μεταξύ εγγυήσεως του πωλητή, την οποία δέχεται ως κατ' αρχήν άτυπη σύμβαση, και εγγυήσεως τρίτου, η οποία δέον να υπόκειται σε έγγραφο (άνευ ανάγκης όμως ιδιοχείρου υπογραφής) συστατικό τύπο, η έλλειψη του οποίου δημιουργεί σχετική ακυρότητα.

δήλωση του πωλητή ή τρίτου προς τον αγοραστή όσον και τις διαφημιστικές του πράγματος δηλώσεις των προσώπων αυτών. Η αξιολόγηση, την οποία εκφράζει η κοινοτική ρύθμιση του άρθρου 6 ερείδεται στην ανάγκη αποτροπής του κινδύνου να λειτουργεί η εγγύηση ως μέσο παραπλάνησης του αγοραστή, δημιουργώντας σε αυτόν την εντύπωση ότι περιορίζεται στα δικαιώματα, τα οποία μνημονεύονται στη σχετική περί εγγυήσεως δήλωση⁹⁵. Δεδομένου ότι η πρακτική της εγγυήσεως είναι ευρέως διαδεδομένη σε ολόκληρη την ευρωπαϊκή αγορά, είναι ανάγκη να εξασφαλιστεί η λειτουργία της ως θεμιτού εμπορικού μέσου, το οποίο θα συμβάλλει στην δημιουργία υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων και στην ενίσχυση της θέσεως του αγοραστή⁹⁶. Επί τη βάση των σταθμίσεων αυτών αποσαφηνίζεται αφενός ο δεσμευτικός χαρακτήρας των όρων, οι οποίοι περιέχονται στην περί εγγυήσεως δήλωση ή στην σχετική διαφήμιση και αφετέρου το γεγονός ότι διά της εγγυήσεως είναι δυνατόν μόνο να επεκταθούν ή να συμπληρωθούν τα νόμιμα δικαιώματα του αγοραστή. Κατ' ακολουθίαν ο πωλητής ή ο τρίτος, ο οποίος παρέσχε την εγγύηση, δε θα δύναται να απαλλαγεί από την εκπλήρωση των υποχρεώσεων, τις οποίες ανέλαβε στο πλαίσιο της εγγύησης, επικαλούμενος επί παραδείγματι ακυρότητα ή άλλο ελάττωμα της δηλώσεως του, ενώ ο αγοραστής θα έχει, σε περίπτωση μη ανταπόκρισης του πράγματος στους όρους της σύμβασης, το δικαίωμα να επιλέξει, εάν θα ασκήσει τα δικαιώματα, τα οποία απορρέουν από την εγγύηση, ή θα κάνει χρήση των εννόμων βοηθημάτων, τα οποία προβλέπει ο εθνικός νόμος, χωρίς ωστόσο να αποκλείεται και η περίπτωση να κάνει χρήση αμφοτέρων των δυνατοτήτων, εφόσον είναι δυνατή η σωρευτική άσκησή τους.

Η ανωτέρω εγγυητική συμφωνία εμφανίζεται στην πράξη κατ' αρχάς με τη μορφή της λεγόμενης εγγύησης ποιοτικής διάρκειας, η οποία έχει την έννοια ότι το πράγμα θα παραμείνει κατάλληλο επί ορισμένο χρονικό διάστημα

⁹⁵ Η κοινοτική διάταξη εισάγει την αρχή της διαφάνειας στις σχέσεις επιχειρήσεων και καταναλωτών βλ. Κοντογιάννη, ΚριτΕ 2000, σελ. 182.

⁹⁶ Βλ. την υπ' αριθ. 21 σκέψη του Προοιμίου της Οδηγίας. Βλ. επίσης βλ. Κοντογιάννη, ΚριτΕ 2000, σελ. 183 και Παπανικολάου σε Παπανικολάου/Ρούσσο/Χριστοδούλου/Καραμπατζό αριθ. 188, σελ. 138.

για την κατά προορισμό χρήση ή ότι θα διατηρήσει ορισμένη ποιοτική κατάσταση⁹⁷. Η εγγύηση αυτή αποβλέπει να εξασφαλίσει τον αγοραστή απέναντι σε ελλείψεις του πράγματος, οι οποίες εκδηλώνονται εντός ορισμένου χρονικού διαστήματος⁹⁸ ή ορισμένης διάρκειας χρήσης, υπολογισμένης σύμφωνα με την έκταση ή την ένταση της χρήσης⁹⁹, η δε μεγαλύτερη προστασία σε σύγκριση με τη νόμιμη εγγύηση έγκειται κυρίως στο ότι τα δικαιώματα του αγοραστή δεν εξαρτώνται από την προϋπόθεση ότι οι ελλείψεις του πράγματος υπήρχαν ήδη κατά το χρόνο μετάθεσης του κινδύνου¹⁰⁰. Η εγγυητική συμφωνία αναφέρεται εδώ στην κατάσταση του πράγματος όπως αυτή πρόκειται ενδεχομένως να διαμορφωθεί στο μέλλον¹⁰¹.

Στο ρυθμιστικό αντικείμενο του άρθρου 6 της κοινοτικής οδηγίας περιλαμβάνονται και εγγυήσεις αναφερόμενες στην ποιοτική κατάσταση του πράγματος κατά το χρόνο μετάθεσης του κινδύνου. Εάν η εγγύηση η αναφερόμενη στην ποιοτική κατάσταση του πράγματος κατά το χρόνο της μετάθεσης του κινδύνου παρέχεται από τον πωλητή, τότε αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο της συμφωνίας των μερών και κατά συνέπεια θα πρόκειται συνήθως για συνομολόγηση ιδιότητας, με την έννοια ότι ο πωλητής εγγυάται την ύπαρξη και αναλαμβάνει την ευθύνη για την περίπτωση της έλλειψης της

⁹⁷ Πρβ. εδώ τη ρύθμιση του άρθρου 36 παρ. 2 της Σύμβασης της Βιέννης σύμφωνα με την οποία ο πωλητής ευθύνεται για οποιαδήποτε έλλειψη ανταπόκρισης, η οποία επέρχεται μετά το χρονικό σημείο μετάθεσης του κινδύνου στον αγοραστή και η οποία οφείλεται στην αθέτηση εγγύησης ότι τα κινητά πράγματα για ορισμένη χρονική περίοδο θα παραμείνουν κατάλληλα για το συνηθισμένο σκοπό ή για ένα ιδιαίτερο σκοπό ή ότι θα διατηρήσουν ορισμένες ιδιότητες ή χαρακτηριστικά.

⁹⁸ Πρβλ. Σημείο 21 του προοιμίου της Οδηγίας «...εγγυήσεις έναντι παντός ελαττώματος που εκδηλώνεται εντός ορισμένης προθεσμίας...»

⁹⁹ λ.χ. αριθμός χιλιομέτρων που θα διανύσει ένα αυτοκίνητο.

¹⁰⁰ Βλ. «Πράσινο Βιβλίο για τις εγγυήσεις των καταναλωτικών αγαθών και την εξυπηρέτηση του πελάτη μετά την πώληση» COM 93 509 τελικό (15.11.1993) σελ. 20 : «Εάν κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής εμφανιστεί κάποιο ελάττωμα ο καταναλωτής δε χρειάζεται συνήθως να αποδείξει ότι αυτό υπήρχε ήδη κατά τη χρονική στιγμή της πώλησης». Βλ. επίσης Αλεξανδρίδου, ό.π., αρ. 147.

¹⁰¹ Α. Πουλιάδης, Η ευθύνη του πωλητή στο σύστημα των συμβατικών παραβάσεων, 2005, σελ. 300.

συγκεκριμένης ιδιότητας κατά το χρόνο αυτό. Συνομολόγηση ιδιότητας δε σημαίνει όμως, κατά κανόνα και εγγύηση για τη διατήρηση της ιδιότητας αυτής στο μέλλον. Δεν αποκλείεται βέβαια η επέκταση της εγγυητικής υποσχέσεως και στο μέλλον¹⁰², οπότε η συνομολόγηση ιδιότητας θα συνδυάζεται και με εγγύηση ποιοτικής διάρκειας¹⁰³.

Η παρεχόμενη από τον πωλητή εγγύηση ποιοτικής διάρκειας ενός προϊόντος χαρακτηρίζεται ως μη αυτοτελής με την έννοια ότι δεν θεμελιώνει δικαιώματα υπέρ του αγοραστή βάσει μιας ανεξάρτητης εγγυητικής συμφωνίας, αλλά τροποποιεί προς όφελός του την έκταση ή τις προϋποθέσεις των δικαιωμάτων που ήδη του παρέχονται από το νόμο, όταν το πωληθέν αντικείμενο εμφανίζει ελλείψεις. Δεν καταρτίζεται μία πρόσθετη σύμβαση, αλλά στα πλαίσια της σύμβασης πώλησης ο πωλητής αναλαμβάνει με παρεπόμενη συμφωνία επιπλέον υποχρεώσεις ή τις ήδη υπάρχουσες νόμιμες υποχρεώσεις υπό ευνοϊκότερες για τον αγοραστή προϋποθέσεις.

Αντίθετα, ως αυτοτελής εγγύηση χαρακτηρίζεται εκείνη στην οποία ο πωλητής αναλαμβάνει την ευθύνη για την επέλευση ενός πραγματικού ή νομικού αποτελέσματος στο μέλλον, το οποίο δεν σχετίζεται με ιδιότητες του πωλούμενου αντικειμένου, η ύπαρξη ή απουσία των οποίων προσδιορίζει την ανταπόκρισή του στη σύμβαση.

9. Η αναγωγή μεταξύ των πωλητών.

¹⁰² Βλ. Κλαβανίδου, ό.π., σελ. 80-81.

¹⁰³ Εάν για παράδειγμα ο πωλητής εγγυηθεί σε σχέση με μια θερμομονωτική εγκατάσταση ένα συγκεκριμένο βαθμό θερμομόνωσης και συγχρόνως παράσχει εγγύηση διάρκειας 20 ετών, πρόκειται για δύο παράλληλες εγγυήσεις με διαφορετικό εκάστοτε περιεχόμενο. Η εγγύηση ως προς το ότι η τιμή θερμομόνωσης την οποία διαβεβαίωσε ο πωλητής αληθεύει, αναφέρεται στο χρονικό σημείο μετάθεσης του κινδύνου και έχει το νόημα ότι ο πωλητής αναλαμβάνει την ευθύνη, δηλαδή ευθύνεται ανεξαρτήτως υπαιτιότητας προς αποζημίωση για την περίπτωση που η διαβεβαίωση αποδειχθεί αναληθής. Η εγγύηση των 20 ετών σημαίνει ότι η θερμομονωτική εγκατάσταση θα διατηρήσει για 20 έτη τη βεβαιωθείσα τιμή θερμομόνωσης, και, αν αυτό δεν συμβεί στην πραγματικότητα, ο πωλητής θα οφείλει ό, τι υποσχέθηκε στη δήλωση της εγγύησης. Πουλιάδης, ό.π., σελ. 304.

Το άρθρο 4 της Οδηγίας, εκφεύγοντας των ορίων της καταναλωτικής πώλησης¹⁰⁴, διαλαμβάνει περί του θεσμού και του δικαιώματος αναγωγής μεταξύ των διαδοχικών πωλητών του ιδίου πράγματος. Συγκεκριμένα με το άρθρο αυτό παρέχεται στον τελικό πωλητή, ο οποίος ευθύνεται έναντι του καταναλωτή λόγω έλλειψης συμμόρφωσης του πωληθέντος πράγματος προς τους όρους της σύμβασης, δικαίωμα αναγωγής κατά του παραγωγού, ενός προηγούμενου πωλητή, ο οποίος εντάσσεται στην ίδια αλυσίδα συμβάσεων, ή οιοδήποτε άλλου ενδιαμέσου, εφόσον η έλλειψη οφείλεται σε πράξη ή παράλειψη των προσώπων αυτών¹⁰⁵. Κατά τα λοιπά ο κοινοτικός νομοθέτης καταλείπει στην διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών την ρύθμιση του περιεχομένου και των όρων ασκήσεως του αναγωγικού δικαιώματος, αλλά και τον καθορισμό των προσώπων, κατά των οποίων δύναται να στραφεί ο τελικός πωλητής.

Η σχετική ρύθμιση, η οποία έτυχε δριμείας κριτικής ως ξένη προς την τελολογία της Οδηγίας και περιττή, ερείδεται στην αξιολογική σκέψη, ότι επιβάλλεται η ανάληψη του κόστους της μη ανταπόκρισης από τον τελικώς υπεύθυνο («εσωτερίκευση» του κόστους»), αφού η ορθολογική και δίκαιη κατανομή της ευθύνης μεταξύ των προσώπων της εμπορικής αλυσίδας θα λειτουργεί προς όφελος όλων, άρα και του καταναλωτή. Σκοπός του κοινοτικού νομοθέτη είναι η εξασφάλιση δικαιώματος αναγωγής στον τελικό πωλητή, ο οποίος, όμως παραμένει έναντι του καταναλωτή άμεσος υπεύθυνος για την έλλειψη συμμόρφωσης του πράγματος στους όρους της σύμβασης¹⁰⁶. Δεδομένων ωστόσο της ασαφούς διατυπώσεως της διατάξεως και των ευρύτατων ορίων της καταλειπομένης στα κράτη μέλη διακριτικής ευχέρειας, η κανονιστική σημασία της διάταξης ελαχιστοποιείται και περιορίζεται απλώς στην υποχρέωση των κρατών μελών να ρυθμίσουν το θέμα της παραγραφής και δη να διασφαλίσουν, ότι τα δικαιώματα του (τελικού) πωλητή κατά των εξ

¹⁰⁴ Η διάταξη αυτή αναφέρεται στις σχέσεις εμπόρων, επιχειρηματιών ή άλλων επαγγελματιών μεταξύ τους και όχι με τον καταναλωτή.

¹⁰⁵ Στα πλαίσια της αναγωγής η συμβατική αλυσίδα (παραγωγής και διακίνησης του πράγματος) λειτουργεί αντιστρόφως ως αλυσίδα αποζημίωσης.

¹⁰⁶ Βλ. υπ' αριθμ. 9 σκέψη του Προοιμίου της Οδηγίας.

αναγωγής υποχρέων δεν θα παραγράφονται¹⁰⁷, πριν εκκαθαρισθεί η σχέση (τελικού) πωλητή και αγοραστή του¹⁰⁸.

10. Οι κυριότερες μεταβολές που επέφερε η ενσωμάτωση της Οδηγίας στο Ελληνικό Δίκαιο

Για την ομαλή ενσωμάτωση της Οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, ο έλληνας νομοθέτης επέλεξε την επέκταση των βασικών ρυθμίσεων της Οδηγίας (που αφορούσαν μόνο πωλήσεις καταναλωτικών αγαθών) σε κάθε είδους πώληση και την ένταξή τους στον ΑΚ με τροποποίηση των διατάξεών του που ρυθμίζουν την ευθύνη του πωλητή για πραγματικά ελαττώματα ή για έλλειψη συνομολογημένων ιδιοτήτων.

Στόχος λοιπόν του έλληνα νομοθέτη υπήρξε η διεύρυνση της προστασίας του αγοραστή, χωρίς βέβαια να θιγούν τα δικαιώματα που του παρέχονταν υπό το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς. Έτσι, οι βασικές καινοτομίες της νέας ρύθμισης του δικαίου της πώλησης συνίστανται:

Α) στην καθιέρωση κύριας συμβατικής υποχρέωσης του πωλητή να παραδώσει στον αγοραστή το αντικείμενο της πώλησης «με τις συνομολογημένες ιδιότητες και χωρίς πραγματικά ελαττώματα» (άρθρο 534), ανεξάρτητα αν πρόκειται για πώληση γένους ή είδους. Κατά συνέπεια, η διάκριση ανάμεσα σε πωλήσεις πραγμάτων ορισμένων κατά γένος και πραγμάτων ορισμένων κατ' είδος χάνει τη σημασία που είχε, καθώς οι έννομες συνέπειες της αθέτησης της υποχρέωσης του πωλητή είναι κατά βάση οι ίδιες και στις δύο περιπτώσεις.

Β) στην εισαγωγή του όρου (διεθνώς χρησιμοποιούμενου) «μη αναταπόκριση του πράγματος στη σύμβαση» ως όρου που περιέχει την

¹⁰⁷ Παρά τη διαπλαστική ευχέρεια των κρατών μελών, η ρύθμιση του θέματος της παραγραφής (και εν πολλοίς και της κατ' άρθρο 5 παρ. 2 υποχρέωσης του αγοραστή για εμπρόθεσμη ενημέρωση του πωλητή, καθώς και της υποχρέωσης για εξέταση του πράγματος) είναι απαραίτητη, προκειμένου να διασφαλισθεί η πρακτική αποτελεσματικότητα (effet utile) της διατάξεως του άρθρου 4 της Οδηγίας.

¹⁰⁸ Παπανικολάου, εις Παπανικολάου/Ρούσσου/Χριστοδούλου/Καραμπατζού, αρ. 180, σ. 133.

έννοια τόσο το πραγματικό ελάττωμα όσο και την έλλειψη συνομολογημένης ιδιότητας. Διατηρείται ωστόσο, η διάκριση ανάμεσα σε πραγματικό ελάττωμα και σε έλλειψη συνομολογημένης ιδιότητας, καθώς έχει πρακτική σημασία, αφού σε ορισμένες περιπτώσεις προβλέπεται διαφορετική ρύθμιση για κάθε μία από τις μορφές ελαττωματικότητας.

Γ) στην γέννηση γνήσιας αντικειμενικής ευθύνης του πωλητή σε περίπτωση μη ανταπόκρισης του πράγματος στη σύμβαση (άρθρο 537), χωρίς να απαιτείται το πραγματικό ελάττωμα να αναιρεί ή να μειώνει ουσιωδώς την αξία ή τη χρησιμότητα του πράγματος.

Δ) στην κατάργηση των άρθρων 518, 538 και 582 (εγκυρότητα απαλλακτικών ρητρών).

Ε) στην λεπτομερή παράθεση κριτηρίων για την μη ανταπόκριση του πράγματος στη σύμβαση (άρθρο 535).

ΣΤ) στην υπό όρους εξομοίωση των περιπτώσεων πλημμελούς εγκατάστασης του πράγματος με τη μη ανταπόκριση του στη σύμβαση (άρθρο 536).

Ζ) στην εισαγωγή τεκμηρίου, ότι το πραγματικό ελάττωμα ή η έλλειψη συνομολογημένης ιδιότητας που διαπιστώνεται μέσα σε έξι μήνες από την παράδοση του πράγματος υπήρχε και μετά την παράδοση (άρθρο 537).

Η) στην καθιέρωση, ενός δικαιώματος «μετεκπλήρωσης» δηλ. διόρθωσης ή αντικατάστασης του πράγματος με άλλο.(άρθρο 540 παρ. 1 αριθ. 1).

Θ) στην κατάργηση του όρου «αναστροφή» και την αντικατάστασή του με τον όρο «υπαναχώρηση».

Ι) στην ενοποίηση της ρύθμισης του δικαιώματος αποζημίωσης για όλες τις πωλήσεις (γένους και είδους) και με ρητή θέσπιση της δυνατότητας να ασκηθεί σωρευτικά με τα άλλα ένδικα βοηθήματα που παρέχονται στον αγοραστή «για την ζημία που δεν καλύπτεται από την άσκησή τους» (άρθρο 543)¹⁰⁹.

¹⁰⁹ Πάνος Κορνηλάκης, Ειδικό Ενοχικό Δίκαιο, σελ.101-103

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΤΩΝ ΔΥΟ ΑΝΩΤΕΡΩ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

1. Ομοιότητες

α. Ενοποίηση λόγων ευθύνης

Τόσο η Οδηγία όσο και η Σύμβαση της Βιέννης ενοποιούν τους λόγους της ευθύνης του πωλητή για ελαττώματα του αγαθού και καθιερώνουν ενιαία υποχρέωση του πωλητή για παροχή αγαθού που δεν αποκλίνει από τη συμβατικά προσδιοριζόμενη κατάστασή του (σύμφωνα με τη διατύπωση της σύμβασης: κινητά πράγματα που κατά ποιότητα, ποσότητα και είδος, καθώς και ως προς τον τρόπο, κατά τον οποίο τοποθετούνται προς αποστολή ή συσκευάζονται, ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της σύμβασης)¹¹⁰. Ως εκ τούτου με αμφότερα τα νομοθετήματα καθιερώνεται ευθύνη του πωλητή να παραδώσει αγαθό που δεν έχει πραγματικά ελαττώματα¹¹¹ ή ελλείψεις

¹¹⁰ Βλ. Ελευθέριο Καστρητσίου, Προϋποθέσεις ευθύνης του πωλητή για πραγματικά ελαττώματα και έλλειψη συνομολογημένων ιδιοτήτων (Α.Κ. 534-537) Χρονικά Ιδιωτικού Δικαίου Γ/2003, σελ. 690.

¹¹¹ Ένα πράγμα χαρακτηρίζεται ως «ελαττωματικό», όταν η φυσική του κατάσταση παρουσιάζει ορισμένη απόκλιση προς το χειρότερο από την «κανονική» κατάστασή του, η οποία απόκλιση έχει δυσμενείς επιπτώσεις στην αξία ή (και) την χρησιμότητά του. Βλ. Δωρή Φ., σε ΑΚ Γεωργιάδη-Σταθόπουλο, αρθρ.534-535, «Η έννοια του πραγματικού ελαττώματος κατά τα άρθρα 534 επ. ΑΚ, το άρθρο 6 Ν 2251/1994 για την προστασία των καταναλωτών και τα άρθρα 25 και 35 παρ. 1 της Σύμβασης της Βιέννης του 1980 για τις διεθνείς πωλήσεις εμπορευμάτων (ν. 2251/1994), Καράκωστα, ΔΕΕ 12/1998, σελ. 1240 επ., Βαθρακοκόλλη, Αναλ. Ερμηνεία, Νομολογία Αστικού Κώδικα, σελ. 706. Με άλλα λόγια, πραγματικό ελάττωμα είναι η απόκλιση του πράγματος από την κανονική του κατάσταση, η οποία έχει αρνητική επίδραση στην αξία ή τη χρησιμότητά του. Το ελάττωμα αναφέρεται δε κατά κανόνα στη φυσική υπόσταση του πράγματος, ή στην τεχνική ή χημική ή αισθητική ή οποιασδήποτε άλλης φύσεως υπόστασή του. Δεν αποκλείεται, ωστόσο, το πραγματικό ελάττωμα να αφορά και σε νομικές, οικονομικές ή κοινωνικές σχέσεις του πράγματος προς τον εξωτερικό κόσμο, εφόσον βεβαίως οι σχέσεις αυτές έχουν ως πηγή την πραγματική κατάσταση του πράγματος και επιφέρουν μείωση της αξίας αυτού, όπως π.χ. οι περιορισμοί ρυμοτομίας, οικοδομήσεως, κλπ. Βλ. Θ. Βασιλάκη, Ειδικό ενοχικό Δίκαιο, σελ. 63. Κατά κανόνα το πράγμα δεν απαιτείται να είναι άψογο και υπέρ το σύνηθες μέτρο καλό, απαιτείται όμως να μην έχει ελλείψεις τέτοιες

συμφωνημένων ιδιοτήτων¹¹² και γίνεται ενοποίηση όλων των λόγων ευθύνης του πωλητή σε ένα «την έλλειψη συμμόρφωσης του αγαθού προς τους όρους της σύμβασης». Επιτυγχάνεται έτσι η απλοποίηση και ενοποίηση όμοια ρυθμιστέων περιπτώσεων στο δίκαιο της πώλησης, όπως η διάκριση μεταξύ πώλησης είδους και πώλησης πράγματος κατά γένους ορισμένου, η οποία δεν έχει για την εφαρμογή των νομοθετημάτων αυτών καμία έννομη συνέπεια.

β. Ενοποίηση έννομων συνεπειών της έλλειψης συμμόρφωσης

Εκτός όμως από την ενοποίηση των λόγων ευθύνης του πωλητή με τα δύο αυτά νομοθετήματα επέρχεται και ενοποίηση των έννομων συνεπειών της έλλειψης συμμόρφωσης κατ' απόκλιση από το περιπτωσιολογικό σύστημα του Α.Κ. που ρυθμίζει τα δικαιώματα του αγοραστή χωριστά για κάθε κατηγορία ανώμαλης εξέλιξης της παροχής.

γ. Αντικειμενική ευθύνη

Και στα δύο κείμενα θεσπίζεται αντικειμενική ευθύνη του πωλητή για έλλειψη ανταπόκρισης – συμμόρφωσης (ευθύνη ανεξάρτητα από πταίσμα ή υπαιτιότητά του), γεγονός το οποίο ευνοεί τον αγοραστή, αφού τον

που να μην επιτρέπουν τη χρήση αυτού σύμφωνα με τη φύση και τον προορισμό του. Βλ. Π. Σακελλαρόπουλου, Πώληση και ανταλλαγή, σελ. 159.

¹¹² Ως ιδιότητα ενός πράγματος θεωρείται κάθε χαρακτηριστικό του που ανάγεται είτε στη φυσική του κατάσταση ή υπόσταση (π.χ. παλαιότητα, μέγεθος, ποσότητα, βάρος, στερεότητα κλπ) είτε στις δυνατότητες χρησιμοποίησής του από άποψη πραγματική (π.χ. η προέλευση του πωλούμενου έργου τέχνης από συγκεκριμένο καλλιτέχνη κ.ά.) ή νομική (π.χ. δυνατότητα ανοικοδόμησης στο οικοπέδο που πουλιέται, βλ. Πολ.Πρ.Αθ. 3233/1983 ΝοΒ 1984, σελ. 522) ή οικονομική (π.χ. η μισθωτική απόδοση του πωλούμενου διαμερίσματος) και έχει κατά τη σύμβαση για τον αγοραστή κάποια επίδραση -έστω και επουσιώδη- στην αξία ή τη χρησιμότητά του (Δελιγιάννης - Κορνηλάκης, Ειδικό Ενοχικό Δίκαιο Ι, 1992, σελ. 197). Σύμφωνα με άλλη διατύπωση (Σπηλιόπουλος, ΕρμΑΚ 535 αριθμ.8, Δωρής σε Γεωργιάδη-Σταθόπουλο ΑΚ, ά. 534-535, αριθ. 20). Ιδιότητες ενός πράγματος είναι τα φυσικά του γνωρίσματα αλλά και πέρα από αυτά οι πραγματικές, νομικές και οικονομικές του σχέσεις, οι οποίες, λόγω του είδους και της διάρκειάς τους, επιδρούν κατά την αντίληψη των συναλλαγών στην αξία ή στη χρησιμότητά του (Α. Τούση, Ενοχικό Δίκαιο, Β' Ειδικό Μέρος, σελ. 131).

απαλλάσσει από τη (δυσχερή) απόδειξη του πταίσματος του αντισυμβαλλομένου του.

δ. Παραπλήσιοι λόγοι αποκλεισμού της ευθύνης του πωλητή.

Θεσπίζονται παραπλήσιοι λόγοι αποκλεισμού της ευθύνης του πωλητή (άρθρο 2 παρ. 3 της Οδηγίας και 35 παρ. 3 της Σύμβασης). Συγκεκριμένα η προβλεπόμενη από την Οδηγία εξαίρεση λόγω γνώσης της έλλειψης συμμόρφωσης εκ μέρους του καταναλωτή αντιστοιχεί στην γνώση της έλλειψης ανταπόκρισης εκ μέρους του αγοραστή που θεσπίζεται στη Σύμβαση της Βιέννης και η προβλεπόμενη πάλι στην Οδηγία εξαίρεση επειδή ο καταναλωτής δεν μπορούσε ευλόγως να αγνοεί την έλλειψη συμμόρφωσης αντιστοιχεί στην περίπτωση εξαίρεσης της Σύμβασης κατά την οποία ο αγοραστής δεν μπορούσε να αγνοεί τη μη ανταπόκριση. Βέβαια η τρίτη εξαίρεση που εισάγει η Οδηγία, ήτοι η έλλειψη συμμόρφωσης που οφείλεται σε υλικά που προμήθευσε ο καταναλωτής δεν υπάρχει στη Σύμβαση της Βιέννης. Ο λόγος που η Σύμβαση της Βιέννης διαφοροποιείται ως προς το σημείο αυτό, είναι ότι η τελευταία βάσει του άρθρου 3 παρ. 1 αυτής δε θεωρεί πώληση την προμήθεια κινητών πραγμάτων κατόπιν παραγγελίας, όταν εκείνος που παραγγέλει τα πράγματα που θα κατασκευασθούν ή πωληθούν έχει την υποχρέωση να προμηθεύσει ένα σημαντικό μέρος των υλικών που είναι αναγκαία για αυτήν την κατασκευή ή παραγωγή.

ε. Παρεμφερή έννομα βοηθήματα του αγοραστή

Τα κυριότερα έννομα βοηθήματα που παράχονται στον αγοραστή (πλην του δικαιώματος αποζημίωσης) είναι κοινά. Ειδικότερα πρόκειται για: α. την αξίωση αυτούσιας εκπλήρωσης της παροχής (Σύμβαση Βιέννης) που αντιστοιχεί στην αξίωση επισκευής και αποκατάστασης (Οδηγία), β. το δικαίωμα υπαναχώρησης, γ. το δικαίωμα μείωσης του τιμήματος.

Ειδικά σε ότι αφορά το τελευταίο δικαίωμα ρυθμίζεται κατά τον ίδιο τρόπο τόσο στην Οδηγία όσο και στη Σύμβαση της Βιέννης με τη διαφορά όμως ότι στην τελευταία τελεί υπό την προϋπόθεση της μη προηγούμενης άρσης του ελαττώματος από τον πωλητή.

στ. Ενοποίηση του θεσμού της υπαναχώρησης και της αναστροφής

Αμφότερα τα νομοθετικά κείμενα ενοποιούν το θεσμό της υπαναχώρησης και της αναστροφής υπό τον (ενιαίο θεσμό) της «υπαναχώρησης». Πράγματι ο διαχωρισμός των δύο δικαιωμάτων που γνώριζε ο ΑΚ πριν την τροποποίηση του με το νόμο 3043/2002 (Πρβ. τα άρθρα 389 ΑΚ και 540 ΑΚ) οφείλεται περισσότερο σε κατάλοιπα του περιπτωσιολογικού ρωμαϊκού δικαίου και λιγότερο σε λόγους ουσιαστικής διαφοροποίησής του. Βέβαια για την άσκηση του δικαιώματος αυτού η Οδηγία θέτει ως προϋπόθεση την ύπαρξη ουσιώδους ελαττώματος και η Σύμβαση την ουσιώδη αθέτηση της σύμβασης πώλησης. Η δικαιολογητική βάση για τη συρρίκνωση του πεδίου εφαρμογής του εν λόγω δικαιώματος με τη θέσπιση των ανωτέρω περιορισμών αντίστοιχα είναι σε αμφότερα τα κείμενα η δραστικότητα του έννομου αυτού βοηθήματος σε σχέση με τα υπόλοιπα.

Πράγματι, ακόμη και το επίσης δευτερογενές δικαίωμα της προσήκουσας μείωσης του τιμήματος οδηγεί σε μερική μόνο ανατροπή της σύμβασης, σε αντίθεση με την υπαναχώρηση, που προκαλεί ανατροπή ολική και μάλιστα αναδρομικά. Με τον τρόπο αυτό αποτρέπεται ο αγοραστής από την καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος αυτού, τη στιγμή που η μείωση του τιμήματος ενδέχεται να εξυπηρετεί εξίσου τα συμφέροντά του και ταυτόχρονα να μην παραβιάζει χωρίς σπουδαίο λόγο τα συμφέροντα του πωλητή¹¹³.

2. Διαφορές

α. Στόχος

¹¹³ Πρβλ. και άρθρο 49 σε συνδυασμό με το άρθρο 26 της Σύμβασης της Βιέννης, που περιέχει ως περιορισμό για την άσκηση του δικαιώματος αυτού την υποχρέωση γνωστοποίησης στον πωλητή εντός ευλόγου χρόνου από την παράδοση ή από τη στιγμή που έλαβε – ή έπρεπε να είχε λάβει – γνώση της παραβίασης.

Έχουν διαφορετικό στόχο. Συγκεκριμένα σκοπός της Οδηγίας είναι η δημιουργία δικαίου προστασίας του καταναλωτή κατά την πώληση, ενώ η Σύμβαση απέβλεπε στη δημιουργία ομοιόμορφου δικαίου της πώλησης.

β. Πεδίο Εφαρμογής

Έχουν διαφορετικό πεδίο εφαρμογής. Συγκεκριμένα σε αντίθεση με τη Σύμβαση η Οδηγία ρυθμίζει αποκλειστικά και μόνο ζητήματα που σχετίζονται με την πώληση καταναλωτικών αγαθών, επιπλέον δε δεν επιχειρείται η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου δικαίου της πώλησης των καταναλωτικών αγαθών. Ειδικότερα η οδηγία ρυθμίζει μόνο ορισμένες πτυχές που συνέχονται με τα δικαιώματα του αγοραστή – καταναλωτή στην περίπτωση ύπαρξης πραγματικών ελαττωμάτων ή ελλείψεως συνομολογημένων ιδιοτήτων του πράγματος, ενώ άλλα ζητήματα όπως π.χ. η σύναψη της πώλησης, οι υποχρεώσεις του αγοραστή κτλ. μένουν αρρύθμιστα από την Οδηγία. Με άλλα λόγια η Οδηγία ρυθμίζει τα κύρια από τα πεδία εκείνα που άφηνε ακάλυπτα η Διεθνής Σύμβαση για την πώληση κινητών πραγμάτων, η οποία ρυθμίζει τις «επαγγελματικές πωλήσεις και ρητά εξαιρεί από το πεδίο εφαρμογής της τις καταναλωτικές συμβάσεις.

Η επικέντρωση της οδηγίας μόνο στις καταναλωτικές πωλήσεις έγινε για λόγους αρμοδιότητας. Συγκεκριμένα η αρμοδιότητα της Κοινότητας για την έκδοση πράξεων στο χώρο του ιδιωτικού δικαίου θεμελιώνεται, εφόσον οι πράξεις αυτές έχουν επίπτωση στην εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς (κυρίως άρθρο 94 και 95 Συνθ.Ε.Κ.). Ως λειτουργούσα χαρακτηρίζεται η εσωτερική αγορά, εφόσον εξαλειφθούν οι εθνικοί περιορισμοί των θεμελιωδών ελευθεριών (άρθρ. 3 παρ. 1 Συν.Ε.Κ.). Οι ιδιωτικού δικαίου κοινοτικές πράξεις περιορίζονται στο χώρο των συμβάσεων των καταναλωτών, λόγω του ότι ως εμπόδια στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς με την έννοια των θεμελιωδών κοινοτικών ελευθεριών θεωρούνται μόνο οι κανόνες εκείνοι, η εφαρμογή των οποίων δεν μπορεί να αποκλεισθεί με ελεύθερη επιλογή του εφαρμοστέου δικαίου. Τέτοιοι κανόνες στο συμβατικό δίκαιο είναι ακριβώς μόνο αυτοί που διέπουν τις συμβάσεις των καταναλωτών λόγω της υπαγωγής τους στον αναγκαστικό κανόνα συνδέσεως

του άρθρου 5 της Σύμβασης της Ρώμης για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές. Αναγκαστικοί κανόνες δικαίου δημιουργούν αναμφίβολα εμπόδια στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς (άρθρο 3 παρ. 1 γ ΣυνθΕΚ) και για το λόγο αυτό προσφέρονται ιδιαίτερα προς εναρμόνιση σύμφωνα με το άρθρο 95 ΣυνθΕΚ το οποίο αποβλέπει ακριβώς στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς¹¹⁴.

γ. Δεσμευτικός ή μη χαρακτήρας

Η Οδηγία με τη διάταξη του άρθρου 7 παρ. 1 καθιερώνει το δεσμευτικό χαρακτήρα των διατάξεων περί νόμιμης εγγύησης. Οι a priori συνομολογούμενοι όροι που συνάπτονται μεταξύ των μερών και που καταργούν ή περιορίζουν άμεσα ή έμμεσα τα δικαιώματα του καταναλωτή που απορρέουν από το άρθρο 3 αυτής καθίστανται άκυροι. Με τη ρύθμιση αυτή εισάγεται απόκλιση από την αρχή της αυτονομίας της ιδιωτικής βούλησης (και ειδικότερα της ελευθερίας των συμβάσεων) προς όφελος του καταναλωτή. Η ως άνω απόκλιση, η οποία δικαιολογείται από τη βασική αποστολή της εξασφάλισης ενός υψηλότερου επιπέδου προστασίας στον διαπραγματευτικά ασθενέστερο καταναλωτή¹¹⁵, δεν ακολουθείται από τη Σύμβαση της Βιέννης (άρθρο 6). Βέβαια πρέπει τέλος να σημειωθεί ότι η απόκλιση αυτή δεν είναι χωρίς κόστος από οικονομικής πλευράς (παρεμπόδιση των ελεύθερων διαπραγματεύσεων των μερών για χαμηλότερο τίμημα έναντι παραίτησης του καταναλωτή από ορισμένα δικαιώματα)¹¹⁶.

δ. Υποχρεώσεις πωλητή

¹¹⁴ Α. Πουλιάδης, ό.π., σελ. 10

¹¹⁵ Βλ. Σταθόπουλο, Κοινοτικό Αστικό Δίκαιο Ι, ό.π., σελ. 18-19.

¹¹⁶ Το κόστος αυτό επισημαίνεται από τον Α. Γεωργιάδη στο άρθρο του «Η εναρμόνιση του ιδιωτικού δικαίου στην Ευρώπη» σε ΝοΒ 1994 σελ. 342, ο οποίος θεωρεί ορθότερη τη λύση της παρέμβασης του κοινοτικού νομοθέτη μόνο προς την κατεύθυνση της κατοχύρωσης επαρκούς δυνατότητας ενημέρωσης του καταναλωτή για τους ενδεχόμενους κινδύνους εκμετάλλευσής του από τον πωλητή και όχι και προς την κατεύθυνση της καθιέρωσης εξαιρέσεων από την αρχή της ελευθερίας των συμβάσεων, κάτι που ανήκει παραδοσιακά στην αρμοδιότητα του εθνικού νομοθέτη.

Στην Οδηγία σε αντίθεση με τη Σύμβαση δε ρυθμίζονται οι υποχρεώσεις του αγοραστή παρά μόνο του πωλητή. Τούτο βέβαια, συνέχεται άμεσα με το σκοπό της, ο οποίος δεν είναι άλλος παρά η προστασία του καταναλωτή και όχι η ενοποίηση των συμβατικών ρυθμίσεων της πώλησης.

ε. Βάρος απόδειξης περί της ελαττωματικότητας του προϊόντος

Στην οδηγία με τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 3 καθιερώνεται αναστροφή του βάρους απόδειξης υπέρ του αγοραστή σε περίπτωση εμφανίσεως του ελαττώματος εντός 6 μηνών από την παράδοση του πράγματος. Αντίθετα στην Σύμβαση της Βιέννης ένεκα ελλείψεως σχετικής διάταξης περί αντιστροφής του βάρους απόδειξης ο αγοραστής φέρει το βάρος να αποδείξει ότι το πωληθέν πράγμα ήταν ελαττωματικό ήδη από τη μετάθεση του κινδύνου¹¹⁷.

στ. Η κακή εγκατάσταση ως έλλειψη συμμόρφωσης

Η κοινοτική Οδηγία καινοτομεί σε σχέση με την Σύμβαση της Βιέννης εισάγοντας με τη διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 2 την έννοια της έλλειψης συμμόρφωσης του αγαθού λόγω κακής εγκατάστασης, η οποία ερμηνεύεται ως θεσπίζουσα ευθύνη του πωλητή για την ίδια την κακή εγκατάσταση, ανεξάρτητα από τη βλάβη του ίδιου του αγαθού.

ζ. Έννομα βοηθήματα και ιδίως οι αξιώσεις επισκευής και αποκατάστασης

Τα έννομα βοηθήματα που παρέχονται στον αγοραστή στην Οδηγία διακρίνονται σε πρωτογενή και δευτερογενή, με προβάδισμα στην αυτούσια εκπλήρωση της σύμβασης. Αντίθετα σύμφωνα με τη Σύμβαση της Βιέννης (άρθρο 28) ο δικαστής μπορεί να διατάξει την *in natura* εκπλήρωση, μόνο αν θα έπραττε τούτο κατά το δικό του δίκαιο επί ομοίων συμβάσεων πώλησης

¹¹⁷ Βλ. Καραμπατζό σε Παπανικολάου – Ρούσσο – Χριστοδούλου – Καραμπατζό, Το νέο δίκαιο της ευθύνης του πωλητή, 2003, σελ. 273-274, υποσ. 43, Μπεχλιβάνη, Δημιουργία Ευρωπαϊκού Δικαίου πώλησης – Οδηγία 1999/44/ΕΚ, Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών και Αστικός Κώδικας, Αρμ. 1999, σελ. 1674-1675

που δεν εμπίπτουν στη Σύμβαση. Η σχετική διάταξη αποτελεί προϊόν συμβιβασμού ανάμεσα στις χώρες του ηπειρωτικού συστήματος, όπου η αξίωση εκπλήρωσης αποτελεί βασικό κανόνα, και του αγγλοσαξωνικού συστήματος δικαίου, όπου επί αθέτησης συμβατικών υποχρεώσεων καταρχάς αναγνωρίζονται μόνο τα δευτερογενή δικαιώματα υπαναχώρησης και αποζημίωσης, ενώ η λεγόμενη *specific performance* διατάσσεται μόνο κατ' εξαίρεση, όταν δεν είναι εφικτή η ικανοποίηση του δανειστή με άλλο τρόπο. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι η περίπτωση ενός μοναδικού έργου τέχνης ή η αδυναμία προμήθειας του οφειλόμενου πράγματος από αλλού¹¹⁸. Η διαφοροποίηση αυτή ίσως εξηγείται από το γεγονός ότι στα αγγλοσαξωνικά δίκαια για λόγους προσήλωσης στην παράδοση και έλλειψης ευρύτερων νομοθετικών μεταρρυθμίσεων δεν ακολούθησαν στο σημείο αυτό τις εξελίξεις του δικαίου των συμβάσεων, ενώ εξάλλου θεωρείται κατά τη νοοτροπία τους, ανεπίτρεπτη παρέμβαση στην προσωπικότητα του αντισυμβαλλομένου να εξαναγκασθεί αυτός σε αυτούσια εκπλήρωση¹¹⁹. Έτσι χάρη στη διάταξη αυτή τα δικαστήρια του αγγλοσαξωνικού συστήματος θα παρακάμπτουν την αξίωση

¹¹⁸ Κορνηλάκης, ό.π., σελ 137, Σταθόπουλος, ό.π., σελ 1089, Πουλιάδης Αθανάσιος, Η σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τη διεθνή πώληση κινητών και το δίκαιο του ΑΚ - Καινοτομίες επί ρυθμιστικών παραβάσεων, ΕπισκεΔ, 1998, σελ 30, ο ίδιος, Το δικαίωμα υπαναχώρησης και η δυνατότητα σώρευσης του με αξίωση αποζημίωσης, σε ΕΝΟΒΕ, τομ. 42, Η Σύμβαση της Βιέννης για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών, Εκδ. Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη, 2001, σελ. 30 και υποσ. 8, Καραμπατζός, ό.π., σελ 289, υποσ. 89 με περαιτέρω παραπομπές, Φλάμπουρας Διονύσιος, Πετρόχειλος Γεώργιος: Η Σύμβαση της Βιέννης για την διεθνή πώληση πραγμάτων όπως ερμηνεύεται από τα διαιτητικά δικαστήρια, ΕΕμπΔ 2000, σελ. 1επ, σελ. 37, υποσ. 138

¹¹⁹ Σταθόπουλος, ό.π., σελ. 1089, ο οποίος ορθώς κατακρίνει την επιλογή αυτή των αγγλοσαξωνικών δικαίων τονίζοντας πως παραγνωρίζεται το γεγονός πως είναι θέμα υπευθυνότητας και σοβαρότητας το να τηρούμε τις υποσχέσεις μας χωρίς να παραπέμπουμε κάθε φορά το δανειστή μας αποκλειστικά στην αξίωση αποζημίωσης, ζητώντας του να επικαλεσθεί και να αποδείξει ζημία. Εξαιρέσεις υπέρ της προστασίας της προσωπικότητας του οφειλέτη είναι σαφώς επιβεβλημένες και για αυτό και προβλέπονται από το ισχύον δίκαιο και στην ηπειρωτική Ευρώπη. (Πρβ. το άρθρο ΚΠολΔ 946§2)

αυτούσιας εκπλήρωσης εκ μέρους του αγοραστή με αποτέλεσμα να «απειλείται» η ομοιόμορφη εφαρμογή της Σύμβασης¹²⁰.

Περαιτέρω η αξίωση επισκευής και αντικατάστασης παρέχεται με την Οδηγία σε μεγαλύτερη έκταση απ' ότι παρέχεται με τη Σύμβαση της Βιέννης, όπου απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 46 παρ. 2 να συντρέχει ουσιώδης αθέτηση της Σύμβασης και να ασκηθεί η αξίωση ταυτόχρονα με ή μέσα σε εύλογο χρόνο από την αναγγελία της αθέτησης στον πωλητή.

η. Δικαίωμα αποζημίωσης

Η Οδηγία δε χορηγεί δικαίωμα αποζημίωσης, αλλά αφήνει τη ρύθμιση του θέματος αυτού στον εθνικό νομοθέτη. Αντίθετα η Σύμβαση της Βιέννης θεσπίζει δικαίωμα αποζημίωσης.

θ. «Εμπορικές εγγυήσεις»

Περαιτέρω συγκρίνοντας τα άρθρα 35, 36 και 39 της Σύμβασης με το άρθρο 6 της Οδηγίας παρατηρούμε πως ο κοινοτικός νομοθέτης ρυθμίζει εκτενώς το θέμα της εμπορικής εγγύησης απαιτώντας: 1. όνομα, διεύθυνση του εγγυητή, 2. προσδιορισμό του περιεχομένου της εγγύησης και μάλιστα σε γλώσσα κατανοητή από τον πωλητή και 3. τρόπο ενεργοποίησης της εγγύησης, ενώ ο καταναλωτής δικαιούται να έχει αντίγραφο της εγγύησης, η οποία πρέπει να κατατίθεται σε πρόσωπο απ' όπου μπορεί ο καταναλωτής να την αναζητήσει. Αντίθετα η Σύμβαση αφήνει το θέμα αρρύθμιστο και αναφέρεται μόνο στις «νόμιμες εγγυήσεις», ήτοι στα δικαιώματα που ο νόμος παρέχει στον αγοραστή.

¹²⁰ Πάντως όπως ορθά παρατηρεί ο Πουλιάδης, ό.π., σελ. 30 η προϋπόθεση που θέτει το άρθρο 28 είναι καθαρά διαδικαστική και δε συνιστά μεταβολή του ισχύοντος δικαίου. Έτσι και σε ένα κράτος που δεν αναγνωρίζεται η specific performance ο ενάγων θα πρέπει, προτού επιδιώξει αξίωση αποζημίωσης λόγω μη εκπλήρωσης να τάξει εύλογη προθεσμία εκπλήρωσης εφόσον βέβαια δεν συντρέχει μια από τις περιπτώσεις όπου κατ' εξαίρεση δεν απαιτείται η προθεσμία αυτή. Από άποψη ουσιαστικού δικαίου δηλαδή η αξίωση εκπλήρωσης εξακολουθεί και εδώ να αποτελεί το πρωτογενές έννομο βοήθημα.

1. Παραγραφή

Η Σύμβαση της Βιέννης δε ρυθμίζει το ζήτημα της παραγραφής των δικαιωμάτων του αγοραστή σε αντίθεση με την Οδηγία, η οποία ρητά προβλέπει ως χρόνο παραγραφής των δικαιωμάτων του αγοραστή τη διετία. Το ζήτημα αυτό, επομένως ρυθμίζεται από το εφαρμοστέο δίκαιο κατά το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο του *forum*. Επ' αυτού πρέπει να σημειωθεί δε και ότι οι συντάκτες της Σύμβασης επεξεργάστηκαν και προσάρμοσαν στη σύμβαση τη Διεθνή Σύμβαση της Νέας Υόρκης της 16^{ης} Ιουνίου 1974 «για την παραγραφή στις Διεθνείς Πωλήσεις», η οποία προβλέπει κατά βάση τετραετή παραγραφή¹²¹.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΤΕΛΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

Η CISG αποφεύγει τη χρησιμοποίηση δογματικών και αφηρημένων εννοιών και χαρακτηρίζεται από απλότητα, καθαρότητα και πρακτικότητα. Γι' αυτό αποτελεί ένα σαφές και κατανοητό εργαλείο για τους επιχειρηματίες, οι οποίοι υφίστανται ζημία όταν καλούνται να διαπραγματευθούν με υψηλές νομικές έννοιες και πολύπλοκες τεχνικότητες¹²².

Οι διατάξεις της Συνθήκης έχουν περισσότερο χαρακτήρα συμπληρωτικό παρά υποχρεωτικό. Αυτό σημαίνει ότι ακόμα και όταν μία σύμβαση πώλησης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης, τα μέρη δύνανται να συμφωνήσουν τη μη εφαρμογή μέρους αυτής ή ολόκληρης στη σύμβαση αυτή¹²³.

Η αυτονομία επίσης των μερών, φανερώνει και τον προαιρετικό χαρακτήρα του όλου κειμένου, αν και υποστηρίζεται ότι η Συνθήκη έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα, διότι προσφέρει λύσεις στα ζητήματα που

¹²¹ Όμως η σύμβαση αυτή και το σχετικό τροποποιητικό πρωτόκολλο δεν κυρώθηκαν από την Ελλάδα. Βλ. Κορνηλάκη, ό.π., σελ. 132

¹²² Αλέξανδρου Δήμα, Διεθνείς συμβάσεις πωλήσεως προϊόντων : η συνθήκη (σύμβαση) των Ηνωμένων Εθνών (Βιέννης) του 1980, NoB, σελ. 432, Τόμος 46,

¹²³ Άρθρο 6 της Συνθήκης.

ανακύπτουν στις υπερεθνικές συναλλαγές και για τα οποία τα μέρη δεν προέβλεψαν στη σύμβαση. Αυτό άλλωστε είναι αναπόφευκτο από τη στιγμή που έχει να κάνει με διαφορετικά νομικά συστήματα και, επομένως, με διαφορετικές θέσεις των χωρών στα ανακύπτοντα ζητήματα.

Αυτό που είναι βέβαιο, είναι ότι η Συνθήκη της Βιέννης του 1980, παρά τις όποιες ελλείψεις της, αποτελεί ένα σημαντικό βήμα προς μία κατά το δυνατόν ομοιόμορφη και εναρμονισμένη ρύθμιση των συμβάσεων διεθνούς πωλήσεως. Η καθαρότητα και η απλότητα του κειμένου της, εγγυώνται ασφάλεια στις συναλλαγές. Πρόσθετη εγγύηση αποτελεί και η μέχρι σήμερα κύρωση της Συνθήκης από 45 χώρες.

Είναι επίσης αναμφίβολο ότι η Σύμβαση δεν στερείται μειονεκτημάτων, τόσο όσον αφορά στο πεδίο εφαρμογής της, όσο και στο θέμα των συμβατικών παραβιάσεων και των συνεπειών τους¹²⁴. Τα μειονεκτήματα αυτά, αποτέλεσμα και φυσική συνέπεια της αδυναμίας επιτεύξεως απόλυτης ενοποίησης λόγω των διαφορετικών νομικών συστημάτων και πολιτικοοικονομικών θέσεων των Κρατών – συντακτών της Σύμβασης, σε καμία περίπτωση δεν αναιρούν το χαρακτηρισμό της Σύμβασης διεθνώς, ως ενός «αρχιτεκτονικώς» σχεδιασμένου κειμένου, που δεν στερείται καινοτόμων διατάξεων και λύσεων, ικανών να ανταποκριθούν στις ανάγκες του διεθνούς εμπορίου¹²⁵.

Είναι προφανές ότι, από τη στιγμή που η Σύμβαση στοχεύει στον περιορισμό των νομικών εμποδίων στις διεθνείς συναλλαγές και, άρα, στην ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου, η ευρύτερη αποδοχή της είναι προς όφελος όλων των εμπλεκομένων στις συναλλαγές μερών. Ο διεθνής χαρακτήρας της Συμβάσεως, ο οποίος είναι αναμφισβήτητος και προκύπτει τελικά και από την αδυναμία της να αντικαταστήσει πλήρως τους διαφορετικούς εσωτερικούς κανόνες με ενιαίους κανόνες, οδηγεί στη διαμόρφωση ενός ομοιόμορφου και

¹²⁴ Μ. Σταθόπουλος, Η υπό κύρωση Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών και το δίκαιο του ΑΚ - Καινοτομίες επί συμβατικών παραβάσεων, Νο Β 1997, σελ. 1086

¹²⁵ Αλεξάνδρου Δήμα, Πεδίο εφαρμογής της Συμβάσεως των Ηνωμένων Εθνών για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών πραγμάτων, ΔΕΕ 1998, σελ. 452

ενιαίου στις διεθνείς πωλήσεις δικαίου, η εφαρμογή του οποίου μπορεί να μειώσει το κόστος των διεθνών συναλλαγών και να εξασφαλίσει μεγαλύτερη ασφάλεια στις συναλλαγές αυτές.

Έχει παρατηρηθεί, ακόμα, ότι σήμερα δεν υπάρχουν ουσιαστικές διαφορές μεταξύ διεθνών και εσωτερικών πωλήσεων, έτσι ώστε ορθά να υποστηρίζεται ότι το δίκαιο που τις διέπει πρέπει να είναι ενιαίο. Άρα, η CISG θα μπορούσε να χρησιμεύσει για τη ρύθμιση και των εσωτερικών πωλήσεων. Τούτο θα είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός ενιαίου σύγχρονου υπερεθνικού δικαίου της πώλησης¹²⁶.

Περαιτέρω δε έχει παρατηρηθεί ότι οι διατάξεις της CISG τόσο για την κατάρτιση της σύμβασης όσο και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών, είναι γενικεύσιμες και εύκολα μπορούν να μεταφερθούν και στις υπόλοιπες υποσχτικές συμβάσεις. Αυτό οφείλεται κυρίως στην ενιαία σύλληψη της αθέτησης της σύμβασης, που καθιστά την CISG εύκολα εφαρμοστέα και σε άλλες υποσχτικές συμβάσεις. Άρα η εφαρμογή της CISG μπορεί με την πάροδο του χρόνου να γενικευθεί. Τούτο θα είχε ως αποτέλεσμα την δημιουργία ενός ενιαίου σύγχρονου υπερεθνικού δικαίου των συμβάσεων γενικά. Άρα η σημασία της CISG μπορεί στην πράξη να αποδειχθεί τεράστια¹²⁷.

Μετά τη σύμβαση της Βιέννης το 1980 για τις διεθνείς πωλήσεις και στο ίδιο πνεύμα με αυτήν, εκδόθηκε η Οδηγία 1999/44 «σχετικά με ορισμένες πτυχές της πώλησης και των εγγυήσεων καταναλωτικών αγαθών». Πρόκειται για μία από τις πιο σημαντικές οδηγίες της Επιτροπής με κύριο στόχο την αυξημένη προστασία του καταναλωτή, τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των αγαθών, την άρση των περιορισμών του ανταγωνισμού και την ενοποίηση του δικαίου πώλησης στο εσωτερικό της κοινότητας. Επρόκειτο, δηλαδή, για μία Οδηγία που αποτελούσε σημαντική επέμβαση του κοινοτικού νομοθέτη στον παραδοσιακά σκληρό πυρήνα του δικαίου κάθε κράτους-μέλους, στο δίκαιο της πώλησης. Θα μπορούσε να πει κανείς ότι η Οδηγία αυτή σε συνδυασμό με τη Σύμβαση της Βιέννης του 1980 για τις

¹²⁶ Σταθόπουλος, No B 1997, 1085-1086

¹²⁷ Γ.Σ. Νικολαΐδης, Η διεθνής πώληση κινητών κατά τη Σύμβαση της Βιέννης, σελ. 128

διεθνείς πωλήσεις εμπορευμάτων αποτέλεσαν το πρώτο βασικό βήμα για τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού δικαίου της πώλησης και, προχωρώντας ακόμα παραπέρα ενός ενιαίου ευρωπαϊκού ενοχικού δικαίου. Όπως προκύπτει και από τις αιτιολογικές σκέψεις της Οδηγίας¹²⁸, ήταν και είναι αναγκαία η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων όχι μόνο στις συναλλαγές μεταξύ εμπόρων αλλά και στις συναλλαγές μεταξύ μεμονωμένων ιδιωτών, πράγμα που συνεπάγεται για τους καταναλωτές που κατοικούν σε κράτος-μέλος τη δυνατότητα να κάνουν αγορές στο έδαφος άλλου κράτους-μέλους, με βάση ένα ομοιόμορφο ελάχιστο σύνολο δίκαιων κανόνων που να διέπουν την πώληση καταναλωτικών αγαθών. Η δημιουργία ενός ελαχίστου κοινού συνόλου κανόνων δικαίου των καταναλωτών που θα ίσχυε ανεξάρτητα από τον τόπο αγοράς των αγαθών εντός της Κοινότητας, θα ενίσχυε την εμπιστοσύνη των καταναλωτών και θα επέτρεπε να αξιοποιήσουν καλύτερα τα πλεονεκτήματα της εσωτερικής αγοράς, για την καλύτερη και αποτελεσματικότερη λειτουργία της οποίας, εξάλλου είναι απαραίτητο να υπάρχει δυνατότητα επίκλησης χωρίς διακρίσεις στη χώρα του καταναλωτή των εγγυήσεων που αφορούν προϊόντα που αγοράστηκαν από τον καταναλωτή σε άλλη χώρα¹²⁹. Με δεδομένο, μάλιστα, ότι οι κυριότερες δυσκολίες που ανακύπτουν σε συναλλαγές καταναλωτών – πωλητών, αφορούν τη μη συμμόρφωση των αγαθών με τους συμβατικούς όρους, η εν λόγω οδηγία επιχείρησε να προσεγγίσει ακριβώς αυτό το θέμα. Ακολουθώντας στο σημείο αυτό το πρότυπο της Διεθνούς Σύμβασης της Βιέννης, χάραξε βαθιά τομή στην καρδιά του ενοχικού δικαίου, το δίκαιο της πώλησης, επιχειρώντας να δώσει μία κοινή λύση για όλα τα δίκαια των κοινοτικών Κρατών – Μελών.

Θα πρέπει, εντούτοις, να τονιστεί ότι με την Οδηγία 1999/44 δεν επιχειρείται η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου δικαίου της πώλησης των καταναλωτικών αγαθών. Πρόκειται μόνο για ρύθμιση ορισμένων πτυχών, που αφορούν κυρίως τα δικαιώματα του αγοραστή – καταναλωτή στην περίπτωση

¹²⁸ Αιτιολογικές σκέψεις υπ' αριθ. 2, 5 και 6

¹²⁹ Βλ. Πράσινο Βιβλίο για τις εγγυήσεις των καταναλωτικών αγαθών και την εξυπηρέτηση του πελάτη μετά την πώληση, σελ. 11 επ.

ύπαρξης πραγματικών ελαττωμάτων ή ελλείψεως συνομολογημένων ιδιοτήτων του πράγματος, ενώ άλλα ζητήματα, όπως η σύναψη της πώλησης, οι υποχρεώσεις του αγοραστή κτλ. μένουν αρρύθμιστα από την Οδηγία¹³⁰.

Το δίκαιο της πώλησης συνιστά το σημαντικότερο χώρο στο ιδιωτικό δίκαιο. Αφενός γιατί η πώληση αποτελεί το συνηθέστερο και οικονομικά σπουδαιότερο τύπο σύμβασης και αφετέρου διότι από συστηματικής απόψεως αποτελεί πρότυπο ενοχικής σύμβασης. Γι'αυτό και διεθνώς έχουν αναληφθεί πρωτοβουλίες για την ενοποίηση αυτού του δικαίου.

Βέβαια οι εισαγόμενες με την Οδηγία ρυθμίσεις έχουν κατά καιρούς επικριθεί από τη θεωρία, άλλοτε ως αποσπασματικές και κατά τούτο άγουσες σε πολυδιάσπαση του δικαίου της πώλησης, άλλοτε ως συμβάλλουσες στη μονομερή προστασία του καταναλωτή εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων του πωλητή και επομένως της ελευθερίας του ανταγωνισμού και άλλοτε πάλι ως ουτοπικές, αφού οι αντικειμενικές παράμετροι της γεωγραφικής απόστασης και των γλωσσικών ιδιομορφιών εξακολουθούν να συνιστούν ανασταλτικούς παράγοντες στην ενοποιητική προσπάθεια του κοινοτικού νομοθέτη.

Από την άλλη πλευρά δεν μπορεί να αμφισβητηθεί η θετική συμβολή της Οδηγίας στην απλοποίηση των σε μεγάλο βαθμό περιπτωσιολογικών ρυθμίσεων του Αστικού μας Κώδικα, ο οποίος διατηρούσε και (διατηρεί ακόμα εν μέρει) διακρίσεις όπως η διάκριση σε πραγματικά ελαττώματα και ελλείψεις συμφωνημένων ιδιοτήτων, σε πώληση είδους και γένους, σε αδυναμία παροχής, πλημμελή εκπλήρωση και υπερημερία οφειλέτη, που εγκλωβίζουν συχνά τον εφαρμοστή του δικαίου σε δυσεπίλυτους θεωρητικούς σκοπέλους. Η κοινοτική ρύθμιση, έχοντας σαν πρότυπο την σε πολλά σημεία καινοτόμο Διεθνή Σύμβαση της Βιέννης, τάσσεται υπέρ της καθιέρωσης ευρύτερων εννοιών, όπως αυτής της συμμόρφωσης (ή μη) προς τους συμβατικούς όρους και ευρύτερων δικαιωμάτων, που μπορούν να καταστούν αντικείμενο επίκλησης σε κάθε περίπτωση επέλευσης του (ενός και μοναδικού) νόμιμου λόγου ευθύνης του πωλητή, προκρίνοντας την ενιαία ρύθμιση και

¹³⁰ Βλ. πρόταση οδηγίας σχετικά με την πώληση καταναλωτικών αγαθών και την παροχή εγγυήσεων ΔΕΕ 1/1998 (Ετος 4^ο), σελ. 12.

συνεισφέροντας τελικά στη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Αστικού κώδικα που οραματίζονται οι θεωρητικοί του Ευρωπαϊκού Ιδιωτικού Δικαίου.

V. ΠΙΝΑΚΑΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

A. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Αλεξανδρίδου Ελίζα, *Δίκαιο Προστασίας καταναλωτή*, τεύχος II, Εκδόσεις Σάκκουλας Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 1996.
2. Βαθρακοκοίλης, *Αναλυτική Ερμηνεία – Νομολογία Αστικού Κώδικα*.
3. Βασιλάκης Θεοχάρης, *Ειδικόν Ενοχικόν Δίκαιον*.
4. Γεωργιάδης Απόστολος – Σταθόπουλος Μιχαήλ, Αστικός Κώδιξ (κατ' άρθρο ερμηνεία) III, *Ειδικό Ενοχικό Δίκαιο*, Εκδόσεις Αφοί Π. Σάκκουλα 1980.
5. Γεωργιάδης Απόστολος, *Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου*, δεύτερη έκδοση, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα Αθήνα – Κομοτηνή, 1997.
6. Γεωργιάδης Απόστολος, *Ενοχικό Δίκαιο – Γενικό Μέρος*, Εκδόσεις Αφοί Π. Σάκκουλα, Αθήνα 1999.
7. Γεωργιάδης Απόστολος, *Ενοχικό Δίκαιο, Ειδικό Μέρος, Τόμος I, Δίκαιο και Οικονομία*, Π.Ν. Σάκκουλας, Αθήνα 2004.
8. Δεληγιάννης Ιωάννης – Κορνηλάκης Κωνσταντίνος, *Ειδικό Ενοχικό Δίκαιο I*, Εκδόσεις Σάκκουλας Θεσσαλονίκη 1992.
9. Δωρής Φίλιππος, Χελιδόνης Απόστολος, *Ζητήματα Εφαρμογής της Σύμβασης της Βιέννης για τις Διεθνείς Πωλήσεις Κινητών Πραγμάτων (v. 2532/97)*, 2004.
10. Καράκωστας Γιάννης με τη συνεργασία Δημήτρη Τζουγανάτου, *Προστασία του καταναλωτή Ν. 2251/1994*, έκδοση 1997.
11. Κορνηλάκης Πάνος, *Ειδικό Ενοχικό Δίκαιο I*, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα Αθήνα – Θεσσαλονίκη 2002.
12. Κλαβανίδου Δέσποινα, *Η Πλάνη ως προς τις ιδιότητες του πράγματος στην πώληση*, Εκδόσεις Σάκκουλα Θεσσαλονίκη 1991.
13. Κουτσούκης Δημήτρης, *Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τις Διεθνείς Πωλήσεις Κινητών Πραγμάτων*, 2000.

14. Νικολαΐδης Γεώργιος, *Η διεθνής πώληση κινητών κατά τη σύμβαση της Βιέννης*, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2000.
15. Νικολαΐδης Γεώργιος, *Το πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης της Βιέννης για τις Διεθνείς Πωλήσεις Κινητών Πραγμάτων (ν. 2532/97)*, εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή 2001.
16. Παπανικολάου Παναγιώτης – Ρούσσος Κλεάνθης – Χριστοδούλου Κωνσταντίνος – Καραμπατζός Αντώνιος, *Το νέο δίκαιο της ευθύνης του πωλητή*, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή 2003.
17. Πουλιάδης Αθανάσιος, *Συρροή κανόνων ειδικού και γενικού ενοχικού δικαίου στην αστική ευθύνη του πωλητή*, Τόμος Ι, Εγγυοδοσία και μη εκπλήρωση, Δογματική και Δικαιοπολιτική Θεώρηση, Εκδόσεις Σάκκουλα Θεσσαλονίκη 1997.
18. Πουλιάδης Αθανάσιος, *Η ευθύνη του πωλητή στο σύστημα των συμβατικών παραβάσεων*, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα Αθήνα – Κομοτηνή 2005.
19. Σακελλαροπούλου Περ. *Πώληση και ανταλλαγή*.
20. Σταθόπουλος Μιχαήλ – Χιωτέλλης Αριστείδης – Αυγουστιανάκης Μιχαήλ, *Κοινοτικό Αστικό Δίκαιο Ι*, Εκδόσεις Σάκκουλας, 1995.
21. Τζουγανάτος Δημήτριος, *Προστασία του καταναλωτή Ν. 2251/1994*, 1997.
22. Τούση Α., *Ενοχικόν Δίκαιον*, Β' Ειδικό Μέρος.

Β. ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

1. Βαλτούδης Αναστάσιος, Το πρόβλημα της συρροής της ευθύνης για τα πραγματικά ελαττώματα κατά τη Σύμβαση της Βιέννης με το εθνικό εξωσυμβατικό δίκαιο, *Αρμενόπουλος (Αρμ.)* 1999, σελ. 327 επ.
2. Βαλτούδης Αναστάσιος, Το δικαίωμα «μετεκπλήρωσης» του πωλητή κατά τη Σύμβαση της Βιέννης (CISG), *Αρμενόπουλος (Αρμ.)* 1999, σελ. 595 επ.

3. Βαλτούδης Αναστάσιος, Η ευθύνη σε αποζημίωση κατά τη Σύμβαση της Βιέννης: Θεμελίωση, απαλλαγή από την ευθύνη και έκταση αποζημίωσης σε συλλογικό έργο της Εταιρείας Νομικών Βορείου Ελλάδος (ENOBE), *Η Σύμβαση της Βιέννης για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών*, Εκδόσεις Σάκκουλα Θεσσαλονίκη 2001.
4. Βαλτούδης Αναστάσιος, Ζητήματα από την αξίωση μετεκπλήρωσης του αγοραστή στο νέο δίκαιο της πώλησης σε συλλογικό έργο της Εταιρείας Νομικών Βορείου Ελλάδος (ENOBE), *Το νέο δίκαιο των πραγματικών ελαττωμάτων στην πώληση (νόμος 3043/2002)*, με τη συνεργασία των Φίλιππου Δωρή, Πάνου Κορνηλάκη, Μαριάνου Καράση, Γεωργίου Δέλλιου, Αναστασίου Βαλτούδη, Σταμάτη Κουμάνη, Επιμέλεια Αθανάσιος Γεωργιάδης, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα – Θεσσαλονίκη 2003.
5. Γεωργιάδης Απόστολος, Η εναρμόνιση του Ιδιωτικού Δικαίου στην Ευρώπη, *Νομικό Βήμα* (NoB) 1994, σελ. 321 επ.
6. Γεωργιάδης Απόστολος, Το νέο δίκαιο της ευθύνης του πωλητή για τα ελαττώματα του πράγματος, *Χρονικά Ιδιωτικού Δικαίου* (ΧρΙΔ) 2004, σελ. 5 επ.
7. Δήμας Αλέξανδρος, Διεθνείς Συμβάσεις πώλησεως προϊόντων: Η Συνθήκη (Σύμβαση) των Ηνωμένων Εθνών (Βιέννης) του 1980, Νόμος 2532/1997, *Νομικό Βήμα* (NoB) 1998, σελ. 432 επ.
8. Δήμας Αλέξανδρος, Πεδίο Εφαρμογής της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών πραγμάτων, σε *Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιρειών* (ΔΕΕ) 5/1998, σελ. 452 επ.
9. Δωρή Φίλιππος, Συγκριτική Επισκόπηση του παλαιού και του νέου δικαίου της πώλησης, σε συλλογικό έργο της Εταιρείας Νομικών Βορείου Ελλάδος (ENOBE), *Το νέο δίκαιο των πραγματικών ελαττωμάτων στην πώληση (νόμος 3043/2002)*, με τη συνεργασία των Φίλιππου Δωρή, Πάνου Κορνηλάκη, Μαριάνου Καράση, Γεωργίου Δέλλιου, Αναστασίου Βαλτούδη, Σταμάτη Κουμάνη, Επιμέλεια Αθανάσιος Γεωργιάδης, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα – Θεσσαλονίκη 2003.

10. Καράκωστας Ιωάννης, Η έννοια του ελαττώματος κατά τα άρθρα 534 επ. ΑΚ, το άρθρο 6 Ν. 2251/94 για την προστασία των καταναλωτών και τα άρθρα 25 και 35 παρ. 1 της Σύμβασης της Βιέννης του 1980 για τις διεθνείς πωλήσεις εμπορευμάτων, *Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιρειών* (ΔΕΕ) 1998, σελ. 1240 επ.
11. Καστρήσιος Ελευθέριος, Προϋποθέσεις ευθύνης του πωλητή για πραγματικά ελαττώματα και έλλειψη συνομολογημένων ιδιοτήτων, *Χρονικά Ιδιωτικού Δικαίου* (ΧρΙΔ) 2003, σελ. 689 επ.
12. Κοντογιάννη Αθηνά, Η Οδηγία 1999/44/ΕΚ σχετικά με την πώληση καταναλωτικών αγαθών και την παροχή εγγυήσεων, *Κριτική Επιθεώρηση* (ΚριτΕ) 2000, σελ. 145
13. Κορνηλάκης Πάνος, Δογματική Προσέγγιση των νέων ρυθμίσεων – Η έννοια της ουσιώδους συμβατικής παράβασης σε συλλογικό έργο της Εταιρείας Νομικών Βορείου Ελλάδος (ΕΝΟΒΕ), *Η Σύμβαση της Βιέννης για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών*, Εκδόσεις Σάκκουλα Θεσσαλονίκη 2001.
14. Κορνηλάκης Πάνος, Ζητήματα Εφαρμογής της Σύμβασης της Βιέννης για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών πραγμάτων. Το εισαγόμενο ρυθμιστικό πλαίσιο. Το δικαίωμα υπαναχώρησης από τη Σύμβαση σε *Κριτική Επιθεώρηση* (ΚριτΕ) 2002, σελ. 133.
15. Κορνηλάκης Πάνος, Τα δικαιώματα υπαναχώρησης και αποζημίωσης – Παροχή εγγύησης – Παραγραφές, σε συλλογικό έργο της Εταιρείας Νομικών Βορείου Ελλάδος (ΕΝΟΒΕ), *Το νέο δίκαιο των πραγματικών ελαττωμάτων στην πώληση (νόμος 3043/2002)*, με τη συνεργασία των Φίλιππου Δωρή, Πάνου Κορνηλάκη, Μαριάνου Καράση, Γεωργίου Δέλλιου, Αναστασίου Βαλτούδη, Σταμάτη Κουμάνη, Επιμέλεια Αθανάσιος Γεωργιάδης, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα – Θεσσαλονίκη 2003, σελ. 39 επ.
16. Μπεχλιβάνης Αχιλλέας, Δημιουργία Ευρωπαϊκού Δικαίου πώλησης – Οδηγία 1999/44/ΕΚ, Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών και Αστικός Κώδικας, *Αρμενόπουλος* (Αρμ.) 1999, σελ. 1660 επ.

17. Νικολαΐδης Γεώργιος, Η Σύμβαση της Βιέννης (Ν. 2532/1997) για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών πραγμάτων (CISG): Η δημιουργία της και οι συμβιβασμοί τους οποίους εκφράζει, *Κριτική Επιθεώρηση* (ΚριτΕ) 1999 σελ. 119 επ.
18. Νικολαΐδης Γεώργιος, Οριοθέτηση του πεδίου εφαρμογής των νέων δικαίων της πώλησης (CISG, Οδηγία 1999/44/EK) σε σχέση με το δίκαιο της πώλησης του ΑΚ σε *Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιρειών* (ΔΕΕ) 2000, σελ. 806 επ.
19. Πουλιάδης Αθανάσιος, Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τη Διεθνή Πώληση κινητών και το Δίκαιο του Αστικού Κώδικα: Το ρυθμιστικό πρότυπο της ενοποίησης των συμβατικών παραβάσεων, *Επισκόπηση Εμπορικού Δικαίου* (ΕπισκΕΔ) 1998, σελ. 19 επ.
20. Πουλιάδης Αθανάσιος, Η Κοινοτική Οδηγία σχετικά με την πώληση καταναλωτικών αγαθών, *Κριτική Επιθεώρηση* (ΚριτΕ) 2000/Α σελ. 47 επ.
21. Πουλιάδης Αθανάσιος, Το δικαίωμα υπαναχώρησης και η δυνατότητα σώρευσής του με αξίωση αποζημίωσης σε συλλογικό έργο της Εταιρείας Νομικών Βορείου Ελλάδος (ΕΝΟΒΕ), *Η Σύμβαση της Βιέννης για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών*, Εκδόσεις Σάκκουλα Θεσσαλονίκη 2001.
22. Πουλιάδης Αθανάσιος, Τα κύρια χαρακτηριστικά της ρύθμισης της αποζημίωσης στη Σύμβαση της Βιέννης για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών, *Κριτική Επιθεώρηση* (ΚριτΕ) 1/2002, σελ. 151 επ.
23. Πυργάκης Δημήτρης, Η αναμόρφωση του δικαίου πώλησης καταναλωτικών αγαθών – Τα δικαιώματα του καταναλωτή μετά την Οδηγία 1999/44/EK και οι απαιτήσεις εναρμόνισης του ελληνικού δικαίου, σε *Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιρειών* (ΔΕΕ) 2001, σελ. 836 επ.
24. Σταθόπουλος Μιχαήλ, Η υπό κύρωση σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τις Διεθνείς Πωλήσεις Κινητών και το Δίκαιο του ΑΚ – Καινοτομίες επί συμβατικών παραβάσεων, *Νομικό Βήμα* (ΝοΒ) 1997, σελ. 1085 επ.

- 25.** Φλάμπουρας Διονύσιος, Πετρόχειλος Γεώργιος, Η Σύμβαση της Βιέννης για τη διεθνή πώληση πραγμάτων, όπως ερμηνεύεται από τα διαιτητικά δικαστήρια, *Επιθεώρηση Εμπορικού Δικαίου* (ΕΕμπΔ) 2000, σελ. 1 επ.
- 26.** Φλάμπουρας Διονύσιος, Απαλλαγή από την ευθύνη για μη εκπλήρωση της σύμβασης της πώλησης στη Σύμβαση της Βιέννης για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών, *Επιθεώρηση Εμπορικού Δικαίου* (ΕΕμπΔ) 2000, σελ. 679 επ.
- 27.** Χελιδόνης Απόστολος, Ο ν. 2532/1997 (Σύμβαση της Βιέννης για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών) Οριοθέτηση του πεδίου εφαρμογής και δικαιοπρακτική θεωρία, *Χρονικά Ιδιωτικού Δικαίου* (ΧρΙΔ) 2001, σελ. 870 επ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

A. Το κείμενο της Σύμβασης της Βιέννης για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών πραγμάτων

B. Το κείμενο της Οδηγίας 1999/44 της 25ης Μαΐου 1999 σχετικά με ορισμένες πτυχές της πώλησης και των εγγυήσεων καταναλωτικών αγαθών

A. ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Νόμος 2532/1997 (ΦΕΚ Α' 227/11.11.97)

Κύρωση της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών πραγμάτων

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών πραγμάτων, που υιοθετήθηκε από τη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών στη Βιέννη στις 11 Απριλίου 1980, της οποίας το κείμενο σε πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής: [...]

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 1

1. Η Παρούσα Σύμβαση εφαρμόζεται σε συμβάσεις πώλησης κινητών πραγμάτων μεταξύ μερών που έχουν εγκατάσταση σε διαφορετικά Κράτη:

(α) όταν τα Κράτη αυτά είναι Συμβαλλόμενα Κράτη ή

(β) όταν οι κανόνες του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου υποδεικνύουν ως εφαρμοστέο το δίκαιο Συμβαλλόμενου Κράτους.

2. Η ύπαρξη εγκατάστασης σε διαφορετικά Κράτη δεν λαμβάνεται υπόψη, όταν δεν συνάγεται από τη σύμβαση πώλησης ούτε από προηγούμενες συναλλαγές των μερών ούτε από πληροφορίες που τα μέρη έδωσαν οποτεδήποτε πριν ή κατά τη σύναψη της σύμβασης.

3. Για την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης δεν λαμβάνεται υπόψη η θαγένεια των μερών ούτε η αστική ή εμπορική ιδιότητα των μερών ή της σύμβασης πώλησης.

Άρθρο 2

Η παρούσα Σύμβαση δεν εφαρμόζεται σε πωλήσεις:

(α) κινητών πραγμάτων που αγοράζονται για προσωπική, οικογενειακή ή οικιακή χρήση, εκτός αν ο πωλητής οποτεδήποτε πριν ή κατά τη σύναψη της σύμβασης πώλησης, δεν γνώριζε ούτε όφειλε να γνωρίζει ότι τα πράγματα αγοράστηκαν για τέτοια χρήση.

(β) με πλειστηριασμό,

(γ) συνεπεία εκτελέσεως ή άλλων μέτρων που διατάσσονται από δικαστική αρχή,

(δ) αξιολογίων ή μέσων πληρωμής,

(ε) πλοίων, πλωτών ναυπηγημάτων, αεροσπρωμένων (hovercrafts) ή αεροσκαφών,

(στ) ηλεκτρικής ενέργειας.

Άρθρο 3

1. Οι συμβάσεις προμήθειας κινητών πραγμάτων που θα κατασκευασθούν ή θα παραχθούν θεωρούνται πωλήσεις, εκτός αν εκείνος που τα παραγγέλλει έχει την υποχρέωση να προμηθεύσει ένα σημαντικό μέρος των υλικών που είναι αναγκαία γι' αυτήν την κατασκευή ή παραγωγή.

2. Η παρούσα Σύμβαση δεν εφαρμόζεται σε συμβάσεις, στις οποίες το κύριο μέρος της παροχής εκείνου που προμηθεύει τα πράγματα συνίσταται σε παροχή εργασίας ή άλλης υπηρεσίας.

Άρθρο 4

Η παρούσα Σύμβαση διέπει αποκλειστικά τη σύναψη της σύμβασης πώλησης και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του πωλητή και του αγοραστή που απορρέουν από αυτήν. Ιδίως, εκτός από τις περιπτώσεις που με ρητή διάταξή της ορίζει διαφορετικά, η παρούσα Σύμβαση δεν αφορά: (α) την ισχύ της σύμβασης πώλησης ή των επί μέρους όρων της ή των συναλλακτικών συνηθειών, (β) τις επιπτώσεις που μπορεί να έχει η σύμβαση πώλησης στην κυριότητα των πωληθέντων κινητών πραγμάτων.

Άρθρο 5

Η παρούσα Σύμβαση δεν εφαρμόζεται στην ευθύνη παρούσας Σύμβασης ή, με την επιφύλαξη του άρθρου 12, να παρεκκλίνουν από τις διατάξεις της ή να μεταβάλουν τις συνέπειές τους.

Άρθρο 6

Τα μέρη μπορούν να αποκλείσουν την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης ή, με την επιφύλαξη του άρθρου 12, να παρεκκλίνουν από τις διατάξεις της ή να μεταβάλουν τις συνέπειες τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 7

1. Για την ερμηνεία της παρούσας Σύμβασης λαμβάνονται υπόψη ο διεθνής χαρακτήρας της, καθώς και η ανάγκη να προωθηθεί η ομοιόμορφη εφαρμογή της και η διασφάλιση της καλής πίστης στο διεθνές εμπόριο.

2. Ζητήματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης και δεν αντιμετωπίζονται ρητά από αυτήν ρυθμίζονται σύμφωνα με τις γενικές αρχές στις οποίες η Σύμβαση στηρίζεται ή, ελλείψει τέτοιων αρχών, σύμφωνα με το δίκαιο που είναι εφαρμοστέο κατά τους κανόνες του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου.

Άρθρο 8

1. Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης, οι δηλώσεις και η λοιπή συμπεριφορά ενός μέρους ερμηνεύονται σύμφωνα με τη βούλησή του, αν το άλλο μέρος γνώριζε ή δεν μπορούσε να αγνοεί αυτή τη βούληση.

2. Αν η προηγούμενη παράγραφος δεν μπορεί να εφαρμοσθεί, οι δηλώσεις και η λοιπή συμπεριφορά ενός μέρους ερμηνεύονται σύμφωνα με το νόημα που θα τους απέδιδε συνετός συναλλασσόμενος της ίδιας κατηγορίας με το άλλο μέρος και υπό τις ίδιες περιστάσεις.

3. Για τον καθορισμό της κατά τα ανωτέρω βούλησης ή του νοήματος που θα απέδιδε συνετός συναλλασσόμενος λαμβάνονται υπόψη όλες οι σημαντικές περιστάσεις, ιδίως οι διαπραγματεύσεις μεταξύ των Μερών, η μεταξύ τους καθιερωμένη πρακτική, οι συναλλακτικές συνήθειες και οποιαδήποτε μεταγενέστερη συμπεριφορά τους.

Άρθρο 9

1. Τα μέρη δεσμεύονται από τις συμφωνηθείσες συνήθειες και από τη μεταξύ τους καθιερωμένη πρακτική.

2. Αν δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία, τα μέρη τεκμαίρεται ότι έχουν σιωπηρά εφαρμόσει στη Σύμβαση ή στην κατάρτισή της συναλλακτικές συνήθειες τις οποίες γνώριζαν ή όφειλαν να γνωρίζουν και οι οποίες στο διεθνές εμπόριο είναι ευρέως γνωστές και τακτικά ακολουθούνται σε συμβάσεις του ίδιου τύπου στο σχετικό κύκλο

συναλλαγών.

Άρθρο 10

Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης: (α) Αν ένα μέρος έχει περισσότερες από μία εγκαταστάσεις, κρίσιμη είναι εκείνη που παρουσιάζει το στενότερο σύνδεσμο με τη σύμβαση πώλησης και την εκτέλεσή της, ενόψει των συνθηκών, οι οποίες οποτεδήποτε πριν ή κατά τη σύναψη της σύμβασης, ήταν γνωστές στα μέρη ή λήφθηκαν υπόψη από αυτά. (β) Αν ένα μέρος δεν έχει εγκατάσταση, κρίσιμη είναι η συνήθης διαμονή του.

Άρθρο 11

Η σύμβαση πώλησης δεν απαιτείται να συνάπτεται ή να αποδεικνύεται εγγράφως και δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε άλλη προϋπόθεση ως προς τον τύπο. Είναι δυνατόν να αποδειχθεί με οποιαδήποτε μέσα, περιλαμβανομένων των μαρτύρων.

Άρθρο 12

Οι διατάξεις των άρθρων 11 και 29 ή του δεύτερου μέρους της παρούσας Σύμβασης, που επιτρέπουν οποιονδήποτε τύπο εκτός του εγγράφου, είτε για τη σύναψη σύμβασης πώλησης ή την τροποποίηση ή λύση της με κοινή συμφωνία είτε για οποιαδήποτε πρόταση, αποδοχή ή άλλη δήλωση βουλήσεως, δεν εφαρμόζονται, αν ένα από τα μέρη έχει την εγκατάστασή του σε Συμβαλλόμενο Κράτος που έχει διατυπώσει επιφύλαξη, σύμφωνα με το άρθρο 96 της παρούσας Σύμβασης. Τα μέρη δεν μπορούν να αποκλείσουν την εφαρμογή του παρόντος άρθρου ούτε να μεταβάλουν τις συνέπειές του.

Άρθρο 13

Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης ο όρος "εγγράφως" περιλαμβάνει και τηλεγραφήματα και τηλετυπήματα.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΣΥΝΑΨΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΠΩΛΗΣΗΣ

Άρθρο 14

1. Προσφορά που απευθύνεται προς ένα ή περισσότερα συγκεκριμένα πρόσωπα για τη σύναψη σύμβασης πώλησης συνιστά πρόταση, αν είναι επαρκώς ορισμένη και αν υποδηλώνει βούληση δέσμευσης σε περίπτωση αποδοχής. Η προσφορά

είναι επαρκώς ορισμένη, αν προσδιορίζει τα κινητά πράγματα και, ρητά ή σιωπηρά, καθορίζει την ποσότητα και την τιμή ή περιέχει ενδείξεις που επιτρέπουν τον καθορισμό τους.

2. Προσφορά που δεν απευθύνεται προς συγκεκριμένα πρόσωπα λογίζεται μόνο ως πρόκληση για υποβολή πρότασης, εκτός αν το αντίθετο σαφώς δηλώνεται από τον προσφέροντα.

Άρθρο 15

1. Η πρόταση παράγει αποτελέσματα, αφότου περιέλθει στον παραλήπτη.

2. Η πρόταση, ακόμη και αν είναι αμετάκλητη, είναι δυνατόν να ανακληθεί, αν η δήλωση ανάκλησης περιέλθει στον παραλήπτη πριν, από ή ταυτόχρονα με την πρόταση.

Άρθρο 16

1. Έως τη σύναψη της σύμβασης η πρόταση είναι δυνατόν να ανακληθεί, αν η δήλωση ανάκλησης περιέλθει στον παραλήπτη πριν αυτός αποστείλει την αποδοχή του.

2. Εν τούτοις, η πρόταση δεν είναι δυνατόν να ανακληθεί: (α) αν συνάγεται ότι είναι αμετάκλητη από το ότι τάσσει ορισμένη προθεσμία αποδοχής ή από άλλον τρόπο ή (β) αν ο παραλήπτης της πρότασης μπορούσε εύλογα να τη θεωρήσει αμετάκλητη και έχει ενεργήσει ανάλογα.

Άρθρο 17

Η πρόταση, ακόμη και αν είναι αμετάκλητη, παύει να ισχύει όταν περιέλθει άρνηση αποδοχής της στον προτείνοντα.

Άρθρο 18

1. Δήλωση ή άλλη συμπεριφορά του παραλήπτη, από την οποία προκύπτει η συναίνεση του στην πρόταση, συνιστά αποδοχή. Η σιωπή ή η απραξία καθ' εαυτές δεν συνιστούν αποδοχή.

2. Η αποδοχή πρότασης παράγει αποτελέσματα αφότου περιέλθει στον προτείνοντα η έκφραση της συναίνεσης. Η αποδοχή δεν παράγει αποτελέσματα, αν η έκφραση της συναίνεσης δεν περιέλθει στον προτείνοντα μέσα στην προθεσμία που αυτός έχει τάξει ή, ελλείψει τέτοιας προθεσμίας, μέσα σε εύλογο χρόνο, λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών της συναλλαγής και της ταχύτητας των μέσων επικοινωνίας που χρησιμοποιήθηκαν από τον προτείνοντα. Προφορική πρόταση πρέπει να γίνεται αμέσως αποδεκτή, εκτός αν συνάγεται από τις περιστάσεις το αντίθετο.

3. Εν τούτοις, αν με βάση την πρόταση, την καθιερωμένη μεταξύ των μερών πρακτική ή τις συναλλακτικές συνήθειες, η έκφραση της συναίνεσης του παραλήπτη της πρότασης μπορεί να προκύπτει από την τέλεση εκ μέρους του ενεργειών, όπως ενεργειών σχετικών με την αποστολή των κινητών πραγμάτων ή με την πληρωμή του τιμήματος, χωρίς ειδοποίηση στον προτείνοντα, η αποδοχή παράγει αποτελέσματα αόφτου τελέσθηκαν οι παραπάνω ενέργειες, υπό τον όρο ότι τούτο έγινε μέσα στην προθεσμία που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο.

Άρθρο 19

1. Απάντηση σε πρόταση, η οποία αποσκοπεί να είναι αποδοχή, αλλά περιέχει προσθήκες, περιορισμούς ή άλλες τροποποιήσεις, συνιστά αποποίηση της πρότασης και αποτελεί αντιπρόταση.

2. Εν τούτοις, απάντηση σε πρόταση, η οποία αποσκοπεί να είναι αποδοχή, αλλά περιέχει πρόσθετους ή διαφορετικούς όρους που δεν μεταβάλλουν ουσιωδώς τους όρους της πρότασης, συνιστά αποδοχή, εκτός αν ο προτείνων, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, προβάλει αντιρρήσεις προφορικά στις διαφορές ή αποστέλλει σχετική ειδοποίηση. Αν δεν προβληθούν τέτοιες αντιρρήσεις, οι όροι της σύμβασης είναι οι όροι της πρότασης, με τις τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στην αποδοχή.

3. Πρόσθετοι ή διαφορετικοί όροι, αναφερόμενοι μεταξύ άλλων στην τιμή, την πληρωμή, την ποιότητα και την ποσότητα των κινητών πραγμάτων, τον τόπο και το χρόνο της παράδοσης, την έκταση της ευθύνης του ενός μέρους έναντι του άλλου ή την επίλυση των διαφορών, θεωρούνται ότι μεταβάλλουν ουσιωδώς τους όρους της πρότασης.

Άρθρο 20

1. Η προθεσμία αποδοχής που ορίζει ο προτείνων με τηλεγράφημα ή επιστολή αρχίζει από την παράδοση του τηλεγραφήματος προς αποστολή ή από την ημερομηνία που εμφανίζεται στην επιστολή ή, ελλείψει τέτοιας ημερομηνίας, από την ημερομηνία που εμφανίζεται επί του φακέλου. Η προθεσμία αποδοχής που ορίζει ο προτείνων τηλεφωνικά, με τηλετύπημα ή άλλο μέσο άμεσης επικοινωνίας αρχίζει από τη στιγμή που η πρόταση περιέρχεται στον παραλήπτη.

2. Οι κατά τη διάρκεια της προθεσμίας αποδοχής επίσημες αργίες ή μη εργάσιμες ημέρες περιλαμβάνονται στον υπολογισμό της προθεσμίας. Εν τούτοις, αν η γνωστοποίηση της αποδοχής δεν μπορεί να επιδοθεί στη διεύθυνση του προτείνοντος κατά την τελευταία ημέρα της προθεσμίας, επειδή αυτή η ημέρα συμπίπτει με επίσημη αργία ή μη εργάσιμη ημέρα στον τόπο εγκατάστασης του προτείνοντος, η προθεσμία παρατείνεται έως την πρώτη εργάσιμη ημέρα που ακολουθεί.

Άρθρο 21

1. Καθυστερημένη αποδοχή είναι εν τούτοις ισχυρή, αν χωρίς καθυστέρηση ο προτείνων ενημερώσει προφορικά γι' αυτό τον παραλήπτη αποστέλλει σχετική ειδοποίηση.

2. Αν προκύπτει από επιστολή ή άλλο έγγραφο που περιέχει καθυστερημένη αποδοχή, ότι η επιστολή ή το έγγραφο έχουν σταλεί υπό συνθήκες τέτοιες ώστε, αν η διαβίβαση ήταν κανονική, θα είχε περιέλθει στον προτείνοντα εγκαίρως, η καθυστερημένη αποδοχή είναι ισχυρή ως αποδοχή, εκτός αν, χωρίς καθυστέρηση, ο προτείνων ενημερώσει προφορικά τον παραλήπτη ότι θεωρεί την προσφορά του εκπρόθεσμη ή αποστέλλει σχετική ειδοποίηση.

Άρθρο 22

Η αποδοχή μπορεί να ανακληθεί αν η ανάκληση περιέλθει στον προτείνοντα πριν ή κατά τη στιγμή που η αποδοχή θα παρήγε τα αποτελέσματά της.

Άρθρο 23

Η σύμβαση συνάπτεται κατά τη στιγμή που η αποδοχή της πρότασης παράγει αποτέλεσμα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 24

Για τους σκοπούς του παρόντος μέρους της Σύμβασης, πρόταση, δήλωση αποδοχής ή οποιαδήποτε άλλη δήλωση βουλήσεως "περιέχεται" στον παραλήπτη της όταν γίνεται προφορικά προς αυτόν ή του επιδίδεται με οποιοδήποτε άλλο μέσο προσωπικώς στον τόπο της εγκατάστασής του ή στην ταχυδρομική του διεύθυνση ή, αν δεν έχει τόπο εγκατάστασης ή ταχυδρομική διεύθυνση, στη συνήθη διαμονή του.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΠΩΛΗΣΗ ΚΙΝΗΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 25

Αθέτηση σύμβασης που διαπράττει ένας από τους συμβαλλομένους είναι ουσιώδης, αν επιφέρει τέτοια βλάβη στον αντισυμβαλλόμενο, ώστε να του αποστερεί ουσιαστικά, ό,τι αυτός edικαιοúτο να προσδοκά από τη σύμβαση, εκτός αν ο αθετών δεν προέβλεψε μια τέτοια συνέπεια και ένας συνετός συναλλασσόμενος της ίδιας κατηγορίας και υπό τις ίδιες περιστάσεις επίσης δεν θα την είχε προβλέψει.

Άρθρο 26

Δήλωση υπαναχώρησης της σύμβασης παράγει αποτέλεσμα μόνον αν γνωστοποιείται στο άλλο μέρος.

Άρθρο 27

Με την επιφύλαξη ρητής αντίθετης διάταξης στο παρόν μέρος της Σύμβασης, αν γίνεται γνωστοποίηση, αίτηση ή άλλη επικοινωνία από έναν συμβαλλόμενο, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος μέρους και με τα προσήκοντα για τις περιστάσεις μέσα, καθυστέρηση ή πλάνη στη διαβίβαση της επικοινωνίας ή η μη λήψη της δεν αποστερεί αυτόν τον συμβαλλόμενο από το δικαίωμα να την επικαλεσθεί.

Άρθρο 28

Αν, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης, ένας συμβαλλόμενος δικαιούται να ζητήσει την εκπλήρωση παροχής από τον αντισυμβαλλόμενο, το δικαστήριο δεν υποχρεούται να διατάξει την αυτούσια εκπλήρωση παρά μόνον αν θα τη διέτασσε σύμφωνα με το δίκαιό του, σε παρόμοιες συμβάσεις πώλησης που δεν διέπονται από την παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 29

1. Η σύμβαση μπορεί να τροποποιείται ή να λύεται με μόνη τη συμφωνία των μερών.
2. Έγγραφη σύμβαση που περιέχει όρο κατά τον οποίο κάθε τροποποίηση ή συμφωνία λύσης θα γίνεται εγγράφως, δεν μπορεί να τροποποιείται ή να λύεται με άλλον τύπο. Εν τούτοις, η συμπεριφορά ενός συμβαλλομένου είναι δυνατόν να τον εμποδίσει να επικαλεσθεί τέτοιο όρο, στο μέτρο που ο αντισυμβαλλόμενος στηρίχθηκε σε αυτή τη συμπεριφορά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΩΛΗΤΗ

Άρθρο 30

Ο πωλητής υποχρεούται, κατά τους όρους της σύμβασης πώλησης και της παρούσας Σύμβασης, να παραδώσει τα κινητά πράγματα, να εγχειρίσει τα σχετικά έγγραφα και να μεταβιβάσει την κυριότητα των πραγμάτων.

ΤΜΗΜΑ Ι

Παράδοση των κινητών πραγμάτων και εγχείριση των εγγράφων

Άρθρο 31

Αν ο πωλητής δεν υποχρεούται να παραδώσει τα κινητά πράγματα σε άλλον ορισμένο τόπο, η υποχρέωση παράδοσης συνίσταται:

(α) Αν η σύμβαση πώλησης προβλέπει μεταφορά των πραγμάτων, στην παράδοση των πραγμάτων στον πρώτο μεταφορέα για μεταφορά στον αγοραστή.

(β) Αν, στις περιπτώσεις που δεν εμπίπτουν στο προηγούμενο εδάφιο, η σύμβαση αναφέρεται σε συγκεκριμένα πράγματα ή σε κατά γένος ορισμένα πράγματα, τα οποία πρέπει να ληφθούν από συγκεκριμένο σύνολο, ή σε πράγματα που πρόκειται να κατασκευασθούν ή παραχθούν και αν κατά τη σύναψη της σύμβασης τα μέρη γνώριζαν ότι τα πράγματα βρίσκονται ή επρόκειτο να κατασκευασθούν ή παραχθούν σε ορισμένο τόπο στο να θέσει τα πράγματα στη διάθεση του αγοραστή στον τόπο αυτόν.

(γ) Στις άλλες περιπτώσεις, στο να θέσει τα πράγματα στη διάθεση του αγοραστή στον τόπο όπου ο πωλητής είχε την εγκατάστασή του κατά τη σύναψη της σύμβασης.

Άρθρο 32

1. Αν ο πωλητής, σύμφωνα με τη σύμβαση πώλησης ή την παρούσα Σύμβαση, παραδίδει τα κινητά πράγματα σε μεταφορέα και αν τα πράγματα δεν συνδέονται σαφώς με τη σύμβαση μέσω διακριτικών σημείων επ' αυτών ή εγγράφων μεταφοράς ή με οποιονδήποτε άλλον τρόπο, ο πωλητής πρέπει να ειδοποιήσει τον αγοραστή για την αποστολή προσδιορίζοντας ειδικώς τα πράγματα.

2. Αν ο πωλητής υποχρεούται να φροντίσει για τη μεταφορά των κινητών πραγμάτων, πρέπει να συνάψει αυτός τις αναγκαίες συμβάσεις για τη μεταφορά στον προσδιορισμένο τόπο με κατάλληλα για τις περιστάσεις μέσα μεταφοράς και σύμφωνα με τους συνήθεις όρους τέτοιας μεταφοράς.

3. Αν ο πωλητής δεν υποχρεούται να ασφαλίσει τη μεταφορά των κινητών πραγμάτων, πρέπει, με αίτημα του αγοραστή, να του παράσχει όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες που είναι αναγκαίες για τη σύναψη αυτής της ασφάλισης.

Άρθρο 33

Ο πωλητής υποχρεούται να παραδώσει τα κινητά πράγματα:

- (α) αν μια ημερομηνία ορίζεται ή μπορεί να συναχθεί από τη σύμβαση, κατά την ημερομηνία αυτή,
- (β) αν μια προθεσμία ορίζεται ή μπορεί να συναχθεί από τη σύμβαση, οποτεδήποτε μέσα σε αυτήν την προθεσμία, εκτός αν από τις περιστάσεις συνάγεται ότι την ημερομηνία πρέπει να επιλέξει ο αγοραστής ή
- (γ) σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση, μέσα σε εύλογο χρόνο από τη σύναψη της σύμβασης.

Άρθρο 34

Αν ο πωλητής υποχρεούται να εγχειρίσει έγγραφα σχετικά με τα κινητά πράγματα, πρέπει να εκπληρώσει αυτή την υποχρέωση κατά το χρόνο, στον τόπο και σύμφωνα με τον τύπο που ορίζονται στη σύμβαση. Σε περίπτωση εγχείρισης των εγγράφων πριν από το χρόνο αυτόν, ο πωλητής μπορεί να θεραπεύσει, έως το χρόνο αυτόν οποιοδήποτε ελάττωμα των εγγράφων, εφόσον η άσκηση αυτού του δικαιώματος δεν προκαλεί στον αγοραστή μη ανεκτή δυσκολία ή δαπάνη. Εν τούτοις, ο αγοραστής διατηρεί το δικαίωμα να απαιτήσει αποζημίωση σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

ΤΜΗΜΑ II

Ανταπόκριση των κινητών πραγμάτων προς τη σύμβαση και δικαιώματα ή αξιώσεις τρίτων

Άρθρο 35

1. Ο πωλητής υποχρεούται να παραδώσει κινητά πράγματα που κατά ποσότητα, ποιότητα και είδος, καθώς και ως προς τον τρόπο, κατά τον οποίο τοποθετούνται προς αποστολή ή συσκευάζονται, ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της σύμβασης.
2. Εκτός από την περίπτωση διαφορετικής συμφωνίας των μερών, τα κινητά πράγματα ανταποκρίνονται στη σύμβαση μόνο αν: α) είναι κατάλληλα για τους σκοπούς, για τους οποίους πράγματα της ίδιας κατηγορίας θα χρησιμοποιούνται συνήθως, β) είναι κατάλληλα για οποιονδήποτε ειδικό σκοπό που περιήλθε, ρητά ή σιωπηρά, κατά τη σύναψη της σύμβασης, σε γνώση του πωλητή, εκτός αν συνάγεται από τις περιστάσεις ότι ο αγοραστής δεν στηρίχθηκε ή ότι δεν θα ήταν εύλογο γι' αυτόν να στηριχθεί στις ειδικές γνώσεις ή την ικανότητα ή την κρίση του πωλητή, γ) διαθέτουν τις ιδιότητες των πραγμάτων, τα οποία ο πωλητής παρουσίασε στον αγοραστή ως δείγμα ή υπόδειγμα, δ) τοποθετούνται προς αποστολή ή συσκευάζονται κατά το συνήθη, για πράγματα της ίδιας κατηγορίας, τρόπο ή ελλείπει τέτοιου τρόπου, κατά τρόπο πρόσφορο για να τα διατηρήσει και να τα προστατεύσει.

3. Ο πωλητής δεν ευθύνεται σύμφωνα με τις υποπαραγράφους (α) μέχρι (δ) της προηγούμενης παραγράφου για οποιαδήποτε μη ανταπόκριση των κινητών πραγμάτων προς τη σύμβαση αν κατά τη σύναψη της σύμβασης ο αγοραστής γνώριζε ή δεν μπορούσε να αγνοεί τη μη ανταπόκριση.

Άρθρο 36

1. Ο πωλητής ευθύνεται σύμφωνα με τη σύμβαση πώλησης και την παρούσα Σύμβαση για οποιαδήποτε έλλειψη ανταπόκρισης που υπάρχει κατά το χρονικό σημείο μεταφοράς του κινδύνου στον αγοραστή, ακόμη και αν η έλλειψη της ανταπόκρισης αποκαλύπτεται μόνο μετά το χρονικό αυτό σημείο.

2. Ο πωλητής ευθύνεται επίσης για οποιαδήποτε έλλειψη ανταπόκρισης, η οποία επέρχεται μετά το χρονικό σημείο που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο και η οποία οφείλεται στη μη εκπλήρωση οποιασδήποτε από τις υποχρεώσεις του, περιλαμβανομένης της αθέτησης εγγύησης ότι τα κινητά πράγματα για ορισμένη χρονική περίοδο θα παραμείνουν κατάλληλα για το συνηθισμένο σκοπό ή για έναν ιδιαίτερο σκοπό ή ότι θα διατηρήσουν ορισμένες ιδιότητες ή χαρακτηριστικά.

Άρθρο 37

Ο πωλητής, αν παρέδωσε κινητά πράγματα πριν από το χρόνο παράδοσης, έχει το δικαίωμα, έως το χρόνο αυτόν, είτε να παραδώσει ελλείπον μέρος ή ποσότητα ή νέα πράγματα σε αντικατάσταση παραδοθέντων πραγμάτων που δεν ανταποκρίνονται στη σύμβαση είτε να αποκαταστήσει οποιαδήποτε έλλειψη ανταπόκρισης των παραδοθέντων πραγμάτων, εφόσον η άσκηση αυτού του δικαιώματος δεν προκαλεί στον αγοραστή μη ανεκτή δυσκολία ή δαπάνη. Εν τούτοις, ο αγοραστής διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει αποζημίωση σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 38

1. Ο αγοραστής οφείλει να εξετάσει ή να δώσει προς εξέταση τα κινητά πράγματα μέσα στη συντομότερη δυνατή προθεσμία που επιτρέπουν οι περιστάσεις.

2. Αν κατά τη σύμβαση απαιτείται μεταφορά των κινητών πραγμάτων, η εξέτασή τους μπορεί να αναβληθεί έως την άφιξή τους στον προορισμό τους.

3. Αν τα κινητά πράγματα αλλάξουν προορισμό κατά τη μεταφορά ή αποσταλούν παραπέρα από τον αγοραστή χωρίς αυτός να έχει επαρκή δυνατότητα εξέτασής τους, ο δε πωλητής κατά τη σύναψη της σύμβασης γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει τη δυνατότητα μιας τέτοιας αλλαγής προορισμού ή παραπέρα αποστολής, η εξέταση μπορεί να αναβληθεί έως την άφιξη των πραγμάτων στο νέο προορισμό τους.

Άρθρο 39

1. Ο αγοραστής χάνει το δικαίωμα να επικαλεσθεί έλλειψη ανταπόκρισης των κινητών πραγμάτων, αν δεν τη γνωστοποιήσει στον πωλητή, προσδιορίζοντας επακριβώς τη φύση της έλλειψης, μέσα σε εύλογη προθεσμία μετά το χρονικό σημείο κατά το οποίο τη διαπίστωσε ή όφειλε να την είχε διαπιστώσει.

2. Σε κάθε περίπτωση ο αγοραστής χάνει το δικαίωμα να επικαλεσθεί την έλλειψη ανταπόκρισης των κινητών πραγμάτων, αν, το αργότερο μέσα σε δύο (2) έτη από το χρόνο της πραγματικής σε αυτόν παράδοσης των πραγμάτων, δεν τη γνωστοποιήσει στον πωλητή, εκτός αν αυτή η προθεσμία δεν συμβιβάζεται με το συμβατικό χρόνο εγγύησης.

Άρθρο 40

Ο πωλητής δεν μπορεί να επικαλεσθεί τις διατάξεις των άρθρων 38 και 39, αν η έλλειψη ανταπόκρισης έχει σχέση με γεγονότα τα οποία γνώριζε ή δεν μπορούσε να τα αγνοεί και τα οποία δεν έφερε σε γνώση του αγοραστή.

Άρθρο 41

Ο πωλητής έχει την υποχρέωση να παραδώσει κινητά πράγματα ελεύθερα από οποιοδήποτε δικαίωμα ή αξίωση τρίτου, εκτός αν ο αγοραστής συνήνεσε να λάβει τα βεβαρημένα με τέτοιο δικαίωμα ή αξίωση πράγματα. Εν τούτοις, αν τέτοιο δικαίωμα ή αξίωση θεμελιώνεται σε βιομηχανική ιδιοκτησία ή σε ιδιοκτησία επί άλλων προϊόντων της διάνοιας, η υποχρέωση του πωλητή διέπεται από το άρθρο 42.

Άρθρο 42

1. Ο πωλητής έχει την υποχρέωση να παραδώσει κινητά πράγματα ελεύθερα από οποιοδήποτε δικαίωμα ή αξίωση τρίτου που θεμελιώνεται σε βιομηχανική ιδιοκτησία ή σε ιδιοκτησία επί άλλων προϊόντων της διάνοιας και που ο πωλητής κατά τη σύναψη της σύμβασης γνώριζε ή δεν μπορούσε να αγνοεί, υπό τον όρο ότι το δικαίωμα ή η αξίωση θεμελιώνεται σε βιομηχανική ιδιοκτησία ή σε ιδιοκτησία επί άλλων προϊόντων της διάνοιας: (α) σύμφωνα με το δίκαιο του Κράτους όπου τα πράγματα θα επαναπωληθούν ή θα χρησιμοποιηθούν με άλλον τρόπο, αν τα μέρη κατά τη σύναψη της σύμβασης έλαβαν υπόψη ότι τα πράγματα θα επαναπωληθούν ή θα χρησιμοποιηθούν με άλλον τρόπο σε αυτό το Κράτος, ή (β) σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση, σύμφωνα με το δίκαιο του Κράτους της εγκατάστασης του αγοραστή.

2. Η υποχρέωση του πωλητή σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο δεν επεκτείνεται στις ακόλουθες περιπτώσεις: (α) αν κατά τη σύναψη της σύμβασης ο αγοραστής γνώριζε ή δεν μπορούσε να αγνοεί την ύπαρξη του δικαιώματος ή της αξίωσης, ή (β) αν το δικαίωμα ή η αξίωση προκύπτουν από τη συμμόρφωση του πωλητή με τεχνικά σχεδιαγράμματα, σχέδια, τύπους ή άλλες προδιαγραφές που δόθηκαν από τον αγοραστή.

Άρθρο 43

1. Ο αγοραστής χάνει το δικαίωμα να επικαλεσθεί τις διατάξεις των άρθρων 41 και 42, αν δεν γνωστοποιήσει στον πωλητή το δικαίωμα ή την αξίωση του τρίτου, προσδιορίζοντας τη φύση τους, μέσα σε εύλογη προθεσμία από τη στιγμή που έλαβε ή έπρεπε να έχει λάβει γνώση του δικαιώματος ή της αξίωσης.
2. Ο πωλητής δεν μπορεί να επικαλεσθεί τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, αν γνώριζε το δικαίωμα ή την αξίωση του τρίτου και τη φύση τους.

Άρθρο 44

Ανεξάρτητα από τις διατάξεις της παραγράφου (1) του άρθρου 39 και της παραγράφου (1) του άρθρου 43, ο αγοραστής μπορεί να μειώσει το τίμημα σύμφωνα με το άρθρο 50 ή να απαιτήσει αποζημίωση, εξαιρουμένου του διαφυγόντος κέρδους, αν παρέλειψε την απαιτούμενη γνωστοποίηση από εύλογη αιτία.

ΤΜΗΜΑ ΙΙΙ

Έννομα βοηθήματα του αγοραστή σε περίπτωση αθέτησης της σύμβασης από τον πωλητή

Άρθρο 45

1. Αν ο πωλητής δεν εκπληρώσει οποιαδήποτε από τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τη σύμβαση πώλησης ή από την παρούσα Σύμβαση, ο αγοραστής μπορεί: (α) να ασκήσει τα προβλεπόμενα στα άρθρα 46 έως 52 δικαιώματα, (β) να απαιτήσει αποζημίωση κατά τα άρθρα 74 έως 77.
2. Ο αγοραστής δεν χάνει το δικαίωμα να απαιτήσει αποζημίωση, επειδή τυχόν έκανε χρήση άλλων έννομων βοηθημάτων.
3. Εφόσον ο αγοραστής ασκήσει ένα από τα έννομα βοηθήματά του λόγω αθέτησης της σύμβασης, το δικαστήριο ή το διαιτητικό δικαστήριο δεν μπορεί να παράσχει στον πωλητή περίοδο χάριτος.

Άρθρο 46

1. Ο αγοραστής μπορεί να απαιτήσει από τον πωλητή την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του, εκτός αν έχει ασκήσει έννομο βοήθημα που δεν συμβιβάζεται με αυτή την απαίτησή του.
2. Αν τα κινητά πράγματα δεν ανταποκρίνονται στη σύμβαση, ο αγοραστής μπορεί να απαιτήσει την αντικατάστασή τους με άλλα, μόνον εφόσον η μη ανταπόκριση συνιστά ουσιώδη αθέτηση της σύμβασης και η απαίτηση για αντικατάσταση ασκείται είτε ταυτόχρονα με γνωστοποίηση κατά το άρθρο 39 είτε μέσα σε εύλογο χρόνο από αυτήν.

3. Αν τα κινητά πράγματα δεν ανταποκρίνονται στη σύμβαση, ο αγοραστής μπορεί να ζητήσει από τον πωλητή να άρει τη μη ανταπόκριση με διόρθωση, εκτός αν αυτό δεν είναι εύλογο υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις. Η απαίτηση διόρθωσης πρέπει να ασκηθεί είτε ταυτόχρονα με γνωστοποίηση κατά το άρθρο 39 είτε μέσα σε εύλογο χρόνο από αυτήν.

Άρθρο 47

1. Ο αγοραστής μπορεί να τάξει πρόσθετη προθεσμία εύλογης διάρκειας στον πωλητή για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του.

2. Ο αγοραστής δεν μπορεί να ασκήσει οποιοδήποτε έννομο βοήθημα, λόγω αθέτησης της σύμβασης κατά τη διάρκεια αυτής της προθεσμίας, εκτός αν ο πωλητής τον έχει ειδοποιήσει ότι δεν θα εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του μέσα στην προθεσμία που του τάχθηκε. Εν τούτοις ο αγοραστής δεν χάνει το δικαίωμα να απαιτήσει αποζημίωση λόγω καθυστέρησης της εκπλήρωσης.

Άρθρο 48

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 49, ο πωλητής μπορεί ακόμη και μετά την ημερομηνία παράδοσης να άρει οποιοδήποτε ελάττωμα στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών του με έξοδά του, εφόσον αυτό δεν συνεπάγεται μη ανεκτή καθυστέρηση και δεν προκαλεί στον αγοραστή μη ανεκτές δυσχέρειες ή αβεβαιότητα ως προς την επιστροφή των δαπανών του από τον πωλητή. Εν τούτοις ο αγοραστής διατηρεί το δικαίωμα να απαιτήσει αποζημίωση κατά την παρούσα Σύμβαση.

2. Εφόσον ο πωλητής προσκαλέσει τον αγοραστή να του γνωστοποιήσει αν θα αποδεχθεί την εκπλήρωση και ο αγοραστής δεν ανταποκριθεί στην πρόσκληση μέσα σε εύλογη προθεσμία, ο πωλητής μπορεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του μέσα στην προθεσμία που αναφέρεται στην πρόσκλησή του. Ο αγοραστής δεν μπορεί μέσα σε αυτήν την προθεσμία να ασκήσει έννομα βοηθήματα που δεν συμβιβάζονται με την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του πωλητή.

3. Η ειδοποίηση του αγοραστή από τον πωλητή ότι θα εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του μέσα σε ορισμένη προθεσμία, τεκμαίρεται, ότι περιέχει πρόσκληση προς τον αγοραστή, κατά την έννοια της προηγούμενης παραγράφου, να γνωστοποιήσει την απόφασή του.

4. Η πρόσκληση ή ειδοποίηση από τον πωλητή κατά τις παραγράφους (2) και (3) του παρόντος άρθρου δεν παράγει αποτελέσματα, εκτός αν περιέλθει στον αγοραστή.

Άρθρο 49

1. Ο αγοραστής μπορεί να δηλώσει υπαναχώρηση από τη σύμβαση: (α) αν η μη εκπλήρωση από τον πωλητή οποιασδήποτε υποχρέωσής του από τη σύμβαση πώλησης ή την παρούσα Σύμβαση συνιστά ουσιώδη αθέτηση της σύμβασης πώλησης ή (β) σε περίπτωση μη παράδοσης, αν ο πωλητής δεν παραδώσει τα κινητά πράγματα μέσα στην πρόσθετη προθεσμία που του έταξε ο αγοραστής σύμφωνα με

την παράγραφο (1) του άρθρου 47 ή δηλώσει ότι δεν θα τα παραδώσει μέσα στην κατά τα ανωτέρω ταχθείσα προθεσμία.

2. Εν τούτοις, εφόσον ο πωλητής έχει παραδώσει τα κινητά πράγματα, ο αγοραστής χάνει το δικαίωμα να δηλώσει υπαναχώρηση από τη σύμβαση, εκτός αν πράττει τούτο: (α) σε περίπτωση καθυστερημένης παράδοσης μέσα σε εύλογο χρόνο από τη στιγμή που έλαβε γνώση της παράδοσης, (β) σε περίπτωση άλλης αθέτησης, εκτός από την καθυστερημένη παράδοση, μέσα σε εύλογο χρόνο: (I) αφότου έλαβε ή όφειλε να λάβει γνώση της αθέτησης, (II) αφότου παρήλθε οποιαδήποτε πρόσθετη προθεσμία που τάχθηκε από τον αγοραστή σύμφωνα με την παράγραφο (1) του άρθρου 47 ή αφότου ο πωλητής δήλωσε ότι δεν θα εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του μέσα σε αυτήν την πρόσθετη προθεσμία ή (III) αφότου παρήλθε οποιαδήποτε πρόσθετη προθεσμία που τάχθηκε από τον πωλητή σύμφωνα με την παράγραφο (2) του άρθρου 48 ή αφότου ο αγοραστής δήλωσε ότι δεν θα αποδεχθεί την εκπλήρωση.

Άρθρο 50

Σε περίπτωση μη ανταπόκρισης των κινητών πραγμάτων προς τη σύμβαση και ανεξάρτητα από το αν το τίμημα έχει ήδη καταβληθεί ή όχι ο αγοραστής μπορεί να μειώσει το τίμημα κατά την αναλογία της αξίας των πραγμάτων παραδοθέντων πραγμάτων κατά το χρόνο της παράδοσης προς την αξία, την οποία θα είχαν κατά τον ίδιο χρόνο πράγματα ανταποκρινόμενα προς τη σύμβαση. Αν όμως ο πωλητής άρει το οποιοδήποτε ελάττωμα στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών του κατά το άρθρο 37 ή το άρθρο 48 ή αν ο αγοραστής αρνείται να δεχθεί εκπλήρωση από τον πωλητή κατά τα άρθρα αυτά, ο αγοραστής δεν μπορεί να μειώσει το τίμημα.

Άρθρο 51

1. Αν ο πωλητής παραδώσει μόνο ένα μέρος των κινητών πραγμάτων ή αν μόνο ένα μέρος των πραγμάτων ανταποκρίνεται προς τη σύμβαση, τα άρθρα 46 έως 50 εφαρμόζονται ως προς τα ελλείποντα ή μη ανταποκρινόμενα προς τη σύμβαση πράγματα.

2. Ο αγοραστής μπορεί να δηλώσει υπαναχώρηση από τη σύμβαση στο σύνολό της, μόνον αν η ελλιπής ή μη ανταποκρινόμενη προς τη σύμβαση παράδοση συνιστά ουσιώδη αθέτηση της σύμβασης.

Άρθρο 52

1. Αν ο πωλητής παραδίδει τα κινητά πράγματα πριν από το συμφωνημένο χρόνο, ο αγοραστής μπορεί να τα παραλάβει ή να αρνηθεί την παραλαβή τους.

2. Αν ο πωλητής παραδίδει ποσότητα κινητών πραγμάτων μεγαλύτερη από την προβλεπόμενη στη σύμβαση, ο αγοραστής μπορεί να δεχθεί ή να αρνηθεί την παραλαβή της επιπλέον ποσότητας. Αν ο αγοραστής δεχθεί ολόκληρη ή μέρος της επιπλέον ποσότητας, υποχρεούται να την πληρώσει στη συμβατική τιμή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΓΟΡΑΣΤΗ

Άρθρο 53

Ο αγοραστής υποχρεούται να πληρώσει το τίμημα για τα κινητά πράγματα και να τα παραλάβει κατά τα προβλεπόμενα στη σύμβαση πώλησης και στην παρούσα Σύμβαση.

ΤΜΗΜΑ Ι

Πληρωμή του τιμήματος

Άρθρο 54

Η υποχρέωση του αγοραστή να πληρώσει το τίμημα περιλαμβάνει τη λήψη μέτρων και την τήρηση των διατυπώσεων που τυχόν απαιτούνται από τη σύμβαση πώλησης ή από νόμους και άλλες κανονιστικές ρυθμίσεις, προκειμένου να καταστεί δυνατή η πληρωμή.

Άρθρο 55

Αν η σύμβαση πώλησης έχει συναφθεί έγκυρα, αλλά χωρίς να προσδιορίζει το τίμημα ρητά ή σιωπηρά ή με πρόβλεψη που επιτρέπει τον προσδιορισμό του, θεωρείται ότι τα μέρη, ελλείψει ένδειξης για το αντίθετο, αναφέρθηκαν σιωπηρά στην τρέχουσα τιμή κατά το χρόνο σύναψης της σύμβασης για όμοια κινητά πράγματα που πωλούνται υπό συγκρίσιμους όρους στο σχετικό κύκλο συναλλαγών.

Άρθρο 56

Αν το τίμημα των κινητών πραγμάτων έχει ορισθεί κατά βάρος, σε περίπτωση αμφιβολίας, προσδιορίζεται από το καθαρό βάρος.

Άρθρο 57

1. Αν ο αγοραστής δεν είναι υποχρεωμένος να πληρώσει το τίμημα σε κάποιο άλλο ορισμένο μέρος, οφείλει να το πληρώσει στον πωλητή: (α) στην εγκατάσταση του πωλητή, ή (β) εφόσον η πληρωμή πρέπει να πραγματοποιηθεί έναντι παράδοσης των κινητών πραγμάτων ή εγγράφων, στον τόπο αυτής της παράδοσης.
2. Ο πωλητής βαρύνεται με κάθε αύξηση των συνδεόμενων με την πληρωμή εξόδων που προκαλείται από την αλλαγή του τόπου εγκατάστασής του μετά τη σύναψη της σύμβασης.

Άρθρο 58

1. Αν ο αγοραστής δεν είναι υποχρεωμένος να πληρώσει το τίμημα σε κάποιον άλλον ορισμένο χρόνο, οφείλει να το πληρώσει, όταν ο πωλητής θέσει στη διάθεση του αγοραστή τα κινητά πράγματα ή τα παραστατικά τους έγγραφα, σύμφωνα με τη σύμβαση πώλησης και την παρούσα Σύμβαση. Ο πωλητής μπορεί να εξαρτήσει την παράδοση των πραγμάτων ή εγγράφων από την πληρωμή.

2. Αν η σύμβαση προβλέπει μεταφορά των κινητών πραγμάτων, ο πωλητής μπορεί να τα αποστείλει υπό τον όρο ότι τα πράγματα ή τα παραστατικά τους έγγραφα δεν θα παραδοθούν παρά μόνον έναντι πληρωμής του τιμήματος.

3. Ο αγοραστής δεν είναι υποχρεωμένος να πληρώσει το τίμημα πριν του δοθεί η δυνατότητα να εξετάσει τα κινητά πράγματα, εκτός αν οι διαδικασίες παράδοσης ή πληρωμής που έχουν συμφωνηθεί δεν συμβιβάζονται με αυτή τη δυνατότητα.

Άρθρο 59

Ο αγοραστής υποχρεούται να πληρώσει το τίμημα κατά το χρόνο που έχει οριστεί στη σύμβαση πώλησης ή που προκύπτει από αυτήν και την παρούσα Σύμβαση, χωρίς να απαιτείται πρόσκληση ή συμμόρφωση προς οποιεσδήποτε διατυπώσεις εκ μέρους του πωλητή.

ΤΜΗΜΑ II

Παραλαβή

Άρθρο 60

Η υποχρέωση του αγοραστή προς παραλαβή συνίσταται: (α) στην τέλεση κάθε πράξης που εύλογα μπορεί να αναμένεται από αυτόν, προκειμένου να δοθεί στον πωλητή η δυνατότητα παράδοσης και (β) στην ανάληψη των πραγμάτων.

ΤΜΗΜΑ III

Έννομα βοηθήματα του πωλητή λόγω αθέτησης της

Άρθρο 61

1. Αν ο αγοραστής δεν εκπληρώσει οποιαδήποτε υποχρέωσή του από τη σύμβαση πώλησης ή την παρούσα Σύμβαση, ο πωλητής μπορεί: (α) να ασκήσει τα δικαιώματα που προβλέπονται στα άρθρα 62 έως 65. (β) να απαιτήσει αποζημίωση κατά τα προβλεπόμενα στα άρθρα 74 έως 77.

2. Ο πωλητής δεν χάνει το δικαίωμα να απαιτήσει αποζημίωση, επειδή τυχόν έκανε χρήση άλλων έννομων βοηθημάτων.

3. Εφόσον ο πωλητής ασκήσει ένα από τα έννομα βοηθήματά του, λόγω αθέτησης της σύμβασης, το δικαστήριο ή το διαιτητικό δικαστήριο δεν μπορεί να παράσχει στον πωλητή περίοδο χάριτος.

Άρθρο 62

Ο πωλητής μπορεί να απαιτήσει από τον αγοραστή να πληρώσει το τίμημα, να παραλάβει τα κινητά πράγματα και να εκπληρώσει τις άλλες υποχρεώσεις του, εκτός αν ο πωλητής έχει ασκήσει έννομο βοήθημα που δεν συμβιβάζεται με αυτήν την απαίτηση.

Άρθρο 63

1. Ο πωλητής μπορεί να τάξει πρόσθετη προθεσμία εύλογης διάρκειας στον αγοραστή για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του.

2. Ο πωλητής δεν μπορεί να ασκήσει οποιοδήποτε έννομο βοήθημα λόγω αθέτησης της σύμβασης κατά τη διάρκεια αυτής της προθεσμίας, εκτός αν ο αγοραστής τον έχει ειδοποιήσει ότι δεν θα εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του μέσα στην προθεσμία που του τάχθηκε. Εν τούτοις, ο πωλητής δεν χάνει το δικαίωμα να απαιτήσει αποζημίωση λόγω καθυστέρησης της εκπλήρωσης.

Άρθρο 64

1. Ο πωλητής μπορεί να δηλώσει υπαναχώρηση από τη σύμβαση: (α) αν η μη εκπλήρωση από τον αγοραστή οποιασδήποτε υποχρέωσής του από τη σύμβαση πώλησης ή την παρούσα Σύμβαση συνιστά ουσιώδη αθέτηση της σύμβασης πώλησης ή (β) αν ο αγοραστής δεν εκπληρώσει, μέσα στην πρόσθετη προθεσμία που του έταξε ο πωλητής, σύμφωνα με την παράγραφο (1) του άρθρου 63, την υποχρέωσή του να πληρώσει το τίμημα ή να παραλάβει τα κινητά πράγματα ή να δηλώσει ότι δεν θα το πράξει μέσα στην παραπάνω ταχθείσα προθεσμία.

2. Εν τούτοις, εφόσον ο αγοραστής έχει πληρώσει το τίμημα, ο πωλητής χάνει το δικαίωμα υπαναχώρησης από τη σύμβαση, εκτός αν το ασκεί: (α) σε περίπτωση καθυστερημένης εκπλήρωσης από τον αγοραστή, πριν ο πωλητής λάβει γνώση της εκπλήρωσης, (β) σε περίπτωση άλλης αθέτησης της σύμβασης εκτός της καθυστερημένης εκπλήρωσης από τον αγοραστή, μέσα σε εύλογο χρόνο: (I) αφότου ο πωλητής έλαβε ή έπρεπε να λάβει γνώση της αθέτησης ή (II) αφότου παρήλθε οποιαδήποτε πρόσθετη προθεσμία που τάχθηκε από τον πωλητή, σύμφωνα με την παράγραφο (1) του άρθρου 63 ή αφότου [εν. ο] αγοραστής δήλωσε ότι δεν θα εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του μέσα σ' αυτήν την πρόσθετη προθεσμία.

Άρθρο 65

1. Αν κατά τη σύμβαση πώλησης ο αγοραστής πρέπει να προσδιορίσει το σχήμα, τις διαστάσεις ή άλλα χαρακτηριστικά των κινητών πραγμάτων και παραλείψει να προβεί σε αυτόν τον προσδιορισμό κατά το συμφωνημένο χρόνο ή μέσα σε εύλογο χρόνο από τη λήψη σχετικής πρόσκλησης από τον πωλητή, ο πωλητής μπορεί, ανεξάρτητα από άλλα δικαιώματα που τυχόν έχει, να προβεί στον προσδιορισμό ο ίδιος, σύμφωνα με τις ανάγκες του αγοραστή στο μέτρο που του είναι γνωστές.

2. Αν ο πωλητής προβεί ο ίδιος στον προσδιορισμό, οφείλει να ειδοποιήσει τον αγοραστή για τις λεπτομέρειές του και να του τάξει εύλογη προθεσμία, μέσα στην οποία ο αγοραστής μπορεί να προβεί σε διαφορετικό προσδιορισμό. Αν, μετά τη λήψη τέτοιας ειδοποίησης, ο αγοραστής δεν κάνει χρήση αυτής της δυνατότητας μέσα στο χρόνο που του τάχθηκε, ο προσδιορισμός εκ μέρους του πωλητή είναι δεσμευτικός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΜΕΤΑΘΕΣΗ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Άρθρο 66

Η απώλεια ή βλάβη των κινητών πραγμάτων μετά τη μετάθεση του κινδύνου στον αγοραστή δεν τον απαλλάσσει από την υποχρέωσή του να πληρώσει το τίμημα, εκτός αν η απώλεια ή βλάβη οφείλεται σε πράξη ή παράλειψη του πωλητή.

Άρθρο 67

1. Αν η σύμβαση πώλησης προβλέπει μεταφορά των κινητών πραγμάτων και ο πωλητής δεν είναι υποχρεωμένος να τα παραδώσει σε ορισμένο τόπο, ο κίνδυνος μετατίθεται στον αγοραστή, όταν τα πράγματα παραδίδονται στον πρώτο μεταφορέα, προκειμένου να διαβιβάσθούν στον αγοραστή, σύμφωνα με τη σύμβαση πώλησης. Αν ο πωλητής είναι υποχρεωμένος να παραδώσει τα πράγματα σε μεταφορέα σε ορισμένο τόπο, ο κίνδυνος μετατίθεται στον αγοραστή μόνον όταν τα πράγματα παραδοθούν στο μεταφορέα σε αυτόν τον τόπο. Το γεγονός ότι ο πωλητής είναι τυχόν εξουσιοδοτημένος να διατηρήσει τα παραστατικά έγγραφα των πραγμάτων δεν επηρεάζει τη μετάθεση του κινδύνου.

2. Εν τούτοις, ο κίνδυνος δεν μετατίθεται στον αγοραστή μέχρις ότου διαπιστωθεί σαφώς ότι τα κινητά πράγματα είναι τα αναφερόμενα στη σύμβαση πώλησης είτε μέσω διακριτικών σημείων επί των πραγμάτων, μέσω εγγράφων μεταφοράς, μέσω ειδοποίησης προς τον αγοραστή ή κατ' άλλον τρόπο.

Άρθρο 68

Ο κίνδυνος επί πωλούμενων υπό διαμετακόμιση κινητών πραγμάτων μετατίθεται στον αγοραστή κατά το χρόνο σύναψης της σύμβασης πώλησης. Εν τούτοις, αν αυτό προκύπτει από τις περιστάσεις, ο αγοραστής αναλαμβάνει τον κίνδυνο από τη στιγμή που τα πράγματα παραδόθηκαν στο μεταφορέα, ο οποίος εξέδωσε τα έγγραφα για τη

σύμβαση μεταφοράς. Μολαταύτα, αν κατά το χρόνο σύναψης της σύμβασης πώλησης ο πωλητής γνώριζε ή μπορούσε να γνωρίζει ότι τα πράγματα είχαν απωλεσθεί ή βλαβεί και δεν το αποκάλυψε στον αγοραστή, τον κίνδυνο της απώλειας ή της βλάβης φέρει ο πωλητής.

Άρθρο 69

1. Στις περιπτώσεις που δεν ρυθμίζονται στα άρθρα 67 και 68, ο κίνδυνος μετατίθεται στον αγοραστή, όταν αυτός αναλαμβάνει τα κινητά πράγματα ή, αν δεν τα αναλαμβάνει εγκαίρως, από τη στιγμή που τα πράγματα τίθενται στη διάθεσή του και δεν τα παραλαμβάνει, αθετώντας τη σύμβαση πώλησης.

2. Εν τούτοις, αν ο αγοραστής είναι υποχρεωμένος να αναλάβει τα κινητά πράγματα σε τόπο άλλον από μία των εγκαταστάσεων του πωλητή, ο κίνδυνος μετατίθεται, όταν η παράδοση είναι ληξιπρόθεσμη και ο πωλητής γνωρίζει το γεγονός ότι τα πράγματα έχουν τεθεί στη διάθεσή του σε αυτόν τον τόπο.

3. Αν η σύμβαση πώλησης αφορά κινητά πράγματα που δεν έχουν ακόμη εξατομικευθεί, θεωρείται ότι τα πράγματα τέθηκαν στη διάθεση του αγοραστή, μόνον όταν διαπιστωθεί ότι τα πράγματα είναι τα αναφερόμενα στη σύμβαση πώλησης.

Άρθρο 70

Αν ο πωλητής αθέτησε ουσιαστικά τη σύμβαση πώλησης, τα άρθρα 67, 68 και 69 δεν θίγουν τα έννομα βοηθήματα που ο αγοραστής, εξαιτίας αυτής της αθέτησης, έχει στη διάθεσή του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΩΛΗΤΗ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΓΟΡΑΣΤΗ

ΤΜΗΜΑ I

Εκ των προτέρων αθέτηση της σύμβασης και συμβάσεις για διαδοχικές τμηματικές παροχές άρθρο

Άρθρο 71

1. Ένα μέρος μπορεί να αναστείλει την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του, αν μετά τη σύναψη της σύμβασης καθίσταται προφανές ότι το άλλο μέρος δεν θα εκπληρώσει ουσιαστικά μέρος των υποχρεώσεών του λόγω: (α) σοβαρής ανεπάρκειας

ως προς την ικανότητά του να εκπληρώσει ή ως προς τη φερεγγυότητά του ή (β) της συμπεριφοράς του κατά την προετοιμασία της εκπλήρωσης ή κατά την εκπλήρωση της σύμβασης.

2. Αν ο πωλητής έχει ήδη αποστείλει τα κινητά πράγματα πριν ανακύψουν τα περιστατικά που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, μπορεί να αντιταχθεί στην παράδοση των πραγμάτων στον αγοραστή, έστω και αν ο αγοραστής κατέχει έγγραφο που του δίνει το δικαίωμα να τα αποκτήσει. Η παρούσα παράγραφος αναφέρεται μόνο στα δικαιώματα μεταξύ πωλητή και αγοραστή επί των κινητών πραγμάτων.

3. Το μέρος που αναστέλλει την εκπλήρωση είτε πριν είτε μετά την αποστολή των κινητών πραγμάτων οφείλει να ειδοποιήσει αμέσως το άλλο μέρος για την αναστολή και να συνεχίσει την εκπλήρωση, εφόσον το άλλο μέρος παρέχει επαρκή εξασφάλιση για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του.

Άρθρο 72

1. Αν πριν από το χρόνο εκπλήρωσης της σύμβασης καθίσταται σαφές ότι ένα από τα μέρη θα διαπράξει ουσιώδη αθέτηση της σύμβασης, το άλλο μέρος μπορεί να δηλώσει υπαναχώρηση από τη σύμβαση.

2. Εφόσον ο χρόνος το επιτρέπει, το μέρος που έχει την πρόθεση να υπαναχωρήσει από τη σύμβαση οφείλει να το γνωστοποιήσει υπό εύλογους όρους στο άλλο μέρος, προκειμένου να του επιτρέψει να παράσχει επαρκή εξασφάλιση για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του.

3. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν εφαρμόζονται, αν το άλλο μέρος έχει δηλώσει ότι δεν θα εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του.

Άρθρο 73

1. Σε περίπτωση σύμβασης για διαδοχικές τμηματικές παροχές κινητών πραγμάτων, αν η μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων ενός των μερών ως προς οποιαδήποτε των τμηματικών παροχών συνιστά ουσιώδη αθέτηση της σύμβασης σε σχέση προς αυτήν την παροχή, το άλλο μέρος μπορεί να δηλώσει ότι υπαναχωρεί από τη σύμβαση ως προς αυτήν την παροχή.

2. Εφόσον η μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων ενός των μερών σε σχέση με κάποια από τις τμηματικές παροχές παρέχει σοβαρούς λόγους στο άλλο μέρος να συμπεράνει ότι θα υπάρξει ουσιώδης αθέτηση της σύμβασης σε σχέση προς τις μελλοντικές παροχές, το άλλο μέρος μπορεί να δηλώσει ότι υπαναχωρεί από τη σύμβαση ως προς τις μελλοντικές παροχές, υπό την προϋπόθεση ότι θα το πράξει μέσα σε εύλογη προθεσμία.

3. Ο πωλητής, που δηλώνει ότι υπαναχωρεί από τη σύμβαση ως προς οποιαδήποτε τμηματική παροχή, μπορεί συγχρόνως να δηλώσει ότι υπαναχωρεί και ως προς τις παροχές που έχουν ήδη εκπληρωθεί ή ως προς τις μελλοντικές παροχές, αν λόγω της αλληλεξάρτησής τους οι παροχές αυτές δεν μπορούν να

χρησιμοποιηθούν για το σκοπό, στον οποίο απέβλεπαν τα μέρη κατά τη σύναψη της σύμβασης.

ΤΜΗΜΑ ΙΙ

Αποζημίωση

Άρθρο 74

Η αποζημίωση λόγω αθέτησης της σύμβασης από το ένα μέρος συνίσταται σε ποσό ίσο προς τη ζημία, περιλαμβανομένου και του διαφυγόντος κέρδους, που υπέστη το άλλο μέρος ως αποτέλεσμα της αθέτησης. Η αποζημίωση αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει τη ζημία, την οποία το μέρος που παρέβη τη σύμβαση προέβλεψε ή όφειλε να είχε προβλέψει, ως δυνατή συνέπεια της αθέτησης της σύμβασης, κατά το χρόνο κατάρτισής της εν όψει των γεγονότων και των συνθηκών που τότε γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει.

Άρθρο 75

Εφόσον έγινε υπαναχώρηση από τη σύμβαση και ο αγοραστής συνήψε αγορά κάλυψης ή ο πωλητής συνήψε πώληση κάλυψης κατά εύλογο τρόπο και μέσα σε εύλογο χρόνο μετά την υπαναχώρηση, το μέρος που απαιτεί αποζημίωση μπορεί να ζητήσει τη διαφορά μεταξύ του συμφωνημένου στη σύμβαση τιμήματος και του τιμήματος της σύμβασης κάλυψης, καθώς και κάθε παραπέρα αποζημίωση κατά το άρθρο 74.

Άρθρο 76

1. Εφόσον έγινε υπαναχώρηση και υπάρχει τρέχουσα τιμή για τα κινητά πράγματα, το μέρος που απαιτεί αποζημίωση μπορεί, αν δεν έχει συνάψει σύμβαση κάλυψης κατά το άρθρο 75, να ζητήσει τη διαφορά μεταξύ του συμφωνημένου στη σύμβαση τιμήματος και της τρέχουσας τιμής κατά το χρόνο της υπαναχώρησης, καθώς και κάθε παραπέρα ζημία κατά το άρθρο 74. Αν όμως το μέρος που απαιτεί αποζημίωση υπαναχώρησε από τη σύμβαση, αφού ανέλαβε τα πράγματα, εφαρμόζεται αντί της τρέχουσας τιμής κατά το χρόνο της υπαναχώρησης η τρέχουσα τιμή κατά το χρόνο ανάληψης των πραγμάτων.

2. Τρέχουσα τιμή υπό την έννοια της προηγούμενης παραγράφου είναι η τιμή που επικρατεί στον τόπο, στον οποίο θα έπρεπε να γίνει η παράδοση των κινητών πραγμάτων ή εφόσον δεν υπάρχει τρέχουσα τιμή σε αυτόν τον τόπο, η τρέχουσα τιμή σε κάποιον άλλο τόπο που θα μπορούσε να θεωρηθεί ως εύλογο υποκατάστατο του πρώτου, λαμβανομένων υπόψη των διαφορών στο κόστος μεταφοράς των πραγμάτων.

Άρθρο 77

Το μέρος που επικαλείται την αθέτηση της σύμβασης πρέπει να λάβει όλα τα κατά τις περιστάσεις πρόσφορα μέτρα για να περιορίσει τη ζημία, συμπεριλαμβανομένου και του διαφυγόντος κέρδους, που προκύπτει από την αθέτηση. Αν παραλείψει να λάβει τέτοια μέτρα, το μέρος που παρέβη τη σύμβαση μπορεί να απαιτήσει μείωση της αποζημίωσης κατά το ποσό, κατά το οποίο η ζημία θα μπορούσε να έχει περιορισθεί.

ΤΜΗΜΑ ΙΙΙ

Τόκος

Άρθρο 78

Αν ένα μέρος αρνείται να πληρώσει το τίμημα ή οποιοδήποτε άλλο ληξιπρόθεσμο ποσό, το άλλο μέρος έχει αξίωση για τόκο επί αυτών των ποσών, με την επιφύλαξη και οποιασδήποτε άλλης αποζημίωσης κατά το άρθρο 74.

ΤΜΗΜΑ ΙV

Απαλλαγή

Άρθρο 79

1. Ένας συμβαλλόμενος δεν έχει ευθύνη για τη μη εκπλήρωση μιας από τις υποχρεώσεις του, αν αποδεικνύει ότι η μη εκπλήρωση οφειλόταν σε εμπόδιο κείμενο πέρα από το πεδίο επιρροής του και ότι δεν μπορούσε ευλόγως να αναμένεται από αυτόν να έχει λάβει υπόψη του το εμπόδιο κατά το χρόνο της σύναψης της σύμβασης ή να έχει αποφύγει ή υπερβεί αυτό ή τις συνέπειές του.

2. Αν η μη εκπλήρωση από το συμβαλλόμενο οφείλεται στη μη εκπλήρωση από τρίτον, που ο συμβαλλόμενος αυτός χρησιμοποιεί για να εκτελέσει το σύνολο ή τμήμα της σύμβασης, ο συμβαλλόμενος απαλλάσσεται από την ευθύνη μόνο αν: (α) η απαλλαγή χωρεί σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο και (β) ο ίδιος θα απαλλασσόταν επίσης, εφόσον οι διατάξεις της παραπάνω παραγράφου εφαρμόζονταν σ' αυτόν.

3. Η απαλλαγή που προβλέπεται στο παρόν άρθρο ισχύει για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί το εμπόδιο.

4. Ο συμβαλλόμενος που δεν εκπληρώνει την υποχρέωσή του οφείλει να ειδοποιήσει τον άλλο συμβαλλόμενο για το εμπόδιο και τις επιπτώσεις του στη δυνατότητά του να εκπληρώσει την υποχρέωση. Αν η ειδοποίηση δεν περιέλθει στον άλλο μέσα σε εύλογο χρόνο από τότε που ο συμβαλλόμενος, ο οποίος δεν εκπληρώνει, γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει το εμπόδιο, ο τελευταίος ευθύνεται για ζημίες που προκύπτουν από τη μη περιέλευση.

5. Το παρόν άρθρο δεν εμποδίζει τα μέρη να ασκήσουν οποιοδήποτε άλλο δικαίωμα εκτός από την απαίτηση αποζημίωσης με την παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 80

Ένα μέρος δεν μπορεί να επικαλεσθεί τη μη εκπλήρωση από το άλλο μέρος, εφόσον η μη εκπλήρωση προκλήθηκε από πράξη ή παράλειψη του πρώτου μέρους.

ΤΜΗΜΑ V

Αποτελέσματα υπαναχώρησης

Άρθρο 81

1. Η υπαναχώρηση από τη σύμβαση απαλλάσσει αμφότερα τα μέρη από τις συμβατικές υποχρεώσεις τους, επιφυλασσομένων τυχόν υποχρεώσεων αποζημίωσης. Η υπαναχώρηση δεν επηρεάζει οποιαδήποτε διάταξη της σύμβασης για την επίλυση των διαφορών ή για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών σε περίπτωση υπαναχώρησης από τη σύμβαση.

2. Ένα μέρος που έχει εκτελέσει τη σύμβαση είτε εξ ολοκλήρου είτε μερικώς μπορεί να απαιτήσει από το άλλο μέρος να του επιστραφεί ό,τι έχει καταβάλει σύμφωνα με τη σύμβαση. Αν αμφότερα τα μέρη υποχρεούνται σε επιστροφή, οφείλουν να προβούν σ' αυτήν ταυτόχρονα.

Άρθρο 82

1. Ο αγοραστής χάνει το δικαίωμα να δηλώσει υπαναχώρηση από τη σύμβαση ή να απαιτήσει από τον πωλητή την παράδοση υποκατάστατων κινητών πραγμάτων, αν ο ίδιος αδυνατεί να επιστρέψει τα πράγματα στην ίδια ουσιαστικά κατάσταση στην οποία τα παρέλαβε.

2. Η προηγούμενη παράγραφος δεν εφαρμόζεται: (α) αν η αδυναμία επιστροφής των πραγμάτων ή επιστροφής τους στην ίδια ουσιαστικά κατάσταση στην οποία ο αγοραστής τα παρέλαβε δεν οφείλεται σε πράξη ή παράλειψή του, (β) αν τα πράγματα ή μέρος των πραγμάτων έχει καταστραφεί ή χειροτερεύσει ως αποτέλεσμα της εξέτασης που προβλέπεται στο άρθρο 38 ή (γ) αν ο αγοραστής τα πράγματα ή μέρος τους τα μεταπώλησε στο πλαίσιο των συνήθων συναλλαγών ή τα κατανάλωσε ή μεταποίησε, σύμφωνα με τη συνήθη χρήση τους, πριν από το χρονικό σημείο κατά το οποίο διαπίστωσε ή όφειλε να είχε διαπιστώσει τη μη ανταπόκρισή τους στη σύμβαση.

Άρθρο 83

Ο αγοραστής που έχασε, σύμφωνα με το άρθρο 82, το δικαίωμα να δηλώσει υπαναχώρηση από τη σύμβαση ή να απαιτήσει από τον πωλητή υποκατάστατα κινητά πράγματα, διατηρεί όλα τα άλλα έννομα βοηθήματα που έχει, σύμφωνα με τη σύμβαση πώλησης και την παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 84

1. Αν ο πωλητής υποχρεούται να επιστρέψει το τίμημα, πρέπει επίσης να πληρώσει τόκο επ' αυτού, από την ημέρα καταβολής του τιμήματος.

2. Ο αγοραστής οφείλει στον πωλητή την αξία όλων των ωφελημάτων που απέκτησε από τα κινητά πράγματα ή μέρος τους: (α) αν υποχρεούται να επιστρέψει τα πράγματα ή μέρος τους ή (β) αν του είναι αδύνατο να επιστρέψει όλα τα πράγματα ή μέρος τους ή να τα επιστρέψει όλα ή μέρος τους στην ίδια ουσιαστικά κατάσταση στην οποία τα παρέλαβε και εν τούτοις είχε δηλώσει υπαναχώρηση από τη σύμβαση ή ζητήσει από τον πωλητή υποκατάστατα κινητά πράγματα.

ΤΜΗΜΑ VI

Συντήρηση των κινητών πραγμάτων

Άρθρο 85

Αν ο αγοραστής καθυστερεί να παραλάβει τα κινητά πράγματα ή αρνείται να καταβάλει το τίμημα, στην περίπτωση όπου η πληρωμή του τιμήματος και η παράδοση των πραγμάτων πρέπει να γίνουν ταυτόχρονα και ο πωλητής είτε έχει στην κατοχή του τα πράγματα είτε είναι με άλλον τρόπο σε θέση να ελέγξει τη διάθεσή τους, ο πωλητής πρέπει να λάβει τα κατά τις περιστάσεις κατάλληλα μέτρα για να τα συντηρήσει. Δικαιούται να τα παρακρατήσει εωσότου του αποδοθούν οι εύλογες δαπάνες του από τον αγοραστή.

Άρθρο 86

1. Αν ο αγοραστής έχει παραλάβει τα κινητά πράγματα και προτίθεται να ασκήσει οποιοδήποτε δικαίωμα αποποίησης τους, σύμφωνα με τη σύμβαση πώλησης ή την παρούσα Σύμβαση, πρέπει να λάβει τα κατά τις περιστάσεις κατάλληλα μέτρα για τη συντήρησή τους. Δικαιούται να τα παρακρατήσει εωσότου του αποδοθούν οι εύλογες δαπάνες του από τον πωλητή.

2. Αν κινητά πράγματα αποσταλέντα στον αγοραστή έχουν τεθεί στη διάθεσή του στον τόπο προορισμού τους και ο αγοραστής ασκεί το δικαίωμα αποποίησης τους, πρέπει να τα πάρει στην κατοχή του για λογαριασμό του πωλητή, εφόσον τούτο μπορεί να γίνει χωρίς πληρωμή του τιμήματος και χωρίς υπέρμετρη ενόχληση ή δυσανάλογη δαπάνη. Αυτή η διάταξη δεν εφαρμόζεται αν ο πωλητής ή πρόσωπο εξουσιοδοτημένο να αναλάβει τα πράγματα για λογαριασμό του παρίσταται στον τόπο προορισμού.

Άρθρο 87

Συμβαλλόμενος που υποχρεούται να λάβει μέτρα για τη συντήρηση των κινητών πραγμάτων μπορεί, με δαπάνη του άλλου συμβαλλόμενου, να τα φυλάξει σε αποθήκη τρίτου προσώπου, εφόσον η προκαλούμενη δαπάνη δεν είναι δυσανάλογη.

Άρθρο 88

1. Συμβαλλόμενος που υποχρεούται να συντηρήσει τα κινητά πράγματα, σύμφωνα με το άρθρο 85 ή 86, μπορεί να τα πωλήσει με οποιονδήποτε κατάλληλο τρόπο, αν ο άλλος συμβαλλόμενος καθυστερεί υπέρμετρα να πάρει στην κατοχή του τα πράγματα ή να τα αναλάβει επιστρεφόμενα ή να πληρώσει το τίμημα ή τη δαπάνη συντήρησης, υπό τον όρο ότι έχει ειδοποιήσει τον άλλο συμβαλλόμενο με εύλογο τρόπο για την πρόθεση πώλησης.

2. Αν τα κινητά πράγματα είναι εκτεθειμένα σε κίνδυνο ταχείας χειροτέρευσης ή αν η συντήρησή τους θα συνεπαγόταν δυσανάλογα έξοδα, ο συμβαλλόμενος που δεσμεύεται να συντηρήσει τα πράγματα, σύμφωνα με το άρθρο 85 ή 86, πρέπει να λάβει κατάλληλα μέτρα για να τα πωλήσει. Κατά το μέτρο του δυνατού οφείλει να ειδοποιήσει το άλλο μέρος για την πρόθεση της πώλησης.

3. Συμβαλλόμενος που πωλεί τα κινητά πράγματα έχει το δικαίωμα να παρακρατήσει από το προϊόν της πώλησης ποσό ίσο με τις εύλογες δαπάνες συντήρησης των πραγμάτων και πώλησής τους. Το επιπλέον ποσό το οφείλει στον άλλο συμβαλλόμενο.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 89

Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών ορίζεται ως θεματοφύλακας της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 90

Η παρούσα Σύμβαση δεν υπερισχύει έναντι διεθνών συμφωνιών που έχουν ήδη συναφθεί ή θα συναφθούν στο μέλλον και που περιλαμβάνουν διατάξεις σχετικές με θέματα διεπόμενα από την παρούσα Σύμβαση, αν οι συμβαλλόμενοι έχουν την εγκατάστασή τους σε Κράτη - Μέρη των εν λόγω συμφωνιών.

Άρθρο 91

1. Η παρούσα Σύμβαση θα είναι ανοιχτή για υπογραφή στην τελική σύνοδο της Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών επί των συμβάσεων για τη διεθνή πώληση κινητών πραγμάτων και θα παραμείνει ανοιχτή για υπογραφή από όλα τα Κράτη στην Έδρα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, στη Νέα Υόρκη, μέχρι την 30η Σεπτεμβρίου 1981.
2. Η παρούσα Σύμβαση υπόκειται σε κύρωση, αποδοχή ή έγκριση από τα υπογράφοντα Κράτη.
3. Η παρούσα Σύμβαση είναι ανοιχτή για προσχώρηση σε όλα τα υπογράφοντα Κράτη από την ημερομηνία που είναι ανοιχτή για υπογραφή.
4. Τα έγγραφα κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης και προσχώρησης κατατίθενται στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 92

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί να δηλώσει κατά το χρόνο της υπογραφής, κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης ότι δεν θα δεσμεύεται από το Μέρος II της παρούσας Σύμβασης ή ότι δεν θα δεσμεύεται από το Μέρος III της παρούσας Σύμβασης.
2. Συμβαλλόμενο Κράτος που προβαίνει σε δήλωση κατά την προηγούμενη παράγραφο για το Μέρος II ή για το Μέρος III της παρούσας Σύμβασης δεν θα θεωρείται Συμβαλλόμενο Κράτος κατά την έννοια της παραγράφου (1) του άρθρου 1 της παρούσας Σύμβασης ως προς τα θέματα που διέπονται από το Μέρος για το οποίο ισχύει η δήλωση.

Άρθρο 93

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος που περιλαμβάνει δυο ή περισσότερες εδαφικές ενότητες στις οποίες, συμφωνά με το σύνταγμα του, εφαρμόζονται διαφορετικά συστήματα δικαίου επί των ρυθμιζόμενων από την παρούσα Σύμβαση θεμάτων, μπορεί, κατά το χρόνο της υπογραφής, κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης, να δηλώσει ότι η παρούσα Σύμβαση εφαρμόζεται σε όλες τις εδαφικές του ενότητες ή μονό σε μία ή περισσότερες από αυτές, και μπορεί οποτεδήποτε να τροποποιήσει τη δήλωση του υποβάλλοντας άλλη δήλωση.
2. Οι δηλώσεις αυτές πρέπει να κοινοποιούνται στο θεματοφύλακα και πρέπει να αναφέρουν ρητά τις εδαφικές ενότητες στις οποίες η Σύμβαση εφαρμόζεται.
3. Αν, δυνάμει δηλώσεως κατά το παρόν άρθρο, η Σύμβαση εφαρμόζεται σε μία ή περισσότερες αλλά όχι σε όλες τις εδαφικές ενότητες Συμβαλλόμενου Κράτους και αν η εγκατάσταση ενός μέρους βρίσκεται σε αυτό το Κράτος, η εν λόγω εγκατάσταση θεωρείται για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης ότι βρίσκεται σε Συμβαλλόμενο Κράτος μόνον αν βρίσκεται σε εδαφική ενότητα στην οποία εφαρμόζεται η Σύμβαση.

4. Αν ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δεν προβεί σε δήλωση, σύμφωνα με την παράγραφο (1) του παρόντος άρθρου, η Σύμβαση εφαρμόζεται σε όλες τις εδαφικές ενότητες αυτού του Κράτους.

Άρθρο 94

1. Δύο ή περισσότερα Συμβαλλόμενα Κράτη, τα οποία έχουν όμοιους ή συγγενείς κανόνες δικαίου επί θεμάτων διεπομένων από την παρούσα Σύμβαση, μπορούν οποτεδήποτε να δηλώσουν ότι η Σύμβαση δεν εφαρμόζεται σε συμβάσεις πώλησης ή στη σύναψη τους, αν τα μέρη έχουν την εγκατάσταση τους στα Κράτη αυτά. Οι δηλώσεις μπορεί να γίνονται από κοινού ή να είναι μονομερείς με αμοιβαία αναφορά.

2. Συμβαλλόμενο Κράτος, το οποίο έχει με ένα ή περισσότερα μη Συμβαλλόμενα Κράτη όμοιους ή συγγενείς κανόνες δικαίου επί θεμάτων διεπομένων από την παρούσα Σύμβαση, μπορεί οποτεδήποτε να δηλώσει ότι η Σύμβαση δεν εφαρμόζεται σε συμβάσεις πώλησης ή στη σύναψη τους, αν τα μέρη έχουν την εγκατάσταση τους στα Κράτη αυτά.

3. Αν ένα Κράτος, στο οποίο αναφέρεται δήλωση κατά την προηγούμενη παράγραφο, καταστεί μεταγενέστερα Συμβαλλόμενο, η δήλωση θα έχει το αποτέλεσμα δήλωσης κατά την παράγραφο (1), υπό τον όρο ότι το εν λόγω Κράτος θα συμπράξει στη δήλωση αυτή ή θα προβεί σε μονομερή δήλωση με αναφορά στη δήλωση αυτή από την ημερομηνία κατά την οποία η Σύμβαση αρχίζει να ισχύει έναντι του νέου Συμβαλλόμενου Κράτους.

Άρθρο 95

Κάθε Κράτος μπορεί να δηλώσει κατά το χρόνο κατάθεσης του εγγράφου κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης ότι δεν δεσμεύεται από την υποπαράγραφο (1) (β) του άρθρου 1 της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 96

Ενα Συμβαλλόμενο Κράτος, του οποίου η νομοθεσία απαιτεί οι συμβάσεις πωλήσεως να συνάπτονται ή να αποδεικνύονται εγγράφως, μπορεί οποτεδήποτε να δηλώσει σύμφωνα με το άρθρο 12 ότι οποιαδήποτε διάταξη του άρθρου 11, του άρθρου 29 ή του Μέρους II της παρούσας Σύμβασης, επιτρέπει τύπο άλλο εκτός του εγγράφου για τη σύναψη, τροποποίηση ή λύση με συμφωνία των μερών είτε της σύμβασης πωλήσεως είτε πρότασης, αποδοχής ή άλλης δηλώσεως βουλήσεως δεν εφαρμόζεται αν οποιοδήποτε μέρος έχει την εγκατάσταση του σε αυτό το Κράτος.

Άρθρο 97

1. Δηλώσεις που γίνονται συμφωνά με την παρούσα Σύμβαση κατά το χρόνο της υπογραφής υπόκεινται σε επιβεβαίωση κατά την κύρωση, αποδοχή ή έγκριση.

2. Δηλώσεις και επιβεβαιώσεις δηλώσεων γίνονται εγγράφως και κοινοποιούνται στο θεματοφύλακα.

3. Η δήλωση παράγει αποτελέσματα από το χρονικό σημείο έναρξης ισχύος της παρούσας Σύμβασης ως προς το Κράτος που κάνει τη δήλωση. Εν τούτοις, δήλωση της οποίας ο θεματοφύλακας λαμβάνει κοινοποίηση μετά την κατά τα ανωτέρω έναρξη ισχύος της Σύμβασης παράγει αποτελέσματα από την πρώτη ημέρα του μηνός που αρχίζει μετά την πάροδο εξαμήνου, αφότου την έλαβε ο θεματοφύλακας. Μονομερείς δηλώσεις με αμοιβαία αναφορά κατά το άρθρο 94 παράγουν αποτελέσματα από την πρώτη ημέρα του μηνός που αρχίζει μετά την πάροδο εξαμήνου, αφότου ο θεματοφύλακας έλαβε την τελευταία δήλωση.

4. Κάθε Κράτος που προβαίνει σε δήλωση κατά την παρούσα Σύμβαση μπορεί να την ανακαλέσει οποτεδήποτε με έγγραφη κοινοποίηση προς το θεματοφύλακα. Η ανάκληση παράγει αποτελέσματα από την πρώτη ημέρα του μηνός που αρχίζει μετά την πάροδο εξαμήνου, αφότου την έλαβε ο θεματοφύλακας.

5. Η ανάκληση δήλωσης που έγινε κατά το άρθρο 94 καθιστά ανίσχυρη, από την ημερομηνία κατά την οποία η ανάκληση παράγει αποτελέσματα, κάθε δήλωση με αναφορά στην ανακαλούμενη δήλωση που έγινε από άλλο Κράτος σύμφωνα με το άρθρο αυτό.

Άρθρο 98

Δεν επιτρέπεται καμία επιφύλαξη εκτός από εκείνες που ρητά προβλέπονται στην παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 99

1. Η παρούσα Σύμβαση τίθεται σε ισχύ. με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου (6) κατωτέρω, την πρώτη ημέρα του μηνός που αρχίζει μετά την πάροδο δωδεκαμήνου, αφότου κατατέθηκε το έγγραφο κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης, περιλαμβανομένου κάθε εγγράφου περιέχοντος δήλωση που έγινε κατά το άρθρο 92.

2. Όταν ένα Κράτος κυρώνει, αποδέχεται, εγκρίνει ή προσχωρεί στην παρούσα Σύμβαση μετά την κατάθεση του δέκατου εγγράφου κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης, η Σύμβαση, εκτός του εξαιρουμένου Τμήματος τίθεται σε ισχύ ως προς το Κράτος αυτό, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου (6), κατά την πρώτη ημέρα του μηνός που αρχίζει μετά την πάροδο δωδεκαμήνου, αφότου κατατέθηκε το έγγραφο κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης.

3. Κάθε Κράτος που κυρώνει, αποδέχεται, εγκρίνει ή προσχωρεί στην παρούσα Σύμβαση και είναι συμβαλλόμενο μέρος είτε στη σύμβαση ομοιομόρφου νομού για τη σύναψη συμβάσεων διεθνούς πώλησης ενσωμάτων κινητών που έγινε στη Χάγη την 1η Ιουλίου 1964 (Σύμβαση της Χάγης του 1964 για τη σύναψη) είτε στη σύμβαση ομοιόμορφου νόμου για τις διεθνείς πωλήσεις ενσωμάτων κινητών,

που έγινε στη Χάγη την 1η Ιουλίου 1964 (Σύμβαση της Χάγης του 1964 για τις πωλήσεις) είτε και στις δύο συμβάσεις αυτές, καταγγέλλει ταυτοχρόνως, με σχετική κοινοποίηση στην Ολλανδική Κυβέρνηση, είτε τη μία είτε την άλλη είτε αι τις δυο ως άνω συμβάσεις της Χάγης, αναλόγως τις περιπτώσεως.

4. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος στη Σύμβαση για τις πωλήσεις της Χάγης του 1964 που κυρώνει, αποδέχεται, εγκρίνει ή προσχωρεί στην παρούσα Σύμβαση και δηλώνει ή έχει δηλώσει κατά το άρθρο 92 ότι δεν θα δεσμεύεται από το Μέρος II της Σύμβασης θα καταγγείλει με σχετική κοινοποίηση στην Ολλανδική Κυβέρνηση τη Σύμβαση της Χάγης του 1964 για τις πωλήσεις κατά το χρόνο κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης στην παρούσα Σύμβαση.

5. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος στη Σύμβαση της Χάγης για τη σύναψη που κυρώνει, αποδέχεται, εγκρίνει ή προσχωρεί στην παρούσα Σύμβαση και δηλώνει ή έχει δηλώσει κατά το άρθρο 92 ότι δεν θα δεσμεύεται από το Μέρος III της Σύμβασης θα καταγγείλει με σχετική κοινοποίηση στην Ολλανδική Κυβέρνηση, τη Σύμβαση της Χάγης του 1964 για τη σύναψη, κατά το χρόνο κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης στην παρούσα Σύμβαση.

6. Για τους σκοπούς του άρθρου αυτού, κυρώσεις, αποδοχές, εγκρίσεις και προσχωρήσεις στην παρούσα Σύμβαση από τα Συμβαλλόμενα Κράτη στη Σύμβαση της Χάγης του 1964 για τη σύναψη ή στη Σύμβαση της Χάγης του 1964 για τις πωλήσεις δεν θα παράγουν αποτελέσματα πριν από την ημερομηνία κατά την οποία παράγουν αποτελέσματα οι ενδεχομένως απαιτούμενες καταγγελίες των συμβάσεων αυτών της Χάγης από τα ως άνω κράτη. Ο θεματοφύλακας της παρούσας Σύμβασης και η Ολλανδική Κυβέρνηση, θεματοφύλακας των συμβάσεων του 1964, διασφαλίζουν από κοινού τον απαιτούμενο σχετικώς συντονισμό.

Άρθρο 100

1. Η παρούσα Σύμβαση εφαρμόζεται στις συμβάσεις πωλήσεως που συνάπτονται κατόπιν προτάσεως γενομένης μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της Σύμβασης ως προς τα Συμβαλλόμενα Κράτη, που αναφέρονται στην παράγραφο (1) (α) του άρθρου 1 ή ως προς το Συμβαλλόμενο Κράτος, που αναφέρεται στην παράγραφο (1) (β) του άρθρου 1.

2. Η παρούσα Σύμβαση εφαρμόζεται μόνο σε συμβάσεις πωλήσεως που συνάπτονται μετά την έναρξη ισχύος της ως προς τα Συμβαλλόμενα Κράτη που αναφέρονται στην παράγραφο (1) (α) του άρθρου 1 ή ως προς το Συμβαλλόμενο Κράτος που αναφέρεται στην παράγραφο (1) (β) του άρθρου 1.

Άρθρο 101

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί να καταγγείλει την παρούσα Σύμβαση ή το Μέρος II ή III αυτής, με έγγραφη κοινοποίηση στο θεματοφύλακα.

2. Η καταγγελία παράγει αποτελέσματα την πρώτη ημέρα του μηνός που αρχίζει μετά την πάροδο δωδεκαμήνου, αφότου ο θεματοφύλακας παρέλαβε την κοινοποίηση. Όταν η κοινοποίηση ορίζει μεγαλύτερη προθεσμία για την έναρξη

ισχύος της καταγγελίας, η καταγγελία παράγει αποτελέσματα με την παρέλευση της μεγαλύτερης προθεσμίας, η οποία αρχίζει με την παραλαβή της κοινοποίησης από το θεματοφύλακα.

Έγινε στη Βιέννη στις 11 Απριλίου 1980 σε ένα πρωτότυπο, του οποίου τα κείμενα στην αραβική, κινεζική, αγγλική, γαλλική, ρωσική και ισπανική γλώσσα είναι εξίσου δεσμευτικά.

Σε πίστωση αυτού οι υπογραφόμενοι πληρεξούσιοι προσηκόντως εξουσιοδοτημένοι από τις κυβερνήσεις τους, υπέγραψαν την παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο δεύτερο

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και της Σύμβασης που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 99 αυτής. Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή τους ως νόμου του Κράτους.

Β. ΟΔΗΓΙΑ 1999/44/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 25ης Μαΐου 1999

σχετικά με ορισμένες πτυχές της πώλησης και των εγγυήσεων καταναλωτικών αγαθών

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 95,

την πρόταση της Επιτροπής¹³¹,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹³²,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης, υπό το πρίσμα του κοινού σχεδίου που εγκρίθηκε από την επιτροπή συνδιαλλαγής στις 18 Μαρτίου 1999¹³³,

Εκτιμώντας:

(1) ότι το άρθρο 153 παράγραφοι 1 και 3 της συνθήκης ορίζει ότι η Κοινότητα συμβάλλει στην επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών με μέτρα θεσπιζόμενα κατ' εφαρμογήν του άρθρου 95·

(2) ότι η εσωτερική αγορά περιλαμβάνει ένα χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα μέσα στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των προσώπων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων· ότι η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων αφορά όχι μόνο τις συναλλαγές από πρόσωπα που ενεργούν στα πλαίσια εμπορικών δραστηριοτήτων αλλά και συναλλαγές από μεμονωμένους ιδιώτες· ότι τούτο συνεπάγεται, για τους καταναλωτές που κατοικούν σε κράτος μέλος, τη δυνατότητα να κάνουν αγορές στο έδαφος ενός άλλου κράτους μέλους, με βάση ένα ομοιόμορφο ελάχιστο σύνολο δίκαιων κανόνων που διέπουν την πώληση καταναλωτικών αγαθών·

(3) ότι οι νομοθεσίες των κρατών μελών σχετικά με τις πωλήσεις καταναλωτικών αγαθών παρουσιάζουν κάποιες διαφορές, με συνέπεια να διαφέρουν μεταξύ τους οι

¹³¹ ΕΕ C 307 της 16.10.1996, σ. 8 και ΕΕ C 148 της 14.5.1998, σ. 12.

¹³² ΕΕ C 66 της 3.3.1997, σ. 5

¹³³ Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 10ης Μαρτίου 1998 (ΕΕ C 104 της 6.4.1998, σ. 30), κοινή θέση του Συμβουλίου της 24ης Σεπτεμβρίου 1998 (ΕΕ C 333 της 30.10.1998, σ. 46) και απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 1998 (ΕΕ C 98 της 9.4.1999, σ. 226). Απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 5ης Μαΐου 1999. Απόφαση του Συμβουλίου της 17ης Μαΐου 1999.

εθνικές αγορές πώλησης καταναλωτικών αγαθών και να είναι δυνατή η στρέβλωση του ανταγωνισμού μεταξύ των πωλητών·

(4) ότι ο καταναλωτής, ο οποίος προσπαθεί να αξιοποιήσει τα πλεονεκτήματα της μεγάλης αγοράς προμηθευόμενος αγαθά σε κράτος μέλος άλλο από εκείνο της διαμονής του, διαδραματίζει κεφαλαιώδη ρόλο στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς· ότι θα πρέπει να εμποδισθεί η τεχνητή επανεμφάνιση συνόρων και η στεγανοποίηση των αγορών· ότι οι παρεχόμενες στους καταναλωτές δυνατότητες έχουν αυξηθεί σε μεγάλο βαθμό από τις νέες επικοινωνιακές τεχνολογίες οι οποίες επιτρέπουν την εύκολη πρόσβαση σε συστήματα διανομής άλλων κρατών μελών ή τρίτων χωρών· ότι, ελλείψει μιας ελάχιστης εναρμόνισης των κανόνων των σχετικών με την πώληση καταναλωτικών αγαθών, η ανάπτυξη της πώλησης αγαθών μέσω των νέων επικοινωνιακών τεχνολογιών εξ αποστάσεως κινδυνεύει να εμποδισθεί σοβαρά·

(5) ότι η δημιουργία ενός ελάχιστου κοινού συνόλου κανόνων δικαίου των καταναλωτών, που θα ισχύει ανεξάρτητα από τον τόπο αγοράς των αγαθών εντός της Κοινότητας, θα ενισχύσει την εμπιστοσύνη των καταναλωτών και θα τους επιτρέψει να αξιοποιήσουν καλύτερα τα πλεονεκτήματα της εσωτερικής αγοράς·

(6) ότι οι κυριότερες δυσκολίες τις οποίες συναντούν οι καταναλωτές και οι οποίες αποτελούν την κύρια πηγή διενέξεων με τους πωλητές, αφορούν τη μη συμμόρφωση των αγαθών με τους συμβατικούς όρους· ότι θα πρέπει, επομένως, να υπάρξει προσέγγιση ως προς το θέμα αυτό των εθνικών νομοθεσιών που αφορούν την πώληση καταναλωτικών αγαθών, χωρίς ωστόσο η προσέγγιση αυτή να θίξει τις διατάξεις και αρχές των εθνικών δικαίων περί συμβατικής και εξωσυμβατικής ευθύνης·

(7) ότι, πρώτα απ' όλα, τα αγαθά πρέπει να είναι σύμφωνα προς τους όρους της σύμβασης· ότι η αρχή της συμμόρφωσης προς τους όρους της σύμβασης μπορεί να θεωρηθεί ως κοινή στις διάφορες εθνικές νομικές παραδόσεις· ότι, σε ορισμένες εθνικές νομικές παραδόσεις, η αρχή αυτή μπορεί να μην επαρκεί από μόνη της για την εξασφάλιση ελάχιστου επιπέδου προστασίας του καταναλωτή· ότι, στο πλαίσιο αυτών των νομικών παραδόσεων, ειδικότερα, μπορεί να είναι χρήσιμη η θέσπιση πρόσθετων εθνικών διατάξεων για την εξασφάλιση της προστασίας του καταναλωτή στις περιπτώσεις που τα μέρη δεν έχουν συμφωνήσει ειδικούς συμβατικούς όρους ή όταν τα μέρη έχουν καταλήξει σε συμβατικούς όρους ή συμφωνίες οι οποίες καταργούν ή περιορίζουν, αμέσως ή εμμέσως, τα δικαιώματα του καταναλωτή και οι οποίες, στο μέτρο που τα δικαιώματα αυτά απορρέουν από την παρούσα οδηγία, δεν είναι δεσμευτικές για τον καταναλωτή·

(8) ότι, προκειμένου να διευκολυνθεί η εφαρμογή της αρχής της συμμόρφωσης προς τους όρους της σύμβασης, είναι σκόπιμο να εισαχθεί μαχητό τεκμήριο συμμόρφωσης προς τους όρους της σύμβασης το οποίο θα καλύπτει τις συνηθέστερες περιπτώσεις· ότι το τεκμήριο αυτό δεν περιορίζει την αρχή της ελευθερίας των συμβάσεων· ότι, επιπλέον, ελλείψει ειδικών συμβατικών όρων καθώς και σε περίπτωση εφαρμογής της ρήτρας ελάχιστης προστασίας, τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σ' αυτό το τεκμήριο μπορούν να χρησιμοποιούνται προκειμένου να καθορίζεται η έλλειψη συμμόρφωσης του αγαθού προς τους όρους της σύμβασης· ότι η ποιότητα και η επίδοση την οποία μπορούν εύλογα να αναμένουν οι καταναλωτές εξαρτώνται, μεταξύ άλλων, από το αν τα αγαθά είναι καινούρια ή μεταχειρισμένα· ότι τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο τεκμήριο είναι σωρευτικά· ότι, εάν οι περιστάσεις σε μια συγκεκριμένη περίπτωση

καθιστούν κάποιο συγκεκριμένο στοιχείο προδήλως απρόσφορο, τα υπόλοιπα στοιχεία του τεκμηρίου εξακολουθούν, ωστόσο, να ισχύουν·

(9) ότι ο πωλητής θα πρέπει να είναι ο άμεσος υπεύθυνος έναντι του καταναλωτή σε ό,τι αφορά την συμμόρφωση των αγαθών προς τους όρους της σύμβασης· ότι αυτή είναι η καθιερωμένη παραδοσιακή λύση στις έννομες τάξεις των κρατών μελών· ότι, εντούτοις, ο πωλητής θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα, όπως προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο, να στραφεί κατά του παραγωγού, κατά προηγούμενου πωλητή ο οποίος εντάσσεται στην ίδια αλυσίδα συμβάσεων ή κατ' άλλου ενδιαμέσου, εκτός αν έχει παραιτηθεί από αυτό το δικαίωμα· ότι η παρούσα οδηγία δεν θίγει την αρχή της ελευθερίας σύναψης συμβάσεων μεταξύ του πωλητή, του παραγωγού, τυχόν προηγούμενου πωλητή ή παντός άλλου ενδιαμέσου· ότι οι κανόνες που καθορίζουν εναντίον ποιών μπορεί να στραφεί ο πωλητής και με ποιους τρόπους, πρέπει να προσδιορίζονται από το εθνικό δίκαιο·

(10) ότι, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των αγαθών προς τους όρους της σύμβασης, οι καταναλωτές θα πρέπει να έχουν δικαίωμα σε δωρεάν αποκατάσταση της συμμόρφωσης επιλέγοντας είτε την επισκευή είτε την αντικατάσταση του αγαθού ή, εφόσον αυτό δεν είναι δυνατόν, θα πρέπει να έχουν δικαίωμα σε μείωση του τιμήματος ή υπαναχώρηση από την σύμβαση·

(11) ότι ο καταναλωτής, κατ' αρχάς, μπορεί να απαιτήσει από τον πωλητή την επισκευή ή την αντικατάσταση των αγαθών, εκτός εάν η επανόρθωση αυτή είναι αδύνατη ή δυσανάλογη· ότι η δυσανάλογη της επανόρθωσης θα πρέπει να κρίνεται αντικειμενικά· ότι μία επανόρθωση μπορεί να είναι δυσανάλογη, εάν, σε σύγκριση με εναλλακτικό τρόπο επανόρθωσης, έχει υπερβολικά υψηλό κόστος· ότι, προκειμένου να κριθεί αν το κόστος είναι υπερβολικά υψηλό, το κόστος του ενός τρόπου επανόρθωσης θα πρέπει να είναι σημαντικά υψηλότερο από το κόστος του εναλλακτικού τρόπου επανόρθωσης·

(12) ότι, στις περιπτώσεις έλλειψης συμμόρφωσης, ο πωλητής μπορεί πάντα να προτείνει στον καταναλωτή, εν είδει διακανονισμού, οποιαδήποτε διαθέσιμη επανόρθωση· ότι εναπόκειται στον καταναλωτή να αποφασίσει αν θα δεχτεί ή θα απορρίψει την πρόταση·

(13) ότι, προκειμένου να παρασχεθεί στον καταναλωτή η δυνατότητα να επωφελείται της εσωτερικής αγοράς και να αγοράζει καταναλωτικά αγαθά σε άλλο κράτος μέλος, θα πρέπει να συνιστάται όπως, προς το συμφέρον των καταναλωτών, οι παραγωγοί καταναλωτικών αγαθών, που κυκλοφορούν στην αγορά διαφόρων κρατών μελών, επισυνάπτουν στο προϊόν κατάλογο με μία τουλάχιστον διεύθυνση επικοινωνίας σε κάθε κράτος μέλος στην αγορά του οποίου κυκλοφορεί το προϊόν·

(14) ότι οι αναφορές στο χρόνο της παράδοσης δεν συνεπάγονται ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να τροποποιήσουν τους κανόνες τους σχετικά με τη μετάθεση του κινδύνου·

(15) ότι τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν ότι, οποιαδήποτε επιστροφή προς τον καταναλωτή μπορεί να μειωθεί, λαμβάνοντας υπόψη τη χρήση των αγαθών εκ μέρους του καταναλωτή από τη στιγμή της παράδοσης· ότι οι λεπτομερείς κανόνες βάσει των οποίων χωρεί υπαναχώρηση από τη σύμβαση μπορούν να καθοριστούν από το εθνικό δίκαιο·

(16) ότι, λόγω του ειδικού τους χαρακτήρα, τα μεταχειρισμένα αγαθά κατά κανόνα είναι αδύνατον να αντικατασταθούν· ότι συνεπώς το δικαίωμα του καταναλωτή να ζητήσει αντικατάσταση κατά κανόνα δεν ισχύει για τα εν λόγω αγαθά· ότι, όσον αφορά τα αγαθά αυτά, τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέψουν στους συμβαλλόμενους να συμφωνήσουν μικρότερη περίοδο ευθύνης·

(17) ότι είναι σκόπιμο να περιορισθεί η περίοδος κατά την οποία ευθύνεται ο πωλητής για οποιαδήποτε έλλειψη συμμόρφωσης κατά την παράδοση των αγαθών· ότι τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να προβλέπουν περιορισμό της περιόδου μέσα στην οποία οι καταναλωτές μπορούν να ασκήσουν τα δικαιώματά τους, εφόσον αυτή η περίοδος δεν λήγει μέσα σε δύο έτη από τη στιγμή της παράδοσης· ότι όταν, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, η έναρξη της παραγραφής δεν συμπίπτει με την στιγμή της παράδοσης των αγαθών, ο συνολικός χρόνος της παραγραφής που προβλέπει το εθνικό δίκαιο δεν μπορεί να είναι συντομότερος των δύο ετών από τη στιγμή της παράδοσης·

(18) ότι τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν αναστολή ή διακοπή της περιόδου κατά τη διάρκεια της οποίας πρέπει να εκδηλώνεται κάθε έλλειψη συμμόρφωσης καθώς και του χρόνου της παραγραφής, ανάλογα με την περίπτωση και σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο, σε περίπτωση επισκευής, αντικατάστασης ή διαπραγματεύσεων μεταξύ πωλητή και καταναλωτή με στόχο το φιλικό διακανονισμό·

(19) ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να καθορίζουν προθεσμία εντός της οποίας ο καταναλωτής οφείλει να ενημερώσει τον πωλητή για την έλλειψη συμμόρφωσης· ότι τα κράτη μέλη μπορούν να εξασφαλίσουν υψηλότερο επίπεδο προστασίας του καταναλωτή, μη προβλέποντας αυτήν την υποχρέωση· ότι, πάντως, οι καταναλωτές σε όλη την Κοινότητα θα πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους προθεσμία τουλάχιστον δύο μηνών προκειμένου να ενημερώσουν τον πωλητή για την έλλειψη συμμόρφωσης·

(20) ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν τα μέτρα τους έναντι μιας τέτοιας προθεσμίας η οποία παρεμποδίζει τις διασυνοριακές αγορές των καταναλωτών· ότι όλα τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενημερώνουν την Επιτροπή για τον τρόπο που εφαρμόζουν την παρούσα διάταξη· ότι η Επιτροπή θα πρέπει να ελέγχει τις επιπτώσεις που έχει η διαφοροποιημένη εφαρμογή αυτής της διάταξης στους καταναλωτές και στην εσωτερική αγορά· ότι οι πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο που εφαρμόζεται αυτή η διάταξη από ένα κράτος μέλος θα πρέπει να είναι διαθέσιμες στα άλλα κράτη μέλη, στους καταναλωτές και στις οργανώσεις των καταναλωτών σε όλη την Κοινότητα· ότι συνεπώς θα πρέπει να δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων συνοπτική έκθεση σχετικά με την κατάσταση που επικρατεί σε όλα τα κράτη μέλη·

(21) ότι, για ορισμένες κατηγορίες αγαθών, αποτελεί τρέχουσα πρακτική να προσφέρουν οι πωλητές ή οι παραγωγοί εγγυήσεις επί των αγαθών έναντι παντός ελαττώματος που εκδηλώνεται εντός ορισμένης προθεσμίας· ότι η πρακτική αυτή μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία μεγαλύτερου ανταγωνισμού· ότι, μολονότι οι εγγυήσεις αυτές είναι θεμιτά εμπορικά μέσα, δεν θα πρέπει να παραπλανούν τον καταναλωτή· ότι, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι δεν θα παραπλανηθούν οι καταναλωτές, οι εγγυήσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν ορισμένες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένης μιας δήλωσης ότι η εγγύηση δεν θίγει τα νόμιμα δικαιώματα του καταναλωτή·

(22) ότι τα μέρη δεν μπορούν, με κοινή συναίνεση, να περιορίσουν ή να καταργήσουν τα δικαιώματα που παρέχονται στους καταναλωτές, δεδομένου ότι έτσι η παρεχόμενη νομική προστασία θα καθίστατο κενή περιεχομένου· ότι η αρχή αυτή θα πρέπει να εφαρμόζεται και στις ρήτρες που συνεπάγονται ότι ο καταναλωτής εγνώριζε κάθε έλλειψη συμμόρφωσης του καταναλωτικού αγαθού κατά τη στιγμή της σύναψης της σύμβασης· ότι η προστασία που παρέχεται στους καταναλωτές βάσει της παρούσας οδηγίας δεν θα πρέπει να μειώνεται λόγω του ότι ως εφαρμοστέο δίκαιο στη σύμβαση, έχει επιλεγεί το δίκαιο μη κράτους μέλους·

(23) ότι η νομοθεσία και η νομολογία σ' αυτόν τον τομέα μαρτυρούν, στα διάφορα κράτη μέλη, μια αυξανόμενη μέριμνα για την εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών· ότι, με βάση αυτή την τάση και την εμπειρία από την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, μπορεί να κριθεί απαραίτητη μια μεγαλύτερη εναρμόνιση, προβλέποντας κυρίως άμεση ευθύνη του παραγωγού όσον αφορά τα ελαττώματα για τα οποία ευθύνεται·

(24) ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να θεσπίζουν ή να διατηρούν εν ισχύ αυστηρότερες διατάξεις, στον τομέα που καλύπτεται από την παρούσα οδηγία, προκειμένου να εξασφαλίσουν ακόμη υψηλότερο επίπεδο προστασίας των καταναλωτών·

(25) ότι, σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής, της 30ής Μαρτίου 1998, σχετικά με τις αρχές που διέπουν τα αρμόδια όργανα για την εξώδικη επίλυση των διαφορών κατανάλωσης¹³⁴, τα κράτη μέλη μπορούν να συγκροτούν όργανα τα οποία διασφαλίζουν την αμερόληπτη και αποτελεσματική διεκπεραίωση των προσφυγών σε εθνικό και διασυνοριακό πλαίσιο και τα οποία οι καταναλωτές μπορούν να τα χρησιμοποιούν ως διαμεσολαβητές·

(26) ότι είναι σκόπιμο, προκειμένου να προστατευθούν τα συλλογικά συμφέροντα των καταναλωτών, να προστεθεί η παρούσα οδηγία στον κατάλογο οδηγιών που περιλαμβάνεται στο παράρτημα της οδηγίας 98/27/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 1998 περί των αγωγών παραλείψεως στον τομέα της προστασίας των συμφερόντων των καταναλωτών¹³⁵,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

1. Η παρούσα οδηγία έχει ως αντικείμενο την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με ορισμένες πτυχές της πώλησης και των εγγυήσεων καταναλωτικών αγαθών, με σκοπό την

¹³⁴ ΕΕ L 115 της 17.4.1998, σ. 31.

¹³⁵ (5) ΕΕ L 166 της 11.6.1998, σ. 51.

εξασφάλιση ενός στοιχειώδους ορίου ομοιόμορφης προστασίας των καταναλωτών στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς.

2. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

α) καταναλωτής: το φυσικό πρόσωπο το οποίο, στο πλαίσιο των συμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, ενεργεί για σκοπό μη εντασσόμενο στο πλαίσιο της εμπορικής, επιχειρηματικής ή επαγγελματικής του δραστηριότητας·

β) καταναλωτικά αγαθά: κάθε ενσώματο κινητό πράγμα, εκτός από:

- τα αγαθά τα οποία πωλούνται στα πλαίσια αναγκαστικής εκτέλεσης ή με άλλο τρόπο από δικαστική αρχή,

- το νερό και το φυσικό αέριο όταν δεν είναι συσκευασμένα προς πώληση σε περιορισμένο όγκο ή καθορισμένη ποσότητα,

- την ηλεκτρική ενέργεια·

γ) πωλητής: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο, στο πλαίσιο συμβάσεως, πωλεί καταναλωτικά αγαθά στο πλαίσιο της εμπορικής, επιχειρηματικής ή επαγγελματικής του δραστηριότητας·

δ) παραγωγός: ο κατασκευαστής ενός καταναλωτικού αγαθού, ο εισαγωγέας του καταναλωτικού αγαθού στο έδαφος της Κοινότητας, ή κάθε πρόσωπο που παρουσιάζεται ως παραγωγός θέτοντας επί του καταναλωτικού αγαθού το όνομά του, το σήμα του ή άλλο διακριτικό σημείο·

ε) εγγύηση: κάθε ανάληψη υποχρέωσης εκ μέρους του πωλητή ή του παραγωγού προς τον καταναλωτή, χωρίς επιπλέον επιβάρυνση, για επιστροφή του καταβληθέντος τιμήματος, ή για αντικατάσταση, επισκευή ή φροντίδα καθ' οιονδήποτε τρόπο του καταναλωτικού αγαθού σε περίπτωση που το καταναλωτικό αγαθό δεν ανταποκρίνεται στα χαρακτηριστικά που αναφέρονται στη δήλωση της εγγύησης ή στη σχετική διαφήμιση·

στ) επισκευή: η αποκατάσταση του καταναλωτικού αγαθού σε περίπτωση έλλειψης συμμόρφωσης, ώστε να είναι σύμφωνο προς τους όρους της σύμβασης πώλησης.

3. Τα κράτη μέλη έχουν την ευχέρεια να ορίζουν, ότι, στον όρο "καταναλωτικά αγαθά", δεν περιλαμβάνονται μεταχειρισμένα αγαθά που πωλούνται σε δημόσιους πλειστηριασμούς με αυτοπρόσωπη παρουσία των αγοραστών.

4. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, λογίζονται επίσης ως συμβάσεις πώλησεως οι συμβάσεις προμήθειας καταναλωτικών αγαθών τα οποία πρόκειται να κατασκευασθούν ή να παραχθούν.

Άρθρο 2

Συμμόρφωση προς τους όρους της σύμβασης

1. Ο πωλητής πρέπει να παραδίδει στον καταναλωτή αγαθά που είναι σύμφωνα προς τους όρους της σύμβασης πώλησης.

2. Τα καταναλωτικά αγαθά τεκμαίρονται σύμφωνα προς τους όρους της σύμβασης εάν:

α) ανταποκρίνονται στην περιγραφή που έχει γίνει από τον πωλητή και έχουν τις ιδιότητες του αγαθού εκείνου που ο πωλητής είχε παρουσιάσει στον καταναλωτή ως δείγμα ή υπόδειγμα·

β) είναι κατάλληλα για κάθε ειδική χρήση την οποία επιζητεί ο καταναλωτής και την οποία γνωστοποίησε στον πωλητή κατά τη στιγμή της σύναψης της σύμβασης, ο δε πωλητής την αποδέχθηκε·

γ) είναι κατάλληλα για τις χρήσεις για τις οποίες προορίζονται συνήθως τα αγαθά του ίδιου τύπου·

δ) έχουν τη συνήθη ποιότητα και επιδόσεις ενός αγαθού του ίδιου τύπου τις οποίες μπορεί ευλόγως να αναμένει ο καταναλωτής, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση του αγαθού και τις δημόσιες δηλώσεις του πωλητή, του παραγωγού ή του αντιπροσώπου του για τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά των αγαθών, ιδίως στο πλαίσιο της διαφήμισης ή της επισήμανσης.

3. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, δεν υφίσταται έλλειψη συμμόρφωσης προς τους όρους της σύμβασης εάν, κατά τη στιγμή της σύναψης της σύμβασης, ο καταναλωτής γνώριζε ή δεν μπορούσε ευλόγως να αγνοεί την έλλειψη της συμμόρφωσης ή εάν η έλλειψη συμμόρφωσης οφείλεται σε υλικά που προμηθεύει ο καταναλωτής.

4. Ο πωλητής δεν ευθύνεται για τις δημόσιες δηλώσεις, που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο δ), εάν:

- αποδεικνύει ότι δεν γνώριζε και δεν μπορούσε ευλόγως να γνωρίζει τη σχετική δήλωση,

- αποδεικνύει ότι είχε διορθωθεί η σχετική δήλωση έως τη στιγμή σύναψης της σύμβασης, ή

- αποδεικνύει ότι η απόφαση για την αγορά του καταναλωτικού αγαθού δεν μπορούσε να επηρεαστεί από τη δήλωση.

5. Η έλλειψη συμμόρφωσης που απορρέει από κακή εγκατάσταση του καταναλωτικού αγαθού εξομοιούται με έλλειψη συμμόρφωσης προς τους όρους της σύμβασης, όταν η εγκατάσταση αποτελεί μέρος της σύμβασης πώλησης του αγαθού και έχει πραγματοποιηθεί από τον πωλητή ή υπ' ευθύνη του. Τούτο ισχύει εξίσου όταν το αγαθό, το οποίο προοριζόταν να εγκατασταθεί από τον καταναλωτή, εγκαταστάθηκε από τον καταναλωτή η δε κακή εγκατάσταση οφείλεται σε παράλειψη των οδηγιών εγκατάστασης.

Άρθρο 3

Δικαιώματα του καταναλωτή

1. Ο πωλητής ευθύνεται έναντι του καταναλωτή για κάθε έλλειψη συμμόρφωσης που υπάρχει κατά την παράδοση του αγαθού.

2. Όταν υπάρχει έλλειψη συμμόρφωσης, ο καταναλωτής έχει δικαίωμα είτε σε δωρεάν αποκατάσταση της συμμόρφωσης του αγαθού με επισκευή ή αντικατάσταση, σύμφωνα με την παράγραφο 3, είτε σε προσήκουσα μείωση του τιμήματος, είτε σε υπαναχώρηση από τη σύμβαση όσον αφορά το αγαθό αυτό, σύμφωνα με τις παραγράφους 5 και 6.

3. Ο καταναλωτής έχει, κατ' αρχάς, δικαίωμα να απαιτήσει από τον πωλητή την δωρεάν επισκευή ή αντικατάσταση του αγαθού, εκτός εάν μια τέτοια πράξη είναι αδύνατη ή δυσανάλογη.

Η επανόρθωση θεωρείται δυσανάλογη εάν, σε σύγκριση με τον εναλλακτικό τρόπο επανόρθωσης, συνεπάγεται για τον πωλητή υπερβολικά υψηλό κόστος, λαμβάνοντας υπόψη:

- την αξία που θα είχε το αγαθό εάν δεν υπήρχε έλλειψη συμμόρφωσης,
- τη σημασία της έλλειψης συμμόρφωσης και
- κατά πόσον ο εναλλακτικός τρόπος επανόρθωσης θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί χωρίς σημαντική ενόχληση του καταναλωτή.

Η επισκευή ή η αντικατάσταση πρέπει να πραγματοποιούνται εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος και χωρίς σημαντική ενόχληση του καταναλωτή, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση του αγαθού και τον σκοπό για τον οποίο ο καταναλωτής προόριζε το αγαθό.

4. Ο όρος "δωρεάν" στις παραγράφους 2 και 3 αναφέρεται στα απαραίτητα έξοδα που συνεπάγεται η αποκατάσταση της συμμόρφωσης του αγαθού ιδίως οι δαπάνες αποστολής, το εργατικό κόστος και το κόστος των υλικών.

5. Ο καταναλωτής μπορεί να ζητήσει προσήκουσα μείωση του τιμήματος ή να υπαναχωρήσει από τη σύμβαση:

- εάν ο καταναλωτής δεν δικαιούται ούτε επισκευή ούτε αντικατάσταση ή
- εάν ο πωλητής δεν ολοκλήρωσε την επανόρθωση εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος ή
- εάν ο πωλητής δεν ολοκλήρωσε την επανόρθωση χωρίς σημαντική ενόχληση του καταναλωτή.

6. Ο καταναλωτής δεν δικαιούται να υπαναχωρήσει από τη σύμβαση εάν η έλλειψη συμμόρφωσης είναι ασήμαντη.

Άρθρο 4

Δικαίωμα προς επανόρθωση

Όταν ο τελικός πωλητής υπέχει ευθύνη έναντι του καταναλωτή λόγω έλλειψης συμμόρφωσης προς τους όρους της σύμβασης, η οποία απορρέει από πράξη ή παράλειψη του παραγωγού, ενός προηγούμενου πωλητή ο οποίος εντάσσεται στην ίδια αλυσίδα συμβάσεων ή οποιουδήποτε άλλου ενδιαμέσου, ο τελικός πωλητής δικαιούται να στραφεί κατά του υπευθύνου ή των υπευθύνων στην αλυσίδα συμβάσεων. Η εθνική νομοθεσία ορίζει το ή τα πρόσωπα κατά των οποίων μπορεί να στραφεί ο τελικός πωλητής, καθώς και τις σχετικές αγωγές και προϋποθέσεις άσκησής τους.

Άρθρο 5

Προθεσμίες

1. Ο πωλητής ευθύνεται δυνάμει του άρθρου 3, όταν η έλλειψη συμμόρφωσης εκδηλώνεται εντός δύο ετών από την παράδοση του αγαθού. Εάν, δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας, τα δικαιώματα που προβλέπονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 υπόκεινται σε παραγραφή, η παραγραφή αυτή δεν συμπληρώνεται προ της παρόδου δύο ετών από την παράδοση.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν ότι ο καταναλωτής, προκειμένου να απολαύσει των δικαιωμάτων του, οφείλει να ενημερώσει τον πωλητή για την έλλειψη συμμόρφωσης, εντός προθεσμίας δύο μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία διαπίστωσε την έλλειψη συμμόρφωσης.

Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή για τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζουν την παρούσα παράγραφο. Η Επιτροπή παρακολουθεί τις επιπτώσεις που έχει στους καταναλωτές και στην εσωτερική αγορά η ύπαρξη αυτής της εναλλακτικής δυνατότητας για τα κράτη μέλη.

Το αργότερο στις 7 Ιανουαρίου 2003 η Επιτροπή καταρτίζει έκθεση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη εφαρμόζουν την παρούσα παράγραφο. Η έκθεση αυτή δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

3. Μέχρις αποδείξεως του αντιθέτου, η έλλειψη συμμόρφωσης, η οποία εκδηλώνεται εντός έξι μηνών από την παράδοση του αγαθού, τεκμαίρεται ότι υφίσταται κατά την παράδοση, εκτός εάν το τεκμήριο αυτό είναι ασυμβίβαστο με τη φύση του αγαθού ή τη φύση της έλλειψης συμμόρφωσης.

Άρθρο 6

Εγγυήσεις

1. Η εγγύηση δεσμεύει νομικά το άτομο που την προσφέρει σύμφωνα με τους όρους που ορίζονται στη δήλωση της εγγύησης και στη σχετική διαφήμιση.

2. Στην εγγύηση πρέπει:

- να δηλώνεται ότι ο καταναλωτής έχει νόμιμα δικαιώματα δυνάμει της εφαρμοστέας εθνικής νομοθεσίας που διέπει την πώληση καταναλωτικών αγαθών και να καθίσταται σαφές ότι αυτά τα δικαιώματα δεν θίγονται από την εγγύηση,

- να προσδιορίζονται, σε απλή και κατανοητή γλώσσα, το περιεχόμενο της εγγύησης και τα ουσιαστικά στοιχεία που απαιτούνται για την ενεργοποίηση της εγγύησης, και κυρίως η διάρκεια και η εδαφική της έκταση, καθώς και το όνομα και η διεύθυνση του εγγυητή.

3. Εφόσον το ζητήσει ο καταναλωτής, η εγγύηση πρέπει να τίθεται στη διάθεσή του γραπτώς ή να περιέχεται σε άλλο διαρκές υπόστρωμα που του είναι διαθέσιμο και προσιτό.

4. Το κράτος μέλος, όπου το καταναλωτικό αγαθό διατίθεται στο εμπόριο, μπορεί, σύμφωνα με τους κανόνες της συνθήκης, να επιβάλλει, στο έδαφός του, τη σύνταξη της εγγύησης σε μία ή περισσότερες γλώσσες που επιλέγει μεταξύ των επισήμων γλωσσών της Κοινότητας.

5. Εάν η εγγύηση παραβαίνει τις απαιτήσεις των παραγράφων 2, 3 ή 4, κατά κανένα τρόπο δεν θίγεται η εγκυρότητα της εγγύησης αυτής και ο καταναλωτής μπορεί να βασιστεί στην εγγύηση και να απαιτήσει την τήρησή της.

Άρθρο 7

Δεσμευτικός χαρακτήρας

1. Συμβατικοί όροι ή συμφωνίες, οι οποίες συνάπτονται με τον πωλητή πριν από την ενημέρωσή του για την έλλειψη συμμόρφωσης και οι οποίες, αμέσως ή εμμέσως, καταργούν ή περιορίζουν τα δικαιώματα που απορρέουν από την παρούσα οδηγία, δεν δεσμεύουν τον καταναλωτή, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν ότι, σε περίπτωση μεταχειρισμένων αγαθών, ο πωλητής και ο καταναλωτής μπορούν να συμφωνούν συμβατικούς όρους ή συμφωνίες που προβλέπουν μικρότερη χρονική περίοδο όσον αφορά την ευθύνη του πωλητή από εκείνην που προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1. Η περίοδος αυτή δεν μπορεί να είναι κατώτερη του ενός έτους.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα, προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι ο καταναλωτής δεν στερείται της παρεχόμενης από την παρούσα οδηγία προστασίας, λόγω της επιλογής του δικαίου μη κράτους μέλους ως εφαρμοστέου δικαίου της σύμβασης, όταν η σύμβαση παρουσιάζει στενό σύνδεσμο με το έδαφος κρατών μελών.

Άρθρο 8

Εθνικά δίκαια και στοιχειώδης προστασία

1. Η άσκηση των παραχωρουμένων από την παρούσα οδηγία δικαιωμάτων δεν θίγει την άσκηση άλλων δικαιωμάτων που μπορεί να επικαλεσθεί ο καταναλωτής δυνάμει εθνικών κανόνων περί συμβατικής ή εξωσυμβατικής ευθύνης.

2. Στον τομέα που καλύπτεται από την παρούσα οδηγία, τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν ή να διατηρούν εν ισχύ αυστηρότερες διατάξεις, σύμφωνες προς τη συνθήκη, προκειμένου να εξασφαλίσουν ένα υψηλότερο επίπεδο προστασίας του καταναλωτή.

Άρθρο 9

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την ενημέρωση των καταναλωτών όσον αφορά τις εθνικές νομοθετικές διατάξεις μεταφοράς της παρούσας οδηγίας και προτρέπουν, εφόσον είναι απαραίτητο, τις επαγγελματικές οργανώσεις να ενημερώσουν τους καταναλωτές για τα δικαιώματά τους.

Άρθρο 10

Το παράρτημα της οδηγίας 98/27/EK συμπληρώνεται ως εξής: "10. Οδηγία 1999/44/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 1999 σχετικά με ορισμένες πτυχές της πώλησης και των εγγυήσεων καταναλωτικών αγαθών (ΕΕ L 171 της 7.7.1999, σ. 12).".

Άρθρο 11

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, προκειμένου να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία το αργότερο την 1η Ιανουαρίου 2002. Ενημερώνουν αμέσως σχετικά την Επιτροπή.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομερείς διατάξεις για την αναφορά αυτή καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων εσωτερικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.